

"Allò més atroç de les coses males de la gent dolenta és el silenci de la bona gent" (Mahatma Gandhi). "El món no està amenaçat per les males persones, sinó pels que permeten la maldat" (Albert Einstein). "Quan hi ha un camí correcte i un camí incorrecte, amagar-se sota el mantell de la neutralitat és escollir el camí incorrecte; perquè, així, el camí correcte no pot ser explorat" (Kwai Chang Caine).

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÓDIQUES
EN CATALÀ

XXII ANYS DE
L'ESTEL

paisoscatalans.org/estel
E MAIL focifum@teleline.es

ANY XXII. NÚMERO 488

1^a D'AGOST DEL 2002

PREU: 2 €

PORT DE POLLENÇA

Els germans Bonvehí, a qui veiem amb dos dels seus dependents, són els amos joves del Restaurant Pizzeria Mestral al Port de Pollença. Despatxen les pizzes i els entrecots. Se menja a la carta per uns 10 €. Tel. 971 864 088

En Guillem Capllong és l'amo joves del Restaurant Simbad al Port de Pollença. Despatxa el peix fresc i les paellas a la carta. A la foto amb sa mare, na Margarida Portells i la seva amiga Marina. Tel. 971 865 803

Fa 5 anys que en Llorenç Florit i el seu germà Josep regenten el Centre de Busseig i l'Escubà Can Picafort a can Picafort. Fan classes de busseig i excursions en Barca per la Badia de Pollença. Tel. 971 867 978

Fa 17 anys que en Jaume Sebastian va obrir la Immobiliària Prestige Properties a Pollença. Se dedica al sector alt del mercat, tant en lloguer com en ventes. Tel. 971 535 076

En Bernat Rotger és l'encarregat de la Ferreteria de Tot al Port de Pollença. Ara està a la Travessia La Gola, abans, i durant 30 anys estava a prop de la Plaça de l'Església. Tel. 971 866 972

Fa 30 anys que en Francesc Cabrer regenta la joieria relotgeria Alcover al Port de Pollença. Tel. 971 866 432

Fa 3 mesos que en Nadal Moragues ha obert el taller d'impressió digital BY PRINT al Port de Pollença. Cartes de restaurant, posters, targetes etc. Tel. 971 868 222

Fa 5 anys que n'Emili Tavaré i n'Adalbert Ribera, tots dos de l'Uruguai regenten el Restaurant El Mojito a la Plaça de l'Església del Moll de Pollença. Tel. 971 866 282

Fa un any que en Toni Pellisser ha obert el taller d'electricitat i fontaneria, Manteniment i Servei Pollença al carrer de Roger de Flor del Moll. Tel. 971 864 806

Fa 4 anys que en Joan Estepa ha obert la Licoreria Roses al Port de Pollença. Tel. 971 864 556

Fa un any que na Magdalena Ramis ha obert la Perruqueria Ramis al carrer de Roger de Flor del Port de Pollença. Tel. 971 865 428

Fa 4 anys que en Joan Sánchez va obrir el Gimnàs Master al Port de Pollença. El seu soci és en Jaume Ferriol. Tel. 971 866 703

Fa 2 anys que na Francesca Carreres ha obert la Floristeria Es Garballó al Port de Pollença. Tel. 971 864 865

Fa 20 anys que en metge Màrius Jiménez de la Espada va obrir consulta al carrer de Joan XXIII, 52 del Port de Pollença. Tel. 971 868 564

Des que tenia 14 anys, n'Antoni Rabassa fa de ferrer a la Ferreria can Toni al carrer de Roger de Flor del Port de Pollença. Tel. 971 867 170

LA REVISTA DELS
EMPRESARIS

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

* Na Maria Gelabert d'Algaida va organitzar una festa d'aniversari del seu home, Tomeu Mut amb motiu dels seus 50 anys, també celebraren el 25 aniversari del seu casament. Contractaren una ballarina i ella mateixa va recitar la poesia que diu:

Ai, rei estimat,
Que els cinquanta has arrassat,
I sempre tant m'has animat
I es dos es gustet que hem passat....!
Per això, estimat meu,
Ara que estàs un poc apagat
I et veig desanimat,
Es meu consol et vull donar,

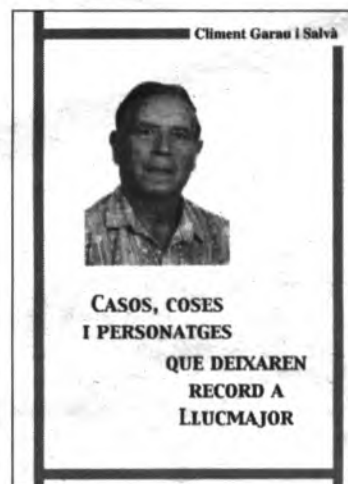
Moment de la festa d'aniversari.

I poder-te demostrar,
Que es teu animalet encara puc alçar
Aquesta sorpresa te vull donar,
Per ser es teu cinquantè aniversari,
I es dia d'avui puguís sempre recordar
Sa teva dona: Maria
Muuua!!

* Des del Club de Jubilats de Maó ens fan saber que el mes passat un total de 110 associats viatjaren a Suïssa a fi de conèixer els més formosos paisatges de la nació Helvètica. El viatge va durar 8 dies recorrent Ginebra, Berna, Mirrigen on admiraren els seus atractius turístics. A la regió dels Alps contemplaren les cascades del Rhin i els antics castells de la ciutat de Shaffansen amb el seu singular estil arquitectònic. Alguns dels components de l'expedició optaren pel tren de cremallera per arribar fins el pic de Jungfran, un dels més alts dels Alps. Els socis volen agrair a Bartomeu Pons, la organització d'aquest viatge i dels altres que està organitzant el Club de Jubilats de Maó.

* Degut a les vacances per Eivissa i Formentera d'en Pep Serra, el nostre col·laborador que actualitza l'Estel dins

internet, no hi ha actualització, de manera que l'única manera de llegir l'Estel, és estar-hi subscrits, o comprar-lo als pocs quioscos de Mallorca on se ven. Ens sap greu pels lectors d'arreu de la Terra que el llegien i que es pensaran que ens hem aturat al 15 de juny.

* Prologat per Sebastià Cardell i Bartomeu Font, ha sortit el llibre del nostre col·laborador Climent Garau Casos, coses i personatges que deixaren record a Lluçmajor, un llibre que se ven molt be a les llibreries d'aquest poble ja que conta en vers la vida de personatges que deixa petjada a la Ciutat de Lluçmajor.

* El passat campionat del Món de futbol ha deixat quantitat

impressionant de banderes espanyoles amb el bou de conyac als bars de forasters de s'Arenal i suposam que també dels altres indrets colonitzats de les illes. Dels temps de la Guerra dels Tres Anys i de la immediata post guerra no s'havia vist per aquí tantes mostres de patriotisme espanyol. Cal que els nadius ens posem en alerta i traguem les nostres senyeres a la finestra per contrarestar aquesta onada d'espanyolisme, ara que encara podem.

* Quatre quilòmetres hi ha des de ses Casetes des Capellans fins a son Bauló en aquest poble anomenat can Picafort, un dels millors llocs turístics del nord de Mallorca, ple de poblers, murers i margalidans que, o hi tenen negocis o hi van a estiuejar. Enguany, com a la resta de les Illes, no hi ha tants de turistes com l'any passat: la por a viatjar en avió després de l'onze de setembre passat, la manca de guerres a Egipte i als Balcans i la construcció aquesta anys passats de massa places hoteleres, fa que enguany els hotels no estiguin tan plens com abans. De totes maneres, la temporada acabarà be i amb bons guanys per a la majoria d'establiments, tant els turístics com els de l'oferta complementària. Ω

COPIA

Yo hablar catalán? jamás de los jamaces, tengo mis derechos, los esclavos son, los que no tienen, yo libre como los taxis, eso, los taxis libres y los catalanes NO!! jo, jo, jo,.

Jo no sóc XENOFOB-RACISTA etc. sols estic a favor de que maten, assassinen, trapitgen, ultratgen el català, també ho fan els empresaris capitalistes, i jo content, què bo que sóc jo!!... més encara, milito i voto a favor de castellà, els etarres roooïns.

EL QUE CORRE VOLA

El programa de TV-3 més que SANTS semblava «CARAVANCHEL» vam veure la quantitat de tirans invasors terroristes assassins que patim, son els que volen fer-nos desaparèixer com a poble, si no fos per els nostres polítics per salvar-nos d'aquests criminals... En Franco us maleirà en la tomba, per no deixar-lo acabar la seva tasca... estareu SATISFETS OI? repeteixo... si no fos per vosaltres... Ω

Josep Casalta i Casesnoves de Vila Real.

AIXÒ DIC JO: JA N'HI HA PROU!

La paraula democràcia esdevé una burla al poble quan un/a treballador/a, a sobre que se'l priva de treballar, a més se li retiren les prestacions per no voler acceptar una feina a trenta quilòmetres de casa. L'empresari primer et clava la ganyetada i l'Estat després et remata per si de cas. El drama psicològic d'un jove, una dona, una parella amb fills... i el de la seva família es veu agreujat per una llei que, en lloc de protegir-lo i oferir-li una sortida, encara l'estreny més i l'empeny al xantatge d'acceptar una feina precària i lluny de casa. Quan un govern se suposa que hauria d'estar al servei del poble, en les democràcies liberals s'està demostrant cada cop més que això no és així: el primer són les multinacionals i que els amos dels EUA-Israel, Japó i Alemanya puguin fumar-se un bon havà abans d'anar a dormir.

Els treballadors (i les treballadores) estem completament desprotegits, els que som més joves hem de suportar uns contractes penosos i en molts casos, sense un sindicat d'empresa que vetlli per nosaltres.

Els joves estem sent actualment víctimes d'acossaments laborals de tota mena: hores extres sense pagar i sense dret a rebutjar-les, humiliacions psicològiques continuades per part de l'empresari aprofitant-se de la precarietat dels nostres contractes i la pèrdua de drets accentuada per la inexistència d'un sindicat de classe fort a l'empresa, sobreexplotació horària els caps de setmana, frau a les nòmines a l'hora de pagar els treballadors (quants cops ens hem de mirar la nòmina amb lupa a final de mes i hem hagut d'anar a reclamar algunes hores que ens han intentat estafar?),... Si les teves queixes per reclamar el que et pertoca o per negarte a fer hores extres de franc superen el cupo que l'empresari vol suportar, aquest recorre a l'acomiadament amb una ridícula indemnització per extinció de contracte. Si no ets tan jove, segurament treballes en una empresa que vol tancar portes i muntar un altra màfia que la succeeixi amb mà d'obra més jove i menys costosa. I en el cas dels immigrants, són una xifra preocupant els que

malviuen en circumstàncies infrahumanes donant la pell per la feina més miserable que els autòctons no volem fer.

L'Estat no en té prou amb precaritzar el mercat de treball que, per a acabar d'escanyar les i els treballadors, vol acabar de sentenciar els que es troben a l'atur augmentat la seva inseguretat i condicionant el seu futur sense que aquest pugui triar i amb les condicions que es mereix. Tan condemnable és l'actitud de l'Estat com la dels partits polítics que s'autodenominen d'esquerres (que no fan més que deixar anar sermons quan estan a l'oposició i es canvien de jaqueta quan assoleixen el poder) com els sindicats CCOO i UGT, símbol de la botifleria més rànica que convoca vagues per fer propaganda i després es baixen els pantalons perquè la patronal els llepi la cigala a canvi del seu silenci, el qual els permet mantenir les subvencions, seguir cobrant dels fons de pensions i mantenir la classe treballadora infrarepresentada i desmobilitzada. Francesc C., Vallès Occidental. Ω

La justícia a Catalunya:

prou agressions
dels estats espanyol i frances
a la nostra llengua

Volem viure plenament
EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLINGUA

Í N D I A

La història

L'Índia colonial

La presència europea a les costes indostàniques s'inicià amb l'arribada de Vasco de Gama a Calicut (1498), seguida de l'expedició d'Álvares Cabral (obertura del port de Coxín al comerç portuguès, 1502) i les campanyes dels virreis Almeida i Alburquerque, que eliminaren els mercaders àrabs del litoral indi i lliuraren a Portugal la ciutat de Goa (1510); poc temps després, en ocasió de les guerres entre l'imperi hindú de Vijayanagar i els regnes musulmans del Dècan, els portuguesos obtingueren noves concessions (Bombai, Diu, etc.). Al començament del s. XVII les Companyies de les Índies Orientals creades pels holandesos i anglesos posaren fi al monopoli que durant una centúria havia exercit Portugal sobre el comerç amb l'Índia, Sri Lanka i Insulíndia, del qual, a partir de 1664-66, també participaren els francesos. Malgrat el desig de les companyies mercantils de mantenir-se al marge dels conflictes bèl·lics, durant el s. XVIII l'Índia fou escenari de la rivalitat franco-britànica. En el curs de la guerra dels Set Anys, les forces angleses, conduïdes per Robert Clive, conqueriren Bengala i una àmplia zona de la costa oriental del Dècan i anorreamen els progressos de França en el període precedent. Per la pau de París (1763), les possessions franceses a l'Índia restaren reduïdes a cinc enclavaments —Pondicherry, Chandranagar, Karaikkal, Mahi i Yanam, retinguts fins en 1950-54—. Igualment Holanda hagué de replegar-se davant la puixança britànica; en no poder mantenir tots els dominis asiàtics, els holandesos concentraren els esforços a Insulíndia, i abandonaren o vengueren als anglesos les factories de l'Índia. Però l'empresa de dominar l'Índia i explotar-ne les riqueses excedia les possibilitats d'una societat mercantil privada; la creixent protecció militar concedida pel govern de Londres a les possessions de la Companyia de l'Índia Oriental tingué com a contrapartida obligada, un increment de la intervenció d'aquell en els afers de la societat: la corona s'atribuí la facultat de nomenar els governadors de Bengala, amb autoritat sobre tots els establiments anglesos del subcontinent indi, i el parlament fixà els poders dels governadors i instituí un consell per a supervisar llur actuació. Malgrat la renúncia a estendre el domini britànic (India act, 1784), els governadors generals (Warren Hastings, lord Wellesley, lord Hastings, lord Dalhousie, etc.), alternant les armes i la diplomàcia, intervingueren en les endèmiques lluites entre els prínceps indis amb vista a l'ocupació de nous territoris i a l'ampliació dels avantatges econòmics. Així foren annexats, o acceptaren la tutela britànica, Maisuru, el nizam d'Hyderabad, Orissa, la confederació maratha, els principats rajputs, el Sindh i l'estat dels sikhs; el 1849, després de la incorporació del Panjab, la dominació anglesa abastava pràcticament la totalitat de l'Índia. La revolta de 1857-58, iniciada amb el motí dels sipais, palesà la fragilitat de l'administració colonial i el profund descontentament popular, degut a la ruïna de les manufactures cotoneres locals per la importació a gran escala de teixits anglesos, a l'occidentalització forçada i a l'agreuement de l'estat dels camperols a causa de l'atribució de la propietat de la terra als recaptadors de l'impost territorial.

Sufocada la rebel·lió, fou dissolta la Companyia de l'Índia Oriental (1858), el governador general o virrei passà a dependre exclusivament del gabinet de Londres, fou reorganitzat l'exèrcit, hom mostrà una més gran sensibilitat envers la civilització índia, foren fundades universitats a Calcuta, Bombai, Lahore, Madràs, etc., i hom féu notables obres públiques (ferrocarrils, regadius). Però l'Índia continuà essent un mercat importantíssim per a la indústria anglesa i un proveïdor de primeres matèries a baix preu. Els conreus

de cotó, jute, cafè, te, canya de sucre, opi, etc., no cessaren d'estendre's, mentre que els de cereals es mantenien o retrocedien, la població creixia a un bon ritme i la fam segava periòdicament milions de vides humanes. La reunificació i la uniformació del país i la difusió de la cultura europea contribuïren a l'aparició d'una consciència nacional el portaveu més important de la qual fou l'anomenat Congrés Nacional Indi, assemblea d'intel·lectuals hindús i musulmans que a partir de l'any 1885 es reuní anualment amb l'aquiescència de les autoritats britàniques. En els seus primers anys, el Congrés es limità a reclamar reformes molt moderades —accés dels indis als alts càrrecs de l'administració colonial, igualtat jurídica, llibertat de premsa, etc.—, que, en part, foren ateses; més tard, al començament del s. XX, el Congrés, desitjós d'assegurar-se el favor de la petita burgesia i de les classes populars, radicalitzà la seva actitud i, des de 1906-07, exigí la concessió de l'autonomia interna o svaraj. Mentrestant, la forta oposició al projecte de lord Curzon de dividir Bengala (1905) havia mostrat la conveniència de revisar la política britànica a l'Índia. La reforma de lord Minto i lord Morley (Indian Councils act, 1909) féu algunes concessions al nacionalisme i, alhora, tractà d'afeblir-lo accentuant la divisió entre hindús i musulmans; la reforma desplaçà, però la colònia restà fidel a la metròpoli i durant la Primera Guerra Mundial li oferí més d'un milió de combatents. El 1916, gràcies a les gestions de Gandhi, el Congrés —que representava la majoria hindú— i la Lliga Musulmana —fundada el 1906 en defensa dels interessos de la minoria islàmica—, subscripiren el pacte de Lucknow per reivindicar units l'autonomia; el govern de Londres suggerí que seria atorgada a la fi de la guerra. Les promeses vagues no foren complertes, el país s'agità i les autoritats britàniques respongueren amb mesures repressives (lleis Rowlatt, matança d'Amritsar, etc., 1919).

El Congrés exigí aleshores la independència total, i Gandhi, enemic de la violència, preconitzà la no-cooperació i la desobediència civil: negativa a participar en els consells consultius, boicot als tribunals de justícia i als productes britànics, vaga de contribuents, etc. Fracassades les converses entre els dirigents indis i els partits polítics de la Gran Bretanya (Conferències de la Taula Rodona, Londres, 1930-32), el parlament anglès promulgà la Government of India act o constitució del 1935, federalista, que no satisféu perquè les limitades facultats dels governs provincials podien ésser fàcilment anul·lades per les amplíssimes atribucions dels governadors britànics. En esclatar la Segona Guerra Mundial s'evidencià la divisió del front nacionalista: la Lliga Musulmana, dirigida per Mohammed Ali Jinnah, reclamà la formació d'un estat agrupant les províncies de població majoritàriament islàmica i sostingué la causa dels aliats; per la seva part, el Congrés Nacional Indi, dirigit per Gandhi, es mostrà antibel·licista i insistí en la necessitat i la urgència d'una Índia unida i independent dins la qual les províncies musulmanes podrien gaudir d'autonomia.

Finida la conflagració, i mentre hindús i musulmans s'enfrontaven violentament, el parlament anglès aprovà l'Indian Independence act, en virtut de la qual el 15 d'agost de 1947 el territori indi assolí la independència, dividit —d'acord amb el desig dels musulmans i els interessos britànics— en dos estats: la Unió Índia i el Pakistan, tots dos dins el Commonwealth. La partició fou acompanyada de noves violències —més de 500 000 víctimes, entre elles Gandhi, assassinat per un fanàtic hindú (1948)— i de desplaçaments en massa de població, que afectaren uns deu milions d'hindús i set milions de musulmans. Ω

L'exigència política

Avui per avui, en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'exigència política prioritària hauria d'ésser la independència política, econòmica, social, judicials, militar etc., d'Espanya. De l'Espanya de n'Aznar. Com ho era abans de l'Espanya d'en González. I com ho serà, en el futur, potser d'en Zapatero o, potser, d'en Rajoy, Rato o Cascos. Qui sap? El fet cert és que, sia qui sigui l'espanyol que governi al Madrid de l'Espanya borbònica com abans fou l'Espanya d'en Franco, els residents de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears sempre forem, som, segurament seguirem sent tractats com ciutadans de tercera categoria per l'Espanya política. Com autèntics colonitzats per l'Espanya econòmica. Com a esclaus pàries per l'Espanya judicial. O com a carn de canó, per l'Espanya militar i religiosa.

Duim un caramull d'anys queixant-nos de tot: de que estem sent espoliats des de Madrid, que no mira prim a l'hora d'expressar-nos mitjançant impostos, i és avara, molt avara a l'hora de reinvertir els substanciosos guanys que treu del producte de la nostra feina.

Ens queixam de la manca de les mínimes infraestructures viàries, sanitàries, d'educació etc., que ens foren imposades al transferir les competències el Govern espanyol de Madrid al Govern de la nostra Comunitat, que les rebé amb dotacions molt pobres.

Ens queixam que essent la Comunitat que produeix més riquesa, a la vegada siem la Comunitat més pobre en poder adquisitiu en els seus salaris, en les seves pensions i, fins i tot, en el tractament que rebem per viure (o sia, una molt baixa qualitat de vida), produint molta riquesa i convertint-nos, al mateix temps, en ciutadans pobres que guanyam poc en salaris, i pagam molt en impostos en serveis i aliments super inflats de preu degut a la demanda ocasionada per la massiva influència turística que enriqueix a uns pocs i enpobreix a molts. Com a mínim, és qüestionable la productivitat que deixa en aquesta terra i a la gent que hi viu.

I més qüestionable és en tant quant més massificat sia el turisme que rebem i que, per poder-lo atendre, sia necessari rebre més i més immigració que, a la vegada necessita mes i mes ciment (construcció) per donar-los cobro, consumint cada vegada més i més territori del poc que encara queda, precisament per poder seguir atraient al turisme massiu. Contradictori!

Tan contradictori com ho és el fet que, sent víctimes tant sagnants com ho som del poder centralista i colonitzador del Govern espanyol de Madrid, encara estem aguantant de manera estoica. Que encara no ens haguem aixecat en la raonable lluita per aconseguir la independència.

Tan contradictori com ho és el fet que, malgrat tot, els nostres partits nacionalistes sien tan tebs a l'hora de les reivindicacions. De les justes i legítimes reivindicacions polítiques, culturals, lingüístiques, econòmiques, etc.

Tan contradictori com ho es el fet que sent els partits nacionalistes els qui governen actualment el Consell de Mallorca i part del Govern autonòmic, se'ls noti molt poc en els fets quotidians de la vida social, cultural i política de la comunitat.

Potser sia convenient per aquesta partits que revisin els seus programes o, fins i tot els seus càrrecs. O potser, sia necessari qüestionar la formació dels seus quadres i fins i tot dels seus militants, en el que concern en el seu missatge nacionalista.

Per això, desitjam que surti alguna opció política independentista (que se presenti a les eleccions), que presenti un programa i uns candidats compromesos de veritat en la reconquesta d'una identitat que mai que mai s'hauria d'haver perdut encara que no del tot, malgrat n'Aznar i companyia.

I quan dic partits nacionalistes, vull dir els càrrecs institucionals amb noms i llinatges que ocupant el càrrec en representació del seu partit tenen una actuació molt teba.

Elles i ells són els qui, amb les seves carències, ens fan sospirar per l'existència d'algun col·lectiu, partit o plataforma que estiri del carro nacionalista. Que tenguí de veritat ambició. Que tenguí ambició independentista, l'única que ens pot tornar allò que ens han robat: un poble, una nació, una cultura, una llengua, una història, una manera d'ésser, una tradició...

Tenim una exigència política, i aquesta és la independència per el nostre poble. Així que la feina per encaminar-nos cap a ella l'han de realitzar els partits nacionalistes establerts. Si no ho fan ells, hem

de ser nosaltres, les persones, associacions, col·lectius, lobbys, que duim anys lluitant per una situació més justa i més lliure pel nostre poble, els qui tenim el deure d'agafar les regnes de l'independentisme democràtic. Ω

PERE FELIP I BUADES

AENA I EL JACOBINISME EXTREMISTA

L'ens que gestiona els aeroports - AENA -ha comès un gravíssim greuge contra el poble de Catalunya. Aquesta empresa espanyolista (que també paguem tots els catalans) ha decidit restringir l'avis de vol en la llengua pròpia de Catalunya a l'Aeroport del Prat, perquè -segons aquesta companyia tan poca-solta- la llengua catalana provoca contaminació acústica als aeroports catalans.

Sense cap mena de dubtes, l'argument que esgrimeix l'autoritat aeroportuària espanyola per anar contra el català és, com a mínim, profundament surrealista, per no dir clarament polític (en el sentit més negatiu del terme). De fet, aquesta decisió concreta és una prova més de la ideologia jacobinista d'extrema dreta que exerceix amb tanta intensitat el PP contra Catalunya. Per altra banda, és molt significatiu destacar que l'atzagaia d'AENA vulnera clarament -en major o menor grau- la Constitució Espanyola, l'Estatut de Sau, la Llei de Política Lingüística (1/1998) i la Carta Europea de Llengües Regionals i Minoritàries (ratificada per L'Estat Espanyol el passat 09/04/01).

En síntesi, que un cop més els ciutadans de Catalunya ens hem de demanar, ens hem de preguntar, perquè serveixen les lleis, les institucions polítiques i els polítics de carn i os, que, teòricament, haurien de defensar els interessos de Catalunya, com qual-sevol país normal del món. Potser, seria bo i necessari que els ciutadans individualment i la societat civil -no manipulada- fessin un pensament seriós, cívic i molt aprofundit i comencessin a expressar «en veu alta», arreu d'aquest món globalitzat, la greu injustícia que actualment està patint la nostra nació catalana.

JOSEP M. LOSTE I ROMERO -
PORTBOU (ALT EMPORDÀ)

Els fets del 24-j contra el banc mundial La policia l'acusa de destrossar el Deutsche Bank La fiscalia manté l'acusació a un noi detingut quan gravava pallisses a manifestants durant la protesta del 24-J -.

Jutjats/Barcelona.- El 15 de juliol va ser jutjat al penal 10 de Barcelona, un noi acusat de participar de les destrosses de la seu del Deutsche Bank de Passeig de Gràcia amb Diagonal el passat 24 de juny durant la manifestació contra el Banc Mundial. Recordem que a partir d'aquells fets es va iniciar un procés judicial en contra de Julia Garcia Valdecasas per brutalitat i infiltració d'agents provocadors.

Aquell procés està a punt de reobrir-se amb noves dades i testimonis, i les aportacions fetes per Amnistia Internacional i l'Informe sobre Drets Humans de les Nacions Unides, tot i que el jutge ha imposat una fiança de 60.000 euros per tramitar la reobertura, decisió que ha estat recorreguda.

La vista oral i les proves videogràfiques

Durant la sessió judicial, el noi va narrar davant del tribunal la seva

participació a la manifestació, conjuntament amb la seva companya i la seva mare, entenen això com un dret totalment legítim. Va afegir que ell es trobava gravant amb una càmera de vídeo per un treball universitari sobre les manifestacions antiglobalització i l'actuació policial en aquests casos, a més va explicar com va poder gravar pallisses policials contra manifestants i que per aquest fet se li van llançar a sobre els agents. Evidentment la cinta amb les gravacions va desaparèixer quan li van tornar la càmera després de sortir en llibertat. Ben contràries, són les declaracions d'un agent de la policia nacional, que assegurava haver-lo vist trencar vidres de la seu bancària, curiosament un testimoni que en un principi també afectava a la mare i a la companya, però que el jutge ja en fase d'instrucció va arxivar per inconsistent.

De fet varem poder assistir a la presentació de proves molt conculents de la fabulació en les ver-

sions de la policia sobre el que va passar. En una gravació de vídeo es pot apreciar a l'acusat passejar amb xanclete a prop del Deutsche Bank, conjuntament amb milers de persones que allà hi eren. Un parell de minuts després, apareixen diversos encaputxats que duen sabatilles esportives i que trenquen els vidres de la sucursal. La policia pretenia justificar a la declaració, que el noi es va canviar les xancletes per unes sabatilles, es va canviar la samarreta i es va encaputxar per anar a trencar els vidres. Això, mentre la seva companya i la seva mare se'l miraven. Bastant inyerossímil. Tot i això, la fiscalia no va retirar les acusacions, fet que va estendre la sensació entre els i les presents a la vista oral, de que es tractava d'un judici polític per aquells fets, i que els i les acusades eren utilitzats de caps de turc exemplaritzants per part de les institucions. La sentència es coneixerà en les properes setmanes. Contra-Infos 15/7/02. Ω

ENTREVISTA: Francesco Cossiga, Expresident de la República italiana

Al Succedani no donem veu habitualment als ex-presidents d'estats, i menys si s'han caracteritzat pel seu autoritarisme o per la persecució de moviments obrers o nacionals; però les paraules de Francesco Cossiga són del més bo que hem escoltat últimament sobre l'Asnar i el PP en general, així que creiem que podreu, si més no, somriure, sinó riure totalment, i sentir-vos identificats amb les següents paraules.

«Aznar és com el caporal d'una caserna marroquina de la legió de Franco»

Redacció BARCELONA

L'expresident italià Francesco Cossiga va concedir ahir a 'El matí de Catalunya Ràdio', dirigit i presentat per Antoni Bassas, l'entrevista que reproduïm a continuació pel seu interès periodístic i per les reaccions que ha provocat.

A.B. Senyor Cossiga, bon dia.
F.C. Bon dia.

A.B. Vostè va dir ahir a l'emissora pública RAI 3 sense ambigüitats que no li semblava correcta l'actitud del president José María Aznar amb tota mena de qualificatius. ¿Es reafirma en aquestes manifestacions?

F.C. Miri, ni Goebbels ni Hitler ni els teòrics del nazisme es van atrevir mai a qualificar de perversió cultural i ètica una acta dels bisbes catò-

lics o dels pastors luterans d'Alemanya. Ens trobem davant d'una greu agressió cap a la llibertat religiosa de l'Església basca, la qual cosa no em sorprèn, i coneixent la manera de fer i la vida d'Aznar no entenc com no se'l considera un falangista. I el falangisme de Primo de Rivera encara tenia una certa noblesa, evidentment amb vocació totalitària, però revolucionària, sindicalista, d'esquerres i republicana. Ara, però, ens trobem davant d'algué que podria ser com a molt el caporal d'una caserna marroquina de la legió estrangera de Francisco Franco.

A.B. Vostè ha anunciat que properament visitarà Euskadi per recolzar els bisbes bascos i el govern del PNB.

Quan preveu que farà aquesta visita?

F.C. Jo he escrit una carta d'ad-

hesió i de solidaritat als bisbes bascos com a catòlic liberal, com a cristià, com a demòcrata i com a republicà, i ells ja m'han contestat amb paraules d'afecte. Davant d'aquesta indigna agressió d'un hereu de Franco, sense cap mena de cultura cristiana democràtica, jo faré aquesta visita de solidaritat cap al poble i als partits bascos per condemnar el terrorisme, però convençut que el terrorisme es combat amb la llibertat i no amb lleis lliberticides.

A.B. És molt clar que està molt en contra de la qualificació de perversa intel·lectualment que s'ha atribuït a aquesta carta dels bisbes bascos.

F.C. Exactament. Això és una cosa que ni tan sols els nazis històrics van ser capaços de fer amb relació a les cartes pastorals o al clergat holandès. Ens havíem de trobar amb un xicotot amb bigoti per patir,

nosaltres, catòlics, cristians i demòcrates europeus, una agressió com aquesta. La llibertat de religió és el principi de qualsevol llibertat, i la llibertat de religió no és només llibertat de pregària o de culte, també és llibertat de poder seguir els propis bisbes i capellans.

A.B. Vostè com a exministre de l'Interior italià coneix prou bé la lluita antiterrorista. Vostè era ministre de l'Interior quan les Brigades Roges van assassinar Aldo Moro. Què volia dir ahir quan en aquestes declaracions a la televisió pública italiana va afirmar que hi havia terrorismes i terrorismes i que no s'acaba amb ells amb mètodes estrictament judicials i policials?

F.C. Es clar, perquè hi ha diferents terrorismes. Hi ha un terrorisme ideològic, com ho era el de les Brigades Roges, que es podia combatre amb sistemes policials i judicials. Jo no vaig ser gens tou a l'hora de combatre'l, fins al punt que m'anomenaven Kossiga, amb K i amb SS. Però, quan ens trobem davant de fenòmens de terrorisme d'arrel històrica i nacional com ara ETA, fins i tot una conservadora com Margaret Thatcher es va guardar prou d'il·legalitzar un partit que era considerat el braç polític de l'IRA. Estem parlant del Sinn Féin. I avui

el líder d'aquell partit s'asseu al irlandès al costat dels partits protestants de l'Ulster. Il·legalitzar Batasuna, a més d'atacar-la és perdre la possibilitat de tenir un interlocutor polític. Això, després que el cavaller Aznar hagi compromès organitzacions catòliques i el bisbe de Sant Sebastià enganyant-los, dient-los que volia negociar amb la finalitat d'aconseguir, d'una banda, el final d'ETA, però de l'altra, empresonar-los per còmplices.

A.B. És clar que la solució que vostè proposa per resoldre el conflicte amb ETA, el terrorisme d'ETA, i la que s'està proposant en aquests moments de part del govern espanyol, no tenen res a veure.

F.C. Només faltaria. Jo sóc un catòlic liberal d'una família democràtica antifeixista i que, a més, durant la guerra d'Espanya, estava de la banda dels demòcrates catalans, el líder dels quals -un catòlic- va ser afusellat per Franco, i de la banda dels demòcrates bascos. No anava de cap manera a favor de Franco.

A.B. President Cossiga, gràcies per les seves declaracions a 'El matí de Catalunya Ràdio' i bon dia.

F.C. Bon dia. Diari Avui, 07-06-02 Ω.

M a l l o r q u í

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears,
és oficial a Mallorca.

Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la.
Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

Les Illes i Califòrnia, notes per una interrelació

Les terres nord-americanes que han tengut una relació més directa amb el nostre món, amb el món català de les Illes Balears i Pitiüses, són, segurament, les de **Califòrnia** (amb l'excepció, potser de Menorca, car alguns contingents de menorquins colonitzaren, a tombant del segle XVIII, algunes zones de Florida). El clima mediterrani, les activitats agropecuàries (l'ametlla californiana fa una duríssima competència a la mallorquina, i la taronja, dita Califòrnia, obté també molts bons resultats; a més, les parres del país, empeltades amb sarments mediterranis, sempre han donat una collita de vins excel·lents -cosa que ens ha mostrat en diversos films el cinema de Hollywood), les relacions humanes que s'he establiren en la primera colonització d'aquell extens territori (a partir de la expedició, al 1769, de **Gaspar de Portolà**, amb el mallorquí **fra Ginebró Serra** de predicador, per a alguns un dels artífex dels camps de concentració -en aquest cas per a indis), la introducció d'un estil arquitectònic, anomenat californià, amb elements de clàssica factura mediterrània, i, àdhuc, l'expansió i desenvolupament del turisme, ha fet que sigui possible establir uns paral·lelismes entre les nostres Illes i aquella vasta regió del Pacífic.

Heus ací, doncs, que mentre les terres catalanes (tant les insulars com les peninsulars) patien l'ocupació i la repressió dels invasors castellans (Guerra de Successió i Decret de Nova Planta), alguns naturals catalans, sota la bandera de Castella, expandiren per primer cop llurs horitzons a les Amèriques -fins aleshores el monopoli castellà els ho havia privat-, tot iniciant així la condició de terra de provisió que ha tengut, des de llavors, Califòrnia. Anys després, la segona colonització del país, realitzada per elements anglosaxons, i la forta pressió que aquests exerciren, fins que el govern nord-americà l'ocupà militarment -a més a més d'acabar d'eliminar-ne gairebé totalment els indígenes. Amb el descobriment d'or, l'any 1848, el territori rebé una grandiosa immigració, que determinà un canvi demogràfic i un augment increïble de la població (el film de Joshua Logan, **La llegenda de la ciutat sense nom**, n'és prou representatiu, d'aquest tema). Al cap de dos anys, al 1850, esdevingué un estat més dels EUA. Més recentment, durant la Gran Depressió dels anys trenta, Califòrnia tornà a ser una terra anhelada per a molts milers de despossessits del Mig Oest americà a la recerca d'una feina incerta vers una mena d'utòpica Xangril·là (el retrat que en fa John E. Steinbeck, amb **The Grapes of Wrath**, és especialment aconseguit, com ho és també la versió cinematogràfica que n'efectuà John Ford).

Altrament, les Illes, des del darrer terç del segle XIX, i fins els anys cinquanta, havien estat una terra d'emigració, sobretot arran de la greu crisi econòmica encesa per la plaga de la fil·loxera i de la fi del comerç amb les Antilles. No va ésser

fins a la dècada prodigiosa dels seixanta que, gràcies al fenomen del turisme de masses, redreçaren llur delicada situació econòmica i començaren a rebre un gran nombre d'immigrants, especialment de les regions deprimides d'Espanya. Simultàniament, una llarga relació de figures del Hollywood clàssic feren estades a Mallorca i Eivissa; els uns per passar uns dies de descans o de visita turística, d'altres -no tans- a treballar-hi (el primer d'ells fou George Sanders, al 1949. L'estrella que més temps estigué entre nosaltres, -Errol Flynn, arribà a adquirir una casa a la zona del Terreno de Ciutat. Michael Douglas, en l'actualitat, l'ha sobrepassat (el lloc on està, entre Deià i Valldemossa, és un espai amb un percentatge significatiu de residents anglosaxons, bastants d'ells nord-americans). Per altre cantó, molts hippys californians arribaren a les Pitiüses (a Formentera, la platja del Migjorn i l'emblemàtica Fonda Pepe -«Ens veurem a la Fonda Pepe», deia una pintada feta a un carrer de Sant Francisco- eren llurs llocs habituals de reunió). Anaven a la recerca de l'Arcàdia feliç, tot fugint de la Guerra del Vietnam i d'una societat d'opulència marcada per l'ostentació, els guanys fàcils, les aparences i, per descomptat, la piscina (situació reflectida en pel·lícules com **El nedador** o **El graduat**).

El «boom» turístic suposà la ruptura total de la vida dels illencs, que durà com a conseqüència l'explotació salvatge del sòl -la manca de normatives al respecte era total-, la domesticació de l'espai geogràfic, l'augment espectacular de la construcció i l'abandonament excessiu de les activitats agropecuàries. Parel·lament a l'explosió del fenomen turístic i a l'edificació de la costa, s'han anat produint canvis substancials en la propietat rural (el tancament de la propietat, la barbaça i la piscina -...tan bon punt els zeladors han passat revista-, sovint agressives amb l'entorn rural. A gran escala, els constructors, els urbanitzadors, els grans propietaris, a part de protagonitzar una deserció massiva de qualsevol arrel lingüístico-cultural, s'entesten a sostenir una boja cursa depredadora que deixa el terreny abonat a l'especulació ferotge. Els plans d'ordenació del territori esdevenen, així, paper mullat. Per afegit, la considerable immigració d'elements espanyols fa que formin fàcilment bosses poblacionals forasteres, a causa de la nostra condició de colònia mediterrània i de la política etnòcida de Madrid. El bullit se completa amb la compra excessiva de finques, propietats i habitatges de qualitat per part d'alemanys amb prou recursos econòmics, en moltes oportunitats amb l'objectiu de fer-ne especulació immobiliària -no hi ha cap tipus de regulació o normativa pel que fa al cas, com en d'altres països europeus-, alhora que n'encareixen notablement els preus. Això darrer comença a dificultar en gran mesura, en certs indrets de la nostra geografia, l'accés a un habitatge digne d'un gran nombre de nadius.

Per la seva banda, Califòrnia ha rebut

tostemps una forta immigració. Actualment és el primer estat dels Estats Units en població i el tercer en extensió. La intensa industrialització fa que sigui el gran centre econòmic de l'oest americà i un dels nuclis culturals i científics més importants de la Unió. En aquesta faicó, la primera indústria del país és, com sabem, la cinematogràfica, amb seu a **Hollywood**. És palesa la gran influència pedagògica que aquest gran centre del cinema mundial exerceix a través de les seves pel·lícules. De bell antuvi els estudis cinematogràfics defensaven una democràcia autèntica, sense censures -tot i que, sota el nom del **codi Hays**, s'hi escolassin certes restriccions que vetllaven per la moral i el bon gust. És l'època del cinema clàssic, en que productors importants planificaven els films amb una gran visió artística i comercial.

L'acabament de la II Guerra Mundial suposà el principi de la fi d'aquell estat de coses. L'objectiu, d'àmbit politico-cultural, seria, ara, liquidar el «New Deal» rooseveltian i avortar qualsevol amenaça de «subversió comunista» en el país de les barres i les estrelles. S'inicià així la tristament famosa «cacera de bruixes» de l'anomenada **Comissió d'Activitats Antiamericanes**, impulsada, des de 1947, pel senador ultra-reaccionari Josep R. McCarthy, amb la col·laboració d'alguns diputats republicans corruptes, com el californià Richard Nixon. Aquesta persecució històrica que comptà amb l'ajut del totpoderós FBI d'Edgar Hoover, inhabilità i condemnà a l'ostracisme nombrosos intel·lectuals, escriptors i artistes (tant marxistes com d'ideologia liberal -encara que als EUA aquesta darrera qualificació ja equival a quelcom revolucionari), els quals ben aviat començaren a llucar que «el gran somni americà» podia convertir-se fàcilment en un horrible malson, com el retratava Franz Kafka en El procés. Fins i tot alguns polítics i militars ianquis arribarien a afirmar que potser s'havien equivocat d'aliat en l'última guerra. Ben lluny havien quedat els ideals que conformaren els Estats Units d'Amèrica i, sobretot, el pensament dels il·lustres representants del liberalisme transcendentalista i la consciència crítica. Entre aquesta cal destacar Henry D. Thoreau, teoritzador de la desobediència civil, i que escrigué coses tan importants com la que segueix: «la democràcia comença on comença la desobediència, i sense individus disposats a cercar sempre el que és just mai no es podrà assolir una societat democràtica».

Fins al 1955 la dèria persecutòria se centrà principalment en els actors i directors de Hollywood (molt especialment contra membres de la «Hollywood Anti-Nazi League», que havia donat suport a les causes dels antifeixistes europeus), atès la considerable transcendència propagandística que havia assolit l'anomenat Setè Art. Cal afegir-hi, a més, que els de la vergonyosa Comissió s'havien temut que el cinema Hollywoodenc d'aleshores era subver-

siu -per be que molts directors ho eren d'una manera molt subtil-, fins al punt que arribà a inquietar el sistema. Per a poder «salvar la piscina» (Orson Wells dixit) alguns professionals d'aquesta indústria del glamour delataren i traïren llurs companys (foren els casos dels realitzadors Elia Kazan, Edward Dmytryk o Robert Rossen).

Paral·lelament, les Illes patien la llarga nit d'una dictadura militar de caire feixista que havia portat a terme, en la Guerra dels Tres anys, una repressió desproporcionada i cruel contra el no-adictes declarats a la sedició (el testimoniatge de George Bernanos, amb **Els gran cementiris sota la lluna**, és prou eloqüent -almenys pel que fa a Mallorca). El fet que els darrers decennis s'hagi produït un espectacular creixement econòmic, amb un augment molt considerable de les classes mitjanes i de la renda per càpita -tot i que no tant de la qualitat de vida- no ha portat aparellat el control polític del país. El cas és que, amb una autonomia de segona, no podem encarar d'una manera escaient els múltiples problemes que de segur, ens reservarà l'esdevenidor.

La nostra riquesa actual és purament conjuntural -a més d'estar majorment concentrada en mans d'uns pocs- la societat del benestar què gaudim té els peus de fang. La rapinya descontrolada que exerceixen sobre el territori les élites econòmiques (podeu llegir-hi els grans hotelers) ens pot portar perfectament a un atzucac, a un col·lapse no-anunciat -i del qual ells, no cal dir-ho, es salvarien, car inverteixen llurs guanys ben lluny de les illes.

Tot el bugat de transgressions i de situacions límit que hem esmentat adés en apropar a la conclusió que Mallorca (i segurament Eivissa) és una terra de llops, o de prodigis, fins i tot una terra dement i desposseïda (així l'han batejada alguns autors), aparentment incapaç de controlar el seu present i decidir sobre el seu futur. Nogensmenys, cal tenir ben clar que mai no podem perdre de vista la situació colonial que patim i la nostra total supeditació política respecte a Madrid -veritablement pitjor, per a nosaltres, que les set plagues d'Egipte. De fet, la riquesa que genera el país es veu segrestada per l'espoliació fiscal despietada (som la comunitat que reb -més aviat hauriem de dir que recupera- menys doblers amb relació al nombre d'habitants). Per tot això, als homes i dones d'aquest territori insular, als descendents d'aquells catalans que arribaren al 1229 i foragitaren la gent sarraïna, tot conformant una societat molt avançada en el seu temps, de llibertats i franqueses, ens lleu «lluïtar contra el fort mentre siguem febles» (Xiriacs dixit). O és que volem continuar essent

menys que els altres? No podem, tampoc, desmerèixer en tantes coses, dels nostres avantpassats. Ω

ANDREU SALOM
I MIR

Sempre Fidels a Catalunya

(Antoni Gaudí Independentista. Versió editada pel Catalan National Council ©2002-020103. Sempre Fidels a Catalunya)

«Antoni Gaudí va arribar a la conclusió ferma i madura que, sense la independència, no hi havia possibilitats de crear a Catalunya una política justa, honesta i regenerada.»

«Íntimament, Gaudí vivia tan separat d'Espanya que actuava com si no sabés ni volgués parlar castellà»

«Fidel a la seva actitud, que tenia pensada i repensada, l'onze de setembre del 1924 la policia espanyola va detenir-lo i el van tancar al calabós per haver-se negat a parlar-los en castellà -Gaudí tenia ja 72 anys-»

«Per damunt de qualsevol altra cosa, Gaudí és un gegant del geni català que, sortint com surt, demostra el que som i el que podem ser els catalans.

Francesc Pujols.»

Agustí Giménez-Camins.

Versió editada pel Catalan National Council

(©) Copyright 1993-2002

El Consell Nacional Català autoritza la seva total o parcial reproducció i divulgació, sempre i quan es mencionin les fonts.

7

Un Independentisme ben madurat

No és fàcil orientar-se políticament en un país on, **mitjançant la mentida sistematitzada, es vol amagar la nostra situació de simple colònia**. L'entitat nacional de Catalunya hem de pensar que Antoni Gaudí no va pas descobrir-la tan bon punt li van treure els bolquers, en una escola on la propaganda espanyolista substituïa la vertadera educació. Qui podrà pensar-se que era un oprimint? És en el transcurs de la seva vida que, Antoni Gaudí, va afiançar les seves conviccions independentistes.

No pot admetre's la molta ignorància o la poca honestat de Josep Maria Carandell qui, en un article publicat al Diari de Barcelona (12-12-92), tenia la barra de titllar d'espanyolista Antoni Gaudí, i amb un impudor propi del degradat, tergiversa els fets, en parlar de Gaudí de la següent manera:

«Com que se'n parla poc, de les seves

idees polítiques, val la pena recordar una declaració del mateix Gaudí: "Jo m'assemblo al meu pare (...). Blasfema el separatisme; era un entusiasta defensor dels ideals regionalistes i de l'Espanya gran, concebuda per Cambó; per aquesta raó se sentia molt a prop de la Lliga Regionalista, de la qual, però, com de cap altre partit polític, no era militant". Tampoc el fill, Antoni, exercia en política, i era també espanyolista.»

Qui s'atreveiria a afirmar que Antoni Gaudí va ser anticatòlic tota la vida perquè just acabada la carrera d'arquitecte va passar una època que el crític Joan Sacs descrivia d'aquesta manera:

«En Gaudí aleshores era debutant en arquitectura, però ja era ple de talent i de bones iniciatives: col·laborava en la construcció del Parc de la Ciutadella, havia projectat els bells fanals de la plaça Reial, etc. Era tan apassionadament anticatòlic que no vacil·lava gens davant de les més baladreres manifes-

tacions d'anticlericalisme. S'aturava, per exemple, a les portes de les esglésies per esbrancar els fidels al crit aleshores molt eloqüent de "llanuts"»

Si en un moment determinat de la seva vida va actuar d'aquesta manera, se sigui o no creient, hom haurà de convenir, només veient la Sagrada Família, que Antoni Gaudí, com Sant Pau, també va tenir el seu camí de "Damasc". I no és això el que defineix i concreta per sempre la personalitat i el criteri d'un Sant Pau?

Quan es parla d'Antoni Gaudí, igualment es pot afirmar del seu independentisme. Com tants catalans, potser algun moment va creure de bona fe que hi podien haver solucions federalistes o un Cambó amb plenes facultats va mig suggestionar-lo fent-li empassar que es podia ser el Bolívar de Catalunya i a la vegada el Bismark d'Espanya; però, l'evidència dels fets, varen portar-lo molt aviat a la **conclusió ferma i madura que, sense la independèn-**

cia, no hi havia possibilitats de crear a Catalunya una política justa, honesta i regenerada.

Per això quan Antoni Gaudí parlava de les relacions entre Catalunya i Espanya, argumentava amb contundència:

«No ens podem soldar mai. Els puntals del poble són el govern, el comerç, l'art; tot, coses sintètiques. La gent del centre són abstractes, i l'abstracció porta sempre als extrems (que són la màxima abstracció) i, així, veiem que el govern central va de la violència (quan actua col·lectivament) a la concupiscència dels cigrons (quan l'assumeix un individu).

Els catalans som del mig, som la gent d'equilibri. (...) De manera que, les nostres qualitats, els del centre no les tenen, ni tampoc els nostres defectes; **no hi ha soldadura**»

CONTINUARÀ...

Maria Alberdina

- Centre de dia per a Persones Majors
- Assistència a Domicili
- Serveis Assistencials
- Activitats

Tel. 24 H
667 447 947

C/. Trencadors, 1 bis
07600 El Arenal
Tel.: 971 445 101

Trattoria s'Espiga

Passeig Maritim, 18 • Tel. 971 547 106
PORT D'ALCÚDIA

Pollensa Invest, s.l.

IMMOBILIARIA
IMMOBILIARIA
ESTATE AGENTS
IMMOBILIEN
AGENT IMMOBILIER

PRESTIGE PROPERTIES

Plaça de l'Assolellador (Roservell) • Tel. 971 535 076 - Fax: 971 535 048
E-mail: info@prestigi.com • www.prestigi.com
07460 POLLENÇA

BAR SA PLAÇA

Plaça Eng. Gabriel Roca • Telèfon: 971 85 15 02
CAN PICAFORT

HAMBURGUESERIA MANOLO

Passeig d'en Colom 145
Tel. 971 851 978
CAN PICAFORT

MENJAR PER ENDUR-SE'N

PINXOS • HAMBURGUESES • PERRITOS • PEPITOS

A L C Ú D I A

Fa 9 mesos que n'Antoni Gallardo ha obert la botiga Mobles Pollentia a la barriada de ses Forques d'Alcúdia. Tel. 971 897 339

Fa 22 anys que en Mateu Femenies va comprar la Ferreria Alcúdia del carrer Major del poble a Sebastià Riera que la tenia dels seus avis. Tel. 971 547 689

Fa un mes que na Maria Cano ha obert el Restaurant Can Tofol a la Plaça Major d'Alcúdia. Despatxa el peix fresc i la carn a la graella a la carta. A la foto amb el seu fill Xavier i el seu cuiner Ivan. Tel. 971 545 731

Fa 15 dies que na Xisca Bibiloni ha obert la botiga Sa Rateta: ven artesanía i complements al carrer Pollentia d'Alcúdia. Tel. 699 951 607

Fa 2 anys que en Jaume Massanet ha obert al botiga Eines de Jardí a la barriada de l'Hospital d'Alcúdia. Tel. 971 547 764

A N T I M I L I T A R I S M E

Un vehicle sospitós camuflat amb "perejil" recorre la ciutat de Saragossa

.- El govern intensifica la campanya de captació i reclutament de joves davant del fracàs de les convocatòries per l'exèrcit professional. La campanya coincideix amb un nou episodi de la crisi diplomàtica amb el Regne de Marroc -.

Saragossa/Aragó.- "Hem tingut coneixement, i hem pogut observar, que una furgoneta de l'exèrcit de terra recorre i s'instal·la durant varies hores a diversos llocs del centre i dels barris de Saragossa (Plaça Aragó, c/Delicias, etc.). La seva finalitat és distribuir informació de les possibilitats d'allistar-se i treballar tota la vida a l'exèrcit professional, en un moment en el que a més la crisi diplomàtica amb el Marroc ens evoca vells i dramàtics malgustos de la guerra de l'Àfrica.

Des de la nostra opció per la pau i per la no-violència, des del nostre compromís amb la construcció de una societat més justa,

volem expressar la nostra opinió sobre aquestes iniciatives propagandístiques. Volem mostrar la nostra alternativa a la propaganda militarista que aquests dies envaeix la nostra ciutat, per un costat, i els televisors i la premsa oficial per l'altra:

1-La anomenada professionalització de l'exèrcit no pot considerar-se com una sortida laboral: és un procés d'adoctrinament del crim i reclutament de la joventut a les files de la guerra molt silitmar al de l'extint servei militar. És per això que en un intent infructuós, el govern, mitjançant les recents excarceracions d'insubmissos, vol silenciar la dissidència antimilitarista amb l'ànim de passar pàgina per ocultar l'evident fracàs de l'exèrcit professional, que s'encara a un rebuig de la societat que buida les convocatòries de soldats professionals, obtenint menys de 0.4 aspirants per plaça.

2-Els milers de milions que el govern està invertint en campanyes d'imatge per salvar del naufragi a la professionalització

son una autèntica vergonya per les víctimes civils directes o ocultes de les guerres a Afganistan, Kosovo, Irak, Txetxènia...

3-Aquests milers de milions són també els que no s'inverteixen a la creació de serveis socials als nostres barris i ciutats, a guarderies, escoles públiques, parcs o qualsevol de les nombroses reivindicacions de cada associació de barri, de cada col·lectiu social: Quants diners es malgasten en un exèrcit que no ha demanat ningú, 3 bilions de pessetes de despesa militar mentre es retallen les prestacions per l'atur, s'escatima diners per l'escola pública o la sanitat i tantes iniciatives ciutadanes moren en el bagul dels records per falta de finançament.

Aquestes son les reflexions que ens suggereix ja sigui la presència d'aquest vehicle sospitós de l'exèrcit de Terra per la ciutat o la de qualsevol exèrcit al Mediterrani o a qualsevol mar. Aquí la insubmissió va acabar... amb la vocació militar. Ara aquest exèrcit profes-

sional, qualsevol exèrcit, acaba rebent en el fons el mateix rebuig social perquè manté els mateixos objectius i la mateixa mentalitat i perquè amaga les veritaderes necessitats socials de la gent davant l'opinió pública... amb "Perejil".

Com alternatives a la bogeria militar a l'Afganistan, Palestina... o a Perejil proposem les nostres millors "armes": la no-violència, la desobediència civil i el sentit comú. Volem que siguem tots i totes, la societat civil, qui ens plantejem que volem defensar, com i de quina forma. I en la nostre insistència ens acompanyen, organitzades en xarxes, associacions, grups o col·lectius com el nostre, milers de persones al llarg i ample del planeta. Ja siguin desertors, pacifistes, objectors, dones de negre contra la guerra... d'Israel, Balcan, Colòmbia... els nostres objectius son comuns. Et convidem a tu també a que no et deixis enganyar, a que mostris el teu rebuig a la guerra i als exèrcits i la teva aposta per la pau

per tot el món, mostrant el teu desafecte al pas d'aquest vehicle militar pel teu barri. COA-MOC Saragossa 16/7/02

Despesa militar i globalització de la misèria

A tot el món: 29,200 milions d'euros diaris per la guerra, mentre estan sense aigua potable 1.300 milions de persones. 800 avions de combat eurofighter costen 110.000 milions d'euros, mentre 1.000 milions de persones estan sense vivenda digna.

Estat espanyol: 16.789,15 milions d'euros el 2002 de despeses militars, mentre 7.950.000 persones estan per sota del límit de la pobresa.

Pregunta
¿Que faries al teu barri amb els més de 2.500 milions de pessetes consumits en aquesta campanya de rentat d'imatge militar?

Per més informació:
www.nodo50.org/moc-carabanchel COA-MOC 16/7/02. Ω

Restaurant
Es Molí d'en Tem

SES CADENES-S'ARENAL-Tel. 971 49 29 27

mandileco

RESTAURANT

Peix Fresc del Dia • Barca Pròpia

Isabel Garau, 49 Tel. 9761 850 089
CAN PICAFORT

BIP BIP

C/ Isaac Peral, 92
07459 SON BAULÓ (Can Picafort)
Tel./Fax 971 85 11 34

El feixisme i la cultura catalana al País Valencià a la postguerra (i 2)

La festa fallera des del franquisme

Les noves autoritats, després del conflicte bèl·lic, tenien la dèria de mostrar una imatge de normalitat en tots els aspectes de la vida ciutadana. Així, la celebració de les festes falleres els primers anys del franquisme perseguia, a més d'altres motivacions, donar una imatge de com si res no hagués passat. Recent acabada la guerra, trobem al Levante un article sota el títol de «Incluso vuelven las verbenas falleras» (4) on sembla que no hi ha ni repressió, ni necessitats de cap tipus: Fama tenemos los valencianos de ser bastante divertidos, y de cogernos a cualquier motivo que pueda justificar la organización inmediata de un festejo más o menos brillante. (...) Han resucitado nuestras verbenas de ayer, callejeras y sencillas, organizadas por las Comisiones falleras de las distintas barriadas, con objeto de reanudar fondos para su fiesta de San José. (...) No deja esto de tener sabor popular y clásico. Algo muy propio de los valencianos, por su carácter y su jovialidad.

Una altra qüestió que les noves autoritats no deixen de repetir, de tant en tant, és el fet de l'ocupació del país i de la seua conquesta per les armes. Es percep a tot arreu. Maria Luisa Aranda, filla del general conqueridor, és la fallera major de l'any 1941. A propòsit de l'arribada de la fallera i de la seua família Las Provincias publica en primera pàgina un article on es deixa ben palès quin to i quin ambient es respiraria en les falles de la postguerra: Por sufragio unánime de los valencianos corresponde la suprema jerarquía que da tono y ejecutoria a nuestras fiestas falleras a la señorita María Luisa Aranda, valenciana por derecho propio, mejor dicho por derecho de conquista en el sentido real y simbólico de la palabra ya que si su heroico padre -nuevo Cid, moderno don Jaime- liberó de la triste servidumbre marxista de la ciudad -bajo la suprema dirección del Caudillo- nuestra fallera mayor, con su gentileza, con su clara bondad, con su hermosa mezcla de clavel y rosa de auténtica mujer levantina (...). Así, ese título de soberanía que por méritos propios ha obtenido María Luisa Aranda, la vincula de por vida a los cálidos y perpetuos quereres de la familia valenciana, que hoy, con nosotros, y con el más cordial de los vasallajes, se le ratifican. (5)

Els indicis sobre les estretes relacions entre un cert valencianisme bién entendido i el franquisme, els trobem en qualsevol acte de l'època. L'any 1939 no s'hi van poder celebrar les falles, però sí la fira de juliol. El cartell que l'anunciava ho diu tot: un valencià amb vestit típic, saluda, braç en alt, l'eixida del sol. S'implantava el feixisme en els aspectes més tradicionals i festius de la vida valenciana.

L'any 1940 sí que es van celebrar les falles i les autoritats no van perdre cap motiu perquè es convertiren en una prolongació dels actes polítics oficials. A manera d'exemple, el martelleig continu en els mitjans de comunicació de l'anunci de la visita de dos mil Flechas i Cadetes de les organitzacions juvenils feixistes a passar la setmana fallera entre els valencians.

Era una altra prova d'aquest fet: El próximo mes de Marzo llegarán a esta ciudad dos mil Flechas y Cade-

tes de las Organizaciones juveniles de toda España para asistir a las fiestas de San José. Ya es una realidad la unión espiritual y material de los pueblos de España a través de sus juventudes (...) la llegada de estos camaradas viene a ser un gesto más de la hermandad y una cariñosa ofrenda de la Valencia que vuelve a lucir alegremente el azul de su cielo despejado para celebrar las fiestas más íntimas y tradicionales. (6)

Les falles a través de la història han estat en molts moments una festa marginal al poder, vista com un perill real i sospitosa per part de les classes més influents, que calia sotmetre a vigilància i control. A partir de 1939 això es fa encara més palès. Martí Domínguez, regidor ponent de Cultura i de Turisme de l'Ajuntament de València diu a Radio València: Es hora de diagnósticos. Y si en el asunto fallero hay que llegar incluso a la cirugía, no sé yo quien retroceda. A España se le sirve de muchas maneras. A banda d'aquestes afirmacions pretén donar-li a la festa un cuidado exquisito y una ponderación en la elección y desarrollo de asuntos y motivos de las fallas, porqué des de luego no estamos dispuestos a consentir ni la más leve alusión a cosas recientes cuya grandeza histórica no podría soportar la endeble arquitectura de la falla. Segons comenta en la nova etapa política acabada d'estrenar, s'ha de buscar un esperit nou, un alarde espléndido de tacto, de bondad, de ponderación, de cultura, de refinamiento moral, de sentido cristiano. I sobretot demana naturalitat, gràcia, enginy i normalitat absoluta. Mot clau per donar la imatge als ciutadans que no passava res i que la tranquil·litat i la pau inundaven tots els racons de la societat.

L'ajuntament en aquest intent va manifestar el seu desig que el 1940 hi hauria d'haver falles, d'aquesta manera després de diverses reunions entre els presidents i secretaris de les poques comissions que havien pogut agrupar-se el 6 de novembre quedà fundada la Junta Central Fallera. L'objectiu principal com apuntaria l'alcalde, José Manglano, Baró de Càrcer, era sotmetre a control el desenvolupament de la festa segons les directrius del règim: (...) cambiar la faz del festejo y convertirlo en algo más elevado -com podem llegir en una crònica als diaris- que lo que fue en años anteriores (...) Esto había que deshacerlo, había que encauzar el sentido artístico... y a tal efecto se hizo un viaje a Madrid por la presidencia, en el que se recibieron instrucciones, con arreglo a las cuales se dictaron normas precisas a las comisiones, para que fuera abolido de la falla todo lo inmoral. Però no fou bastant perquè el 1944 davant la crescuda espectacular que solament en cinc anys havia tingut la festa i les seues comissions, sembla que se'ls escapava de les mans, i aleshores hom va procedir a anomenar un president de la Junta des de l'ajuntament i, a més a més, es redactà el primer Reglament faller. Podem llegir en els mitjans de comunicació el fet d'una manera ben precisa i clara: (...) ante el volumen alcanzado de las fiestas, nuestras autoridades han considerado que debía de constituirse una Junta con carácter oficial que tuviese su reglamento y funcionara con todas

las garantías que su oficialidad exige. (7)

Però la intervenció de la Junta Central estengué els seus tentacles fins als pobles del país que també plantaven falles, per exemple, a Alzira, a la Ribera, es constitueix el mateix any la Junta Local sota l'auspici de València ciutat. La data de constitució és el 29 de gener, i llegim: (...) previamente convocados por el Sr. Delegado de la Junta Central Fallera de Valencia D. Bernardo Cano Guillart i autorizado para ello por el Jefe Local de la FET y de las JONS camarada Lisardo Piera Rosario (...) Constituida esta y a propuesta de la presidencia, se acordó por unanimidad nombrar Presidente de Honor al Jefe Local de la Falange. D'aquesta manera es vigilava de molt prop la festa. Tanmateix no era l'únic mecanisme, com tots sabem s'implanta una censura duríssima a tots els nivells, segon apunta Gil Manuel Hernández (1990) es vetà el 18 % de les falles en la dècada dels quaranta i el 32% en la dècada dels cinquanta. Els temes censurats per la Vice-Secretaria d'Educació popular fan referència a temes eròtics, problemes polític-institucionals, de signe escatològic, però en realitat fou suprimit tot el que tingués la menor ambigüitat. A tall d'exemple, podem veure en el llibret Alcira y sus fallas de l'any 1946 que edità la Junta Local de la capital de la Ribera, un cas paradigmàtic de l'eliminació d'una falla per problemes amb la censura. La comissió del barri de Sant Joan escriu uns epitafis a les falles desaparegudes entre els quals destaca aquest dedicat a la Plaça del Forn:

No poden plantar la falla:
la severa Autoritat
va tatjar amb rotja ralla
la Comissió proposà.
Enguany no dona producte
la trista placeta del Forn,
i sense salvoconduite
se'n ha anat a l'atre món.

Un altre cas també força interessant per veure com era l'ambient i la situació de direcció i

constrenyiment per part de les autoritats és l'anècdota que comenta Emili Camps, membre fundador de la Junta Central Fallera. Era març de 1940 i posaren en marxa una espècie d'operació anomenada «banderes». La proposta era engalanar els barris que plantaren falles amb banderes espanyoles. Aquestes, però, de llogar costaven una pesseta, que era una fortuna aleshores. Les senyeres de la ciutat de València costaven quinze cèntims, aleshores la solució fou fàcil. Tanmateix va ser una gran ofensa per al governador, Planas de Tovar, quan va veure la ciutat adornada amb senyeres: «Planas de Tovar, que mos tractava com a gent d'un país conquistat, me cridà aquella nit i me digué que érem uns separatistes. ¡Excelencia!, exclamí jo tot asustat Nada, nada mañana recorreré la ciudad, y por cada senñera que encuentre les caerá un año de cárcel.

Se passàrem tota la nit recorrent els carrers i avisant que les llevaren. Retirarem fins la que hi havia al balcó de l'Ajuntament... Varen ser uns anys de molta repressió en les falles, que eren considerades perilloses per l'autoritat. El ministre de Propaganda ens comunicà tota una sèrie de temes que

no podíem tractar en falles. (...) Endemés, l'ofici parlava d'oblidar ».

Una altra prohibició per part de les autoritats fou que s'enganxassen, com tradicionalment s'havia fet, cartells explicant en valencià el contingut de la falla. Una delegació de fallers i alguns membres de Cifesa encapçalats pel director de cinema Vicent Escrivà van anar a Madrid, i finalment aconseguiren permís per editar en valencià els llibrets de falla, però amb la condició d'acompanyar un resum explicatiu en castellà. Un mes i mig abans de començar les primeres festes falleres de la postguerra ja apareixen comentaris a la premsa al respecte: La fiesta de las fallas se celebrará también este año con todo su sabor localista, que no esta refiido con el sabor nacional. Se habia dicho si se tropezaria con dificultades para que los llibret de falla se escribiesen en valenciano. Nada de eso (...). La fiesta fallera es esencialmente tan valenciana, que no se le pueden restar ninguno de sus elementos primordiales, y uno de ellos es la lengua. (8) Hem pogut comprovar com la maquinària de la repressió i la desvirtuació s'havia posat en marxa; els objectius eren ben clars, calia amb els mecanismes que es tenien a l'abast, que eren tots, deformar la història, tergiversar i controlar el sentit popular de les festes, prohibir la llengua sempre que no hi hagués uns interessos foscs per complir. (9)

A banda d'allò que anomenem literatura culta, cada poble ha realitzat al llarg de la seua història altres formes d'expressió a través de les quals es mostra la seua manera d'entendre el món. Aquest tipus de literatura hom l'ha anomenada tradicional o popular. Dins d'aquesta vessant literària trobaríem una altra literatura propensa al sarcasme, a la burla i, en algun moment, fins i tot mordaç. Aquest tipus de literatura, en les nostres latituds, s'ha anomenat satírica. La literatura confeccionada sobre el món faller és un possible gènere dins d'aquesta creació burlesca, o una conseqüència o filla d'aquest fet literari.

Aquesta mena de literatura ens proposa la crítica d'uns costums i la denúncia de tota una sèrie de comportaments perquè siguin corregits. El gènere literari majoritàriament és el vers. I un tret característic que s'ha donat a través del temps ha estat el que apunta Lluís Tramoyeres en un petit plec de l'any 1895 com desafiada en la forma, como cosa ligera y que solo ha de vivir un día para solaz del pueblo. És ben cert que el codi lingüístic, llevat d'honroses excepcions, ha estat plagat de dialectalismes i castellanismes flagrants, i on la falta de polidesa s'ha convertit en el precepte més sovintejat. S'ha de dir també que pertanyer a l'escola d'escriptors fallers en cap moment no ha representat cap compromís lingüístic, tornem a Tramoyeres on ho deixa ben clar: existe por generación espontánea, brota como las flores silvestres, sin cultivo.

Aleshores, amb aquests antecedents i amb els que hem apuntat abans, la dinàmica d'aquests escriptors ha estat, malauradament, seguir aquesta tradició. Fins i tot, tinc la sospita de molts dels llibrets i revistes falleres de la postguerra que he consultat, que estaven escrits en aquesta

ortografia prefabricada, no estaven escrits d'aquesta manera perquè desconexien la norma correcta, sinó per altres motivacions, i entre elles, naturalment, sociolingüístiques.

Les autoritats franquistes ben aviat s'adonaren que les falles no tindrien cap sentit si hom prohibia tot element crític i burlesc, aleshores controlades pels censors caldria deixar la producció d'una sàtira no perillosa, amable i benèvola. Passa que això tampoc no tenia sentit, «la sal de les falles -comenta Fuster- ha estat sempre la burla intencionada, i només en la mesura que aquesta mesura val, val una falla». Per tant potser per una certa tolerància vigilada o perquè, de vegades, a la censura se'ls podia clavar algun gol, la realitat és que hem pogut trobar algunes crítiques i burles que segurament en un altre àmbit hagués estat impossible. Això no lleva que el món de les falles i naturalment la literatura que produeix van formar part del magne procés de folclorització i control que es va produir sobre el nostre país i la nostra cultura a partir de l'any 1939. Van convertir les falles en una festa espanyola i dins dels paràmetres i dictats establerts pel règim franquista.

Primer atac a Joan Fuster

La publicació l'any 1962 de Nosal·tres els valencians i Qüestió de noms d'una banda i de l'altra la guia turística d'El País Valencià fou un autèntic revulsiu en la societat valenciana, però no com en un principi el seu autor ho hauria esperat. Nosal·tres els valencians, enfocat des d'una perspectiva històrica, revisava críticament els tòpics heretats sobre el «fet valencià» i establia com a element definidor la catalanitat del nostre país, tot i assenyalar les diferències amb el Principat. La llengua i la cultura seran, segons l'assagista, els factors més definitoris dels valencians. L'enllaç entre el passat, el present i el futur. I sense aquest enllaç no hi haurà futur. Qüestió de noms realitzava un recorregut històric sobre la denominació de la llengua i del territori, i apostava per una terminologia unitària i sense amagar la realitat nacional. Totes dues propostes abocades clarament a la polèmica. No fou, però, així: «ningú va obrir boca -lamentava Fuster-. Jo intentava despertar dubtes, almenys en el sector culte dels poble valencià, perquè es plantegés problemes, tant històrics com actuals, que calia qüestionar-se. Però sembla que no va interessar ningú». En canvi, la guia que Destino li havia demanat, El País Valencià, va alçar una gran polseguera entre un cert sector indígena.

Tot, però, va començar quan Diego Sevilla Andrés, professor de dret a la universitat i ideòleg falangista, publica el 22 de desembre de 1962 al diari Levante, un article titulat «Burguesia i separatisme». En aquest paper s'indignava a partir d'uns pamflets que li havien arribat: «Han llegado a mis manos ciertos panfletitos escritos en catalán, quejándose de los monopolios y de la falta de libertad de las tierras catalanas, entre las cuales incluye a Valencia». Aquells «panfletitos» eren el primer número de la revista Lluita, una publicació clauda. Però això era una excusa per carregar sobre qualsevol cosa que fes olor de la ideologia nacional dels valencians: «El aire de catalanización de nuestra vida

tiene la base endeble de un nacionalismo trasnochado y de vía estrecha. O se basa en el prejuicio racial de la descendencia de los conquistadores, o en el lingüístico.

Uno y otro, no lo olvidemos, han dado a la luz y apoyado todos los imperialismos que conocemos. No estriba el imperialismo en la conquista de grandes espacios, sino en la simple sumisión de hombres de otra mentalidad, para servir al pueblo hegemón. Este es el tema a plantear. Uns dies després, aquest exprofessor de Fuster a la universitat torna a la càrrega amb un altre article, «Alerta a los valencianos», publicat a Levante, el 29 de desembre.

Fuster de seguida, davant la provocació de Diego Sevilla, posa cartes en l'assumpte. El dia 5 de gener, al suplement Valencia del mateix rotatiu, publica «Mi vela en este entierro». Una contestació contundent que tirava per terra els arguments demencials del vicepresident de la Diputació de València i defensava, a cara descoberta, la qüestió nacional. «No. Esto no es serio. No es serio, si de veras Diego Sevilla aspira a que su palabra nos merezca respeto. Es posible que a él no le interese ese respeto «nuestro» -el mío, por ejemplo-: lo lamentaría, pero aún ello sería lo de menos. Lo «de más», en efecto será que quedaría en entredicho el objetivo mismo que el profesor Sevilla afirma proponerse: la revisión de las expectativas civiles de los valencianos con miras al futuro. (...) Si los leyese un forastero distante llegaría a la conclusión de que en Valencia los «catalanizantes», «catalanistas», «valencianistas», o como se les quiera llamar, son los amos del cotarro; que ejercen «discriminaciones», «lavados de cerebro», «excomuniones» y otras diabluras semejantes con la gente de la acera de enfrente. ¡Qué cosas! Me permito recordar al profesor Diego Sevilla que no tenemos ocasión de ello. Me parece desplazado su gesto de víctima.»

El catedràtic Sevilla, no content ni satisfet, el dia 17 de gener en la primera pàgina del diari Levante, publica un article sota el títol «Luego... cabalgamos» a propòsit d'una campanya de premsa contra Einaudi que havia editat un llibre contra el règim franquista. I diu, com en tots els seus papers sense esmentar el nom de Fuster:

Luchan con furia y sin tino los perros a nuestro paso nosotros no hacemos caso de los perros del camino.

La quarteta serveix, també, per al cas en que personalment se senta agredit. La caritat obliga com els semeiants. Quienes no tienen nuestra calidad moral, no merecen ni el mendrugo de la respuesta.

La polèmica entre Diego Sevilla i Joan Fuster sembla que va transcendir a esferes superiors. I la conseqüència primera fou que el nostre assagista deixà de publicar al diari Levante. Així ho explica en una carta a Joaquim Maluquer datada el 26 de gener de 1963: «Després de la meua contesta-

ció, el director del diari Levante no ha tomat a publicar-me cap article. Crec que és una decisió deliberada. No he pogut parlar amb ell tranquil·lament, però endevino que ara es peneix d'haver donat pas al meu pamflet, tot i que va insistir a voler publicar-lo. Si me certifico d'aquesta sospita, li fotré un sermó, però no penso demanar que m'admeti col·laboracions. Això significaria una minva en els meus ingressos, és clar». Fins ací, el primer acte de la tragicomèdia.

El dia 2 de febrer, de nou el diari Levante dedica una pàgina sencera, a cinc columnes i sense signar sota el títol «Un libro sobre el Pas Valenciano» a realitzar una anàlisi i atac a l'autor d'aquell llibre.

L'article denunciava les difamacions que s'hi podien trobar contra la personalitat valenciana. L'autor de l'article va ser F. Almela i Vives. La primera puntada fa referència a l'estil fusterià: «si acaso hay en el libro páginas un tanto improvisadas o precipitadas, no faltan algunas con delectación, sobre todo para describir paisajes. Entonces la prosa aparece completamente dominada por el poeta que es Joan Fuster, el cual -dicho sea de pasada- se expresa en castellano con un estilo más rico y matizado que cuando escribe en... otro idioma.» Crec que no necessiten molts comentaris les paraules anteriors. Després fa al·lusió al to i manca de respecte que té el llibre per qüestions molt serioses: «Uno de los atractivos de El País Valenciano para cierta clase de lectores, consistirá seguramente en la falta de respeto con que el autor habla de cosas respetables y en el desparpajo con que emite las opiniones más irrazonadas. He aquí unos ejemplos... fray Vicente Ferrer y Arnaldo de Vilanova fueron un par de personajes vocingleros e histriónicos -santidad y ciencia aparte si ustedes quieren».

Almela, que havia estat president de Nostra Parla i vicepresident de l'Aggrupació Nacionalista Escolar, un dels signants de les Normes de Castelló i clar defensor de la unitat de la llengua en altres temps, a l'article, ha canviat radicalment la seua posició: «Con gran desenvoltura y sin cortapisas de ninguna clase defiende el autor la tesi catalanista en el sentido que, por ejemplo, encierran las siguientes líneas: Lo valenciano -testimonios, la bandera y la cultura, el idioma y la vocación- no es sino lo catalán asentado, y un poco reblandecido, (...) Consecuentemente con su prejuicio el autor llama catalana a la que Sanchis Guarner denomina la llengua dels valencians. Y aquello una y otra vez, con machacona insistencia. (...) En cuanto a la machacona insistencia, no es un exceso en que el repetido autor haya incurrido sin querer o sin darse cuenta, sino una táctica muy deliberada». Així, en lloc de fer una crítica seriosa del llibre, trau de context tota una sèrie de frases de Fuster, tot presentant-lo davant els lectors com un valencià traïdor, que menysprea la seua cultura i el seu país.

L'endemà Josep Ombuena, director de Las Provincias, va reproduir l'article sencer al seu diari amb aquesta nota: «Nosotros no quisimos suscitar en torno a este desgraciado libro, la

expectación y el interés del escándalo que, en definitiva, también es expectación y también interés. Nosotros creíamos que el silencio bastaría para expresar nuestra condenación. Pero hay ocasiones en las que el silencio no basta y puede tomarse por complicidad. Por eso no nos resistimos a reproducir -por ahora- ese texto incontestable publicado ayer por nuestro colega Levante, que suscribimos enteramente».

El segon lliurament d'aquesta anàlisi «literària» apareix el dia 5 de febrer al Levante sota el títol, «Algo de lo que se quedó en el tintero». La campanya de desprestigi en contra de l'obra i la personalitat del nostre escriptor ja era un fet consumat. Tanmateix també hi va haver cartes a favor de Joan Fuster però el diari en cap moment no les publicà. (10) El dia 9 de febrer, davant l'allau de cartes i de telefonades al rotatiu a favor i en contra de la guia turística, es publicà una nota on podem llegir entre altres coses: «Mientras algunos comunicantes manifiestan su total disconformidad con ciertas afirmaciones del autor [fa referència a Fuster], otros las suscriben y las elogian, poniendo también un fervor arrebatado y hasta delirante. Hay así de todo. Y no vamos a realizar el escrutinio de los pros y los contras, que se pronuncian en esta cuestión. (...) La semana pasada, nuestro periódico expuso el juicio crítico de la obra de Joan Fuster, no en un artículo anónimo, como dice determinado comunicante, sino en un trabajo que si no llevaba la firma era porque expresaba la opinión del periódico». Tot un pretext per a no publicar les rèpliques en contra d'aquest article que expressava l'opinió del diari.

Naturalment sí que trobem cartes a favor de la campanya contra Joan Fuster. Ens agradaria citar una per la seua significació. Es va publicar a Las Provincias el 6 de febrer, podem llegir: «como católicos y valencianos (algunos de nosotros escritores en lengua valenciana) que no tenemos ninguna relación con la ideología que Joan Fuster representa y defiende en Valencia». Entre els signats hi ha Xavier Casp i Miquel Adlert.

Fuster en una carta dirigida a Josep Pla, el dia 7 de febrer, fa una radiografia, encara que sintètica molt lúcida d'aquests esdeveniments:

Benvolgut amic Pla:

D'ençà de fa uns setmanes m'he convertit en un autèntic «homenot» als ulls dels meus paisans. De primer, va ser una rèplica meua a un article titulat «Burguesia y separatismo», del qual era autor el vice-president de la Diputació Provincial de València, un energumen anomenat Diego Sevilla. No sé si algú us n'ha fet llegir el retall de la meua contestació. El sr. Sevilla «ens» acusava de les següents coses: estar al servei de la plutocràcia barcelonina, ser nazis, ser companys de viatge dels comunistes, i ser, és clar, separatistes. Em vaig limitar a denunciar la grotesca base de la seva argumentació: no calia fer-hi gaires esforços.

Però allò no m'ho han perdonat. I ara han aprofitat l'ocasió de la «guia» per desencadenar una ofensiva contra mi i contra el llibre, i sobretot con-

tra «la ideologia que jo represento a València». Els dos únics diaris del matí de la capital s'han fet solidaris en l'actitud hostil. Han publicat coses com les que ara us adjunto—dediqueu-los cinc minuts per llegir-les—, i es neguen en rodó a inserir ni una sola de les moltes cartes favorables que han rebut. A València i als pobles, el tema actual de conversa en cafès, oficines i anteaules és el meu llibre. En fi, ja podeu imaginar quin és l'enrenou que s'ha armat, típic d'un ambient provincial com és el d'aquest país.

Vist des de lluny, tot això us semblarà ridícul i demencial. Itindreu raó, perquè ho és. Tanmateix, la qüestió és una altra. O les qüestions.

El compromís cívic del nostre escriptor no va passar inadvertit per a les forces més reaccionàries del país i per a les autoritats franquistes d'aquell moment. Com hem comprovat des dels darrers dies de 1962, va començar una furibunda campanya anti-Fuster i tot allò que simbolitzava la seua obra i la seua trajectòria intel·lectual als mitjans de comunicació valencians. L'acte culminant d'aquest atac fou el dia 9 març de 1963, durant la cavalcada del ninot, es va cremar l'efígie de l'escriptor, com un auto de fe a l'estil inquisitorial, a la Plaza del Caudillo de la capital valenciana.

Encara, però, es veu més palesa

aquesta vigilància i persecució a la figura de l'assagista, quan aquest mateix any es va suspendre per ordre governativa el IV Aplec de la Joventut del País Valencià, i el mateix governador comenta als organitzadors: «Yo podría autorizarles a ustedes un acto separatista, pero que ustedes celebren un acto catalanista, esto es inconcebible y dirigido por un mercenario a sueldo del oro catalán, esto es intolerable». (11)

Els tres exemples que hem proposat de la tergiversació i, en definitiva, de l'eliminació del fet nacional dels valencians són molt clars com a condiments necessaris d'un brou de cultiu que esclatarà uns anys més tard. Aquell petainisme, recentment acabat el conflicte bèl·lic ha estat molt ben alimentat i -cal dir-ho- d'una manera molt sibil·lina pel règim franquista fins a la transició democràtica, on es fa molt més nítid i abasta la seua real dimensió amb l'aparició del fenomen social i polític del blaverisme, cèlebre pel seu caràcter marcadament visceral de secessionisme lingüístic. Els exemples en podrien ser uns altres, però el fenomen petainista ha estat una constant en la història dels darrers seixanta anys al País Valencià.

El feixisme i la cultura catalana al País Valencià a la postguerra: a propòsit d'un procés de folclorització i d'eliminació. Ω

BIBLIOGRAFIA

Almanac de Las Provincias (1940-1960)

Els diaris Levante i Las Provincias

Ballester, Josep

1992, Temps de quarantena. Cultura i societat a la postguerra al País Valencià (1939-1959), València, Tres i Quatre.

1993, «Por el imperio hacia Diós. A propòsit de la poesia feixista valenciana en la postguerra», Miscel·lània Jordi Carbonell, V, Barcelona, PAM., pp. 113-134.

Blasco, Ricard

1985, La insolent sàtira antiga, Xàtiva, Ajuntament de Xàtiva.

Cortés, Santiago/ Catalunya, A

1989, «Poesia franquista valenciana», Caplletra, 5, pp. 109-122.

Cucó, Alfons

1989, País i estat: la qüestió valenciana, València, Tres i Quatre.

Fuster, Joan

1967, Combustible per a falles, València, Garbí.

Hernández, Gil-Manuel

1990, «Las fallas de postguerra 1939-1959», «Literatura contemporánea (1939-1990)» tots dos dins Historia de las fallas, València, Levante, pp. 185-203 i 277-283 respectivament.

1996, Falles i franquisme a València, Catarroja, Afers.

Payne, S. G.

1961, History of Spanish fascism, Stanford Univ. Press, Stanford.

Pérez Bowie, J. A.

1975, El léxico de la muerte durante la guerra civil española, Resumen de la Tesis presentada para la obtención del grado de doctor, Universidad de Salamanca, Salamanca.

Pérez Moragon, F.

Cultura catalana al País Valencià, text inèdit mecanografiat.

Pérez Puche, F./ Lladro, V.

1978, Fallas en su tinta (1939-1975), València, Prometeo.

NOTES

4. Levante (25-VI-1939).

5. «La mujer y las fallas», Las Provincias (18-III-1941).

6. «Las fallas y la Organización Juvenil», Las Provincias (8-II-1940).

7. Levante i Las Provincias (21-IX-1944).

8. Las Provincias (3-II-1940).

9. Per a més informació sobre aquest aspecte podeu consultar el nostre estudi Temps de Quarantena. Cultura i societat a la postguerra (1939-1959).

10. Com a mostra la carta que s'envià als directors de Levante i Las Provincias signada per cent seixanta estudiants i treballadors valencians que acabà publicant-se la seua traducció a Serra d'or (abril, 1963).

11. Ho podeu trobar a Castelló Tàrraga, «Pretexto distinto con idéntico objetivo», Senyera, 104, desembre, 1963.

PER MATEU LLOPIS

Integració?, o... si us plau, no molestin

Com deia Trotski, la mentalitat humana és espontàniament conservadora. En efecte, tan sols en temps de revolucions tots els esquematismes, les rutines, les formes de vida salten fetes a bocins i hom pot dedicar-se a la sublim i meravellosa tasca de construir un home i una dona completament nous. I, evidentment, no cal ser un geni per adonar-se que estem molt lluny de viure temps de canvis, i menys encara de canvis revolucionaris.

Aquesta època no dona per gaires alegries... Hom s'aferra a la petita de les seguretats quotidianes (comprensiblement, d'altra banda), i no està per gaires orgues. A banda d'això, és clar, estan els purs i simples prejudicis, les mentalitats miserables, la xenofòbia, etc.

En l'afer de la mesquita de Premià de Mar s'hi barreja una mica tot plegat. Des del començament, però, en el cas del poble maresmenc, hi ha hagut un claríssim afer de xenofòbia irracional i desfermada. Tan sols molt avançat el cas i el procés mediàtic paral·lel, hom ha plantejat problemes reals d'in-

tegració, com, per exemple, la necessitat que els immigrants aprenguin el català. Bé, de fet, el primer polític que va obrir el foc en aquestes qüestions va plantejar la necessitat que els immigrants aprenguessin català... i castellà, donant proves, altre cop, del servil dipatriotisme de la classe política catalana. Altres, que passen per nacionalistes d'esquerra, però sembla que cada cop evolucionen més cap a la dreta, han reclamat expulsions immediates d'immigrants amb manca de voluntat d'integració. Com deia Sir Isaac Asimov, la violència és el darrer recurs de l'incompetent...

El problema, a Premià, era (i és!) que els musulmans, en un solar de la seva propietat, anaven a construir una mesquita. De seguida, els veïns es van llençar al carrer amb mil excuses ridícules per amagar la seva xenofòbia: que si vindran tots els «moros» del Maresme a la Mesquita de Premià (si fossin alemanys hom es fregaria les mans amb els suculets negocis turístics en perspectiva), que

si hi haurà problemes d'ordre públic, que si es renten els peus a les fonts públiques... Els turistes nord-europeus també ho fan, això de banyar-se a les fonts públiques; i fins i tot forniquen al bell mig de la via pública i creen problemes d'ordre públic, i a ningú se li acudiria pas manifestar-se per retirar cap pub irlandès del costat de casa seva, posem per cas. Fins i tot es va arribar a dir que s'hauria d'investigar els «moros» aquests perquè, ¿ves a saber d'on han tret tants diners per poder-se fer una mesquita?..

El consistori, doncs, inicià les gestions amb la comunitat musulmana per tal de traslladar la construcció de la polèmica mesquita a una altra ubicació menys problemàtica. Ja començades les converses, l'Ajuntament es sentí traït per la «intolerància» dels musulmans, que, diu l'alcalde, indignada, des del principi no tenien la més mínima intenció de buscar una nova ubicació per a la mesquita. És a dir, i traslladat tot plegat als termes reals i no als termes ideo-

logitzats en els quals s'ha plantejat el debat, els «moros» són uns intolerants perquè no accepten cap de les alternatives del benevolent home blanc per muntar-los la seva reserva «índia» perquè, allà ficats, no molestin els «civilitzats» occidentals. Per tant, són culpables. Sí, culpables de reclamar per a si els mateixos drets de qualsevol ciutadà a usar lliurement de la seva propietat personal. Culpables de ser diferents, en definitiva.

Per acabar-ho d'adobar, apareix el fantasma de l'ultradretà. Josep Anglada, un personatge de fosc passat feixista, es posa al capdavant de les manifestacions populars amb els lemes i les consignes de sempre, pretesament superadores de dretes i d'esquerres. El ridícul personatge, del qual fa poc han sortit a la llum les veritables «tendències», afirmava, emfàtic i provocador: «jo no soc racista, però sols vull fer una pregunta: ¿qui voldria una Mesquita al costat de casa seva?». Ja ho sabeu: n'Anglada, efectivament, no és racista. És a dir, no és més racista que qualse-

vol de nosaltres... En efecte, la nostra població és xenòfoba. Fora inútil amagar-ho. Però el que caldria que fessin els partits d'esquerra és posar mans a l'obra en la feina de crear un poble més culte, més obert, més tolerant, menys miserable i menys xenòfob. I això vol dir, des dels ajuntaments, des de qualsevol àmbit de poder, apostar de veritat per tota aquella iniciativa que fomenti uns valors progressistes, tolerants, cívics; fomentar (finançar, si cal) les iniciatives encaminades a construir un poble cada cop més culte (i per tant més lliure i més crític); fer més pedagogia política en les campanyes electorals i menys electoralisme; actuar políticament (judicialment si cal) contra aquells sectors i personatges de la nostra societat, creadors d'opinió, que siguin clarament reaccionaris, antiesquerrans o fomentin valors feixistes, i no mirar cap a una altra banda o riure's la gracieta... Tot això, em sembla, és fer veritable política d'esquerres, i no trencar-se el cap per veure quina és la millor alternativa electoral a oferir perquè el populisme feixista no ens guanyi vots. Ω

Commemoració del 25 d'abril de 1707 No hi ha qui pare el pas dels maulets

ELOI MORENO

40.000 persones participaren en València, el passat dissabte 27 d'abril, a la manifestació convocada per Acció Cultural del País Valencià sota el lema «Som una Nació».

Aquesta diada és commemorativa del 25 d'abril de 1707, dia en què succeí la derrota de les tropes de l'arxiduc Carles d'Àustria -que comptava amb el suport de les classes populars valencianes, els maulets- a la Batalla d'Almansa, front a l'exèrcit borbònic de Felip V que tenia el suport dels botiflers -la noblesa i els rics valencians-. La qual cosa suposà la prohibició de la nostra llengua i dels nostres Furs i la implantació de les lleis castellanes als valencians «sin la menor diferencia en nada» i «por justo derecho de conquista».

La marxa, que transcorregué en un ambient festiu amenitzat per colles de tabalets i dolçainers, va desplegar les reivindicacions contra l'especulació urbanística amb la destacada participació dels col·lectius «Salvem l'Horta», «Salvem el Cabanyal» i «Salvem la Punta». També es va mostrar el rebuig a la instal·lació del «Quarter d'Alta Disponibilitat» de l'OTAN a Bétera.

Rere la pancarta d'Acció Cultural que encapçalava la manifestació estaven Esquerra Republicana del País Valencià (ERPv); la Mesa per l'Entesa, que agrupava Esquerra Unida, Esquerra Valenciana i Els Verds, amb el lema «Perquè un altre País Valencià és possible»; el Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN); els Blocs Jaume I; el sindicat STEPv i, al final, el seguici dels Maulets.

La ja tradicional absència de l'ara anomenat «Bloc» a seques -abans Bloc Nacionalista Valencià- d'aquesta convocatòria, contrastava amb la nombrosa presència dels seus militants i simpatitzants arreu de la marxa. Una mostra clara de l'esquizofrènia política d'una organització que, tenint una base progressista i d'esquerres, suporta estoicament una direcció sectària i cada volta més dretana, obsessionada en una quimèrica recerca del suport polític d'una -inexistent- burgesia valencianista democràtica.

Cal destacar la nombrosa participació al bloc -amb

perdó- dels Maulets que suposava quasi la meitat de la manifestació. Era, clarament, el bloc dels joves. A més dels Maulets valencians i d'altres provinents de la resta dels Països Catalans, aquest bloc va ser el lloc on es va «refugiar» la gent jove més radical, antiglobalitzadors, llibertaris, alternatius, sindicalistes de la CGT, ... Un bon senyal de l'emergència d'una joventut que, tant al nostre país com a Europa i al món, cerca una expressió política alternativa, pròpia i revolucionària.

L'enèsima prohibició de l'ús de la Plaça de Bous per part de la Diputació així com la negativa de l'Ajuntament de València a permetre la utilització del parc de l'Albereda, va forçar que el concert del grup Al Tall es tingués que fer a l'aparcament del Campus dels Taroners. Afortunadament les cançons -més actuals que mai- del grup valencià i l'entusiasme de l'audiència transformaren aquell espai desolat en una illa d'esperança, de joia i de lluita. De fet no trobe res més adient, per terminar aquesta nota, que reproduir la lletra de la cançó d'Al Tall,

«Cant de Maulets»:

Eixiu tots de casa que la festa bull,
feu dolços de nata i coques de brull,
polimenteu fustes i emblanqueu murs
perquè Carles d'Àustria ha jurat els Furs.

Enrameu de murta places i carrers,
abastiu de piules xavals i xiquets,
aclariu la gola amb vi i moscatell,
que no hi ha qui pare el pas dels maulets.

Vine Pilareta que et pegue un sacsó,
els peixos en l'aigua i els amos al clot,
i si no l'empara el Nostre Senyor,
tallarem la cua a Felip de Borbó.

Si l'oratge es gira en mal dels maulets
vindran altres dies que bufe bon vent.
Quan més curt ens lliguen més perill tindran.
Passeu-me la bota i seguïu tocant. Ω

Salut Avui

El càncer de mama (I)

El càncer de mama està considerat, juntament amb el càncer de pulmó, d'intestins i de pròstata, com un dels «grans assassins» en els països desenvolupats. A causa de les actituds emocionals sorgides d'aquesta neoplàsia, s'han estudiat minuciosament els aspectes diagnòstics, evolutius i terapèutics lligats a aquesta malaltia, ja que, en veure's afectada una part del cos femení íntimament relacionada amb la bellesa i la maternitat, les conseqüències físiques i psicològiques solen ésser devastadores.

El càncer de mama és la neoplàsia més comuna en les dones d'Europa, Nordamèrica, Austràlia i alguns països d'Amèrica Llatina. Representa aproximadament el 20% de totes les neoplàsies malignes que afecten les dones europees. La seva aparició és rara abans dels 20 anys d'edat i generalment es presenta en dones majors de 30 anys, encara que la major incidència es troba voltant la cinquena dècada de la vida. La freqüència de presentació s'incrementa anualment d'un 1 a 2% i s'ha estimat que durant la primera dècada del tercer mil·lenni, un milió de dones de tot el món patiran aquest tipus de càncer cada any. Es considera que quasi la meitat de les dones amb càncer de mama moriran per aquesta malaltia dins dels tres anys posteriors al diagnòstic.

Existeixen factors de risc relacionats amb aquesta neoplàsia: desordres de tipus genètic (mutacions en determinats gens com BRCA-1 i BRCA-2), en el càncer de mama hereditari, factors ambientals (dieta, obesitat, alcoholisme, tabaquisme, sedentarisme), factors hormonals (ingesta perllongada d'anticonceptius estrogènics), absència d'embarassos o mares que no donen el pit als seus fills, etcètera. Davant de la presència d'un o més factors de risc s'ha de realitzar un control mèdic regular i curós.

Totes aquestes dades tenen per objecte documentar la importància de conèixer aspectes útils que ens serveixin per disminuir la creixent incidència d'aquesta malaltia en la dona occidental. Properament parlarem sobre la prevenció, el diagnòstic i el tractament del càncer de mama. Ω

Eduard València

PER MATEU LLOPIS

Què és el nacionalisme?

Fidels al principi segons el qual tot existeix en la història, provarem de remuntar-nos a les arrels d'un fenomen essencialment polític com és el nacionalisme.

En les societats de l'Antic Règim, on l'organització de l'Estat s'estructurava a l'entorn de la monarquia, els reis no ho eren pas d'uns súbdits nacionalment homogenis. Els reis de la corona dels Habsburg ho eren, en realitat, de la Corona de Castella, de la Corona d'Aragó, de Nàpols, Milà, Sicília... I totes aquestes corones eren possessions patrimonials clara i distintament separades. És a dir, i com ens recorda Núria Sales, quan «Carles d'Habsburg (...) abdicà en favor del seu fill Felip I d'Aragó i II de Castella (1556-1598), quatre foren els protocols que calgueren: el 1555 renunciava els Països Baixos i els mai no oblidats drets sobre «nuestra patria Borgoña» (...); l'any següent renunciaria la Corona de Castella (que incloïa les Índies, les Canàries, el regne de Navarra i alguna plaça africana); en un tercer protocol renunciaria aquell mateix any la Corona d'Aragó», etc. Aquest model de l'Antic Règim era, doncs, en certa manera, políticament «plural», cosa que tant costa d'entendre a les mentalitats jacobines modernes, que continuen entestant-se a parlar d'una inexistent «España de los reyes católicos», posem per cas. Aquest era el mateix Antic Règim que apareix modernament a ulls de tots identificat amb la «barbàrie feudal», i que va acabar amb les transformacions socials, polítiques i econòmiques que ens dugueren on som ara.

Per aquesta mateixa «pluralitat» abans assenyalada, era un model que, fins a cert punt, «tolerava» l'existència de les societats nacionals tradicionals, estructurades a l'entorn d'una llengua, una cultura, uns costums i una dinàmica històrica comunes; i amb el poder organitzat a l'entorn del model monàrquic, encara que fos forani, com en el nostre cas. Però les monarquies de l'Antic Règim, també cal recordar-ho, solien identificar-se nacionalment amb el grup

(nació) que, des de la implantació de l'Estat modern, ha esdevingut el nacionalment hegemònic en aquestes noves estructures organitzadores del poder polític. En el nostre cas, la monarquia estava identificada amb el poder castellà. I, efectivament, des del'entronització dels borbons per la força de les armes, en totes les terres peninsulars i no castellanes de la corona, en virtut dels corresponents decrets de nova planta, s'aboliren els antics furs i constitucions i tothom fou sotmès a la llei única de Castella. Potser per això veurem, en el segle XIX, que els carlins, un moviment de base camperola que, en el fons, reaccionava contra la imposició d'un model societatari capitalista completament aliè i anorreador de les formes tradicionals de vida, reclamaren, fent seva la bandera de la monarquia, un retorn a les antigues condicions de vida lligat a la reclamació de les antigues llibertats forals.

Com diu Miquel Caminal Badia en el seu llibre *Nacionalisme i partits nacionals a Catalunya*, el nacionalisme «és consubstancial a la mateixa formació i evolució de l'Estat modern». Simultàniament, «el model d'Estat-nació esdevé la forma general en què s'organitzen les societats».

Aquests nous i flamants Estats-nació, sorgits arran de les revolucions burgeses (1789-1830), que enlairaren la burgesia al poder polític i prepararen el camí per la transformació de la societat en sentit capitalista, reclamaven fidelitat al seus nous membres, elevats a la subtil i dubtosa categoria de ciutadans, que volia substituir l'anterior de súbdits, amb massa connotacions de dependència respecte el poder. Una fidelitat basada en un suposat contracte social que feia de tothom ciutadà lliure de les noves «nacions», que havien de bastir unes noves identitats modernes i contraposades a les antigues, que d'ara en endavant seran vistes, pels defensors del nou model jacobí d'Estat-nació, com a romanalles del passat, a eliminar si hom volia entrar en l'obligatori i desitjable camí del «progrés».

Aquestes noves identitats es caracteritzaven pel voluntarisme dels seus membres. Les antigues solidaritats de grup ètnic, cohesionades per una llengua, una cultura i un passat comú, formats històricament, i no reificats en la naturalesa humana (tot té història, fins i tot les nacions), distingien els diferents grups humans per la seva manera de ser en societat.

Per contra, els nous Estats-nació demanaven als seus membres una fidelitat basada en unes noves identitats, bastides normalment respecte uns valors de progrés, modernitat, llibertat... que, amb el temps, foren acompanyats de referències identitàries més tèrboles: a saber, banderes, himnes, identificació territorial, militarisme expansionista, història mitologitzada i projectada indefinidament en el passat, etc. I encara, més actualment, els Estats-nació i els seus governs i èlites dominants, en veure que no han acabat de reeixir els seus projectes i hi ha qui s'obstina tossudament en continuar essent català o basc, provaran d'articular un nou discurs, el patriotisme constitucional, que té com a objectiu mal amagat condemnar amb l'estigma de l'antidemocràtic tot projecte identitari que s'aparti del de l'Estat-nació corresponent. Malgrat tot, les noves identitats dels Estats-nació, lluny de definir-se a l'entorn d'un projecte de valors més o menys abstractes, tenien arrels profundes... En efecte, almenys a l'Europa occidental, el model d'Estat-nació es fonamentà en unes identitats nacionals (amb una llengua, uns costums, una tradició jurídica, un passat comú, etc.) elevades a la categoria d'universals i obligatòriament assolibles per tot nou membre de la nova «nació». Calia que els catalans, els bascos, els gallecs... anessin, progressivament (o no), esdevenint espanyols. Aquest procés, com ens explica Josep Sort i Jané en el seu llibre *L'ombra del poder: un estudi sobre el nacionalisme espanyol*, s'inicia en els anys trenta del segle XIX, a l'entorn del nou projecte liberal espanyol. Ens diu Vicens Vives, en

Industrials i polítics (citats per Jané): «És en aquests vint-i-cinc anys que Catalunya s'aprovinciana. La xarxa de l'administració centralista, començada a nuar-se el 1820, deturada per guerres i revolucions, es consolida a recer de la constitució de 1845. El governador civil de la província comença ara a pesar en l'esdevenidor de la terra, desvirtuant el record de les institucions col·lectives: capità general, Audiència, Diputació. En depenen la Policia i, sobretot la Guàrdia Civil, la institució que representa efectivament el centralisme i la uniformitat, i que a cada poblet imposarà la llei i, si cal, la voluntat del Govern, manifestada sobretot en els frauds electorals i en el desenrotllament del caciquisme. Muntada des de 1844 amb la intenció de reduir l'anarquia que imperava en el camp, la Guàrdia Civil fou a Catalunya un element de castellanització, un camí ocult però deliberadament volgut, per a capgirar la mentalitat de la terra».

Així doncs, i sorprenentment, el nacionalisme és un «invent» de les classes dominants i dels seus estats uniformitzadors i anorreadors de tota diferència. I diem sorprenentment perquè, sovint, hom sol identificar el nacionalisme amb aquells que, no tenint una entitat política com l'Estat, la reclamen, per defensar millor els seus interessos com a grup, encara que, a voltes, es tracti tan sols de defensar la pura i simple supervivència com a tal grup...

En efecte, hom tendeix a identificar el nacionalisme, en abstracte, amb la voluntat de construir Estats d'aquells que no ho van poder fer en el seu moment: a l'Europa occidental durant el segle XIX. És clar, aquells que ja van poder construir el seu estat, ja han deixat de ser activament, políticament, nacionalistes... per passar a exercir, quotidianament, existencialment, com a nacionalistes respecte les nacions oprimides pels seus Estats-nació.

El nacionalisme, doncs, seria aquella voluntat de constituir-se en Estat per part de les nacions en

dependència d'un estat aliè, que no els deixa desenvolupar normalment les antigues identitats de grup pre-existents al naixement de l'Estat-nació corresponent, i negades per aquest. Identitats no tan sols situades en una «Història» llunyana, vaga i remota, sinó encara existents. La reivindicació «nacionalista» de les nacions oprimides no es basa en una vaga apel·lació a la història, com es sol dir, sinó en realitats quotidianes i vives, ignorades i esclafades a cada instant. És a dir, no es tracta de reviuir cap mort ni de forçar algú a ser qui no és. Això és, precisament, el que fan els Estats-nació: forçar la gent a ser qui no és.

Per contra, del que es tracta en el cas del nostre nacionalisme, el català, es de guanyar el dret a ser per a aquells que existim: els catalans. Existència que alguns voldrien negar, esclafar, ensorrar, i que, en no poder fer-ho, opten per ignorar.

Però, per matisar i concretar això que diem, els catalans, almenys des de Narcís Roca i Farreras, ja sabem que de nacionalisme n'hi ha de dues menes: el dels Estats-nació, que treballen per eliminar tota identitat que no sigui la seva, i el de les nacions sotmeses, sovint per la força de les armes i el «legítim derecho de conquista», a aquests Estats. A aquest darrer nacionalisme, en Roca i Farreras el denominava patriotisme social defensiu.

Molts anys més tard, en Manuel de Pedrolo proposarà deixar de banda el mot nacionalisme per a definir el patriotisme social defensiu, que vol alliberar-se del jou anorreador dels Estats-nació, i anomenar a aquest nacionalisme «independentisme». I és que, en efecte, la dinàmica creada pels Estats-nació, en la seva espiral uniformadora de tota diferència, mena, inevitablement, cap a la voluntat de la nació sotmesa de «separar-se», de constituir una entitat política a part, amb la qual poder defensar adequadament una forma diferent d'existir en societat i relacionar-se amb la resta de nacions i pobles en peu d'igualtat, i no com a subgrup d'una nació aliena. Ω

La resposta del 20-J fou massiva. El Govern ha pretès negar-ho accentuant el seu sentit del ridícul. El govern feixistoide de n'Aznar, com al premsa del «movimiento» sota el braç, assenyalava el matí del 20 de juny «la vaga general no existeix». Però els fets son caparruts. Més de deu milions de treballadors anaren a l'atur. Les manifestacions foren de les mai vistes. A més d'una gran combativitat. Els crits contra el govern es creuaren amb les exigències de la retirada del «decretazo». I molts treballadors plantejaren, en els piquets i en les mobilitzacions, que ara no podríem cedir.

L'exigència de la retirada de la Llei ha de mantenir-se. Això és el que han reclamat milions de treballadors a les seves organitzacions sindicals: Que mantinguin la uni-

No s'ha de donar ni una passa enrera

tat fins la retirada del decretàs i tota la política antiobrera del Govern del PP. No podem tornar enrera en el camí fet amb grans sacrificis per a tornar a la senda del consens sobre el que el Govern PP ha edificat la seva política d'agressions al moviment obrer.

No s'ha de donar ni una passa enrera. La unitat i força aconseguides el 20-J han d'aprofitar-se i mantenir-se a tots els treballadors i sindicats a continuar la lluita contra el Govern Aznar fins a la retirada del decretàs i la satisfacció de les reivindicacions.

La realitat actual és que el Govern Aznar se troba contra les cordes.

És obvi que la unió Europea està darrera de tots els atacs, malgrat l'interès d'alguns per amagar-ho. El decretàs respon a les decisions de la reunió de caps d'Estat i de Govern de la UE del 15 de març a Barcelona. Ara, setmanes després de la vaga i quant hi ha mobilitzacions a mitja Europa, altra vegada els jerifaltes del capitalisme s'han reunit per a decidir nous atacs. Per començar, el Consell de Ministres d'Economia i Finances de la UE ha reiterat que l'objectiu de déficit zero en els pressupostos serà obligatori per a l'any 2004. Que vol dir? Doncs que cal equilibrar els comptes sobre la base de reduir la despesa pública. Que per aconseguir

aquests objectius s'atacaran totes i cada una de les conquestes dels treballadors. A més, han augmentat les exigències per als anomenats països candidats a la ampliació de la UE a fi que si hi volen entrar flexibilitzin els seus mercats, privatitzin empreses i terres.

Amb quina legitimitat aquest govern que només troba recolzament en les antidemocràtiques institucions de la UE pretén acabar amb els drets dels treballadors?

És evident que aquest govern reaccionari aznarista se troba en el centre de la crisi institucional i enfrontat a la majoria de la societat per la seva defensa dels interessos de les multinacionals i de la

banca. La democràcia exigeix, també i per això mateix, obrir una sortida política al moviment dels treballadors, de la joventut i de totes les capes explotades de la població, que no poden quedar tancades en el carreró sense sortida de les institucions heretades del franquisme i de la Unió Europea. Se fan necessàries obrir la via a les institucions sobiranes, democràtiques, alliberades de la tutela de la OTAN i de la UE, a un govern responsable davant elles amb plens poders per a satisfer les reivindicacions dels treballadors i dels pobles d'Espanya, inclòs el dret a l'autodeterminació. La República. És la via per a defensar les llibertats i les conquestes socials que són la base de la civilització. Ω

Pere Felip i Buals

PORT D'ALCÚDIA

Fa 6 anys que en Jaume Martorell regenta el Restaurant sa Bota al Port d'Alcúdia. Despatxen la carn i el peix a la graella, les paelles i més coses. Tel. 971 545 072

Fa 4 anys que en Miquel Tomàs va obrir la Cafeteria can Tomàs al Port d'Alcúdia. Despatxa cafè i pastissos. Tel. 971 545 344

Fa 4 anys que el Doctor G. P. Bonsall d'Anglaterra regenta la Clínica Dental Bonsall al carrer Teodor Canet del Port d'Alcúdia. El Doctor Bonsall és especialista en implantologia; amb cargols autorroscants de titani, les dents i el queixals queden fixats com si fossin propis. En una setmana i un cost d'uns 7.000 arregla de dentadura més deteriorada. També blanqueja dents i fa estètica dental. Tel. 971 547 647

Bartomeu Mestre i Sureda, Balutxo (Felanitx, 1952)

Entre el 1979 i el 1986 va ser responsable de Cultura de la Caixa de les Balears, on actualment dirigeix Recursos Humans. Els anys 1987 i 1988 dirigí el Museu d'Art Contemporani de Mallorca (la Pobla). Ha publicat *...com un aleig enmig de la calitja*, *Crònica de la cançó catalana* (UIB 1987) i *Balada d'en Guillellem d'Efak* (Documenta 1997; premi Josep Lladonosa de l'Ajuntament de Lleida). És coautor d'altres llibres (*El Teatre a Mallorca*, *Cent anys d'història de Balears*, *Mallorca, ara*, *L'art fotogràfic de Guillem Bestard*, *Poetes de Mallorca per la llengua*, *La claror que us don...*) i de còmics, pròlegs i catàlegs d'exposicions. Ha fet teatre, ràdio, televisió (com a actor i guionista) i escenificat rapsòdies. Treballà en el recobriment de les festes populars del barri de la Calatrava de Palma i en les campanyes per preservar la Dragonera i el Trenc. Ha impartit cursets a la Universitat Catalana d'Estiu, a la Universitat de la Pau, al Grup Blanquerna i a l'Escola d'Estiu de Mallorca. Va ser secretari del sindicat Unió Obrera Balear. Políticament ha militat en el PSUC (1968-1969), PSM (1979-1987) i ERC (1983-1995).

Té tres aficions: somiar, pensar i estimar.

LA IDENTITAT REEIXIDA

Nemo me impune lacesit

L'estiu de 1715 Mallorca va capitular, com ja havien fet València i Barcelona. Les institucions foren abolides i les llibertats, decapitades. A partir d'aquell moment, Espanya ens subjuga colonialment, ens maltracta lingüísticament, ens anorrea culturalment, ens espolia fiscalment, ens ocupa militarment, ens esquartera geogràficament i, sempre seguit, s'esforça a mutilar-nos la memòria. Com va dir Àngel Guimerà, «la llengua i la història són els botins més preuats a l'hora de sotmetre un poble». La «maña» borbònica (allò de «que se consiga el efecto sin que se note el cuidado») no ha canviat al llarg del temps. No obstant, malgrat els gairebé 300 anys de domini fosc, el nostre poble és molt viu i, amb dignitat i enginy, ha sobreviscut.

La identitat reeixida desemmascara la manipulació patida i certifica com, fins i tot en els moments de més opressió, l'amnèsia, l'agrafia, l'alèxia i l'afàsia empeltades per la força de les armes s'han vist esbaldregades per la veu popular de glosadors i poetes. Si deixondim la parla i la memòria, més prest o més tard viurem en un món sense

altres fronteres que els drets de les persones i dels pobles.

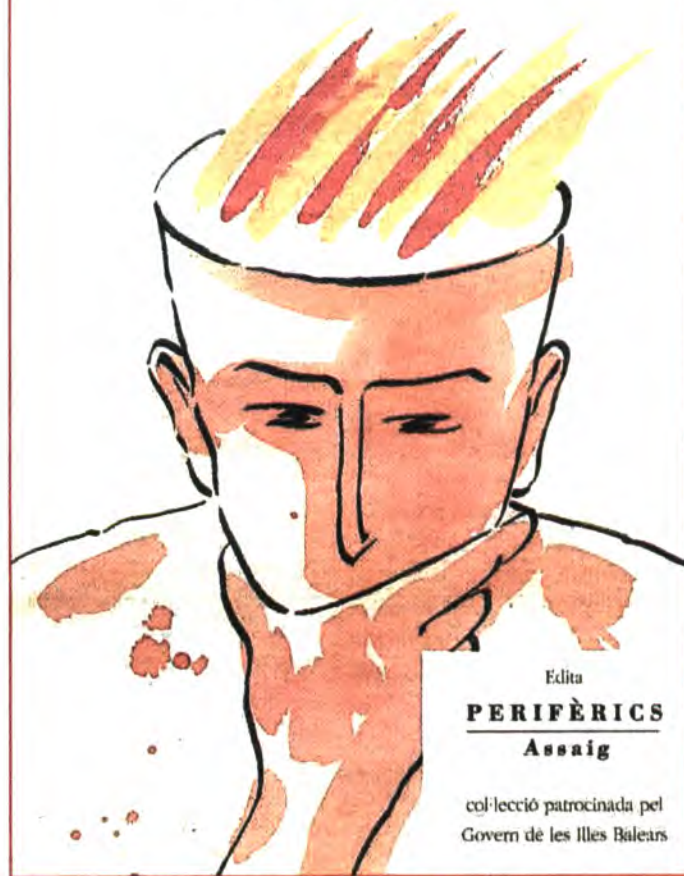
El recobriment de les llibertats és una de les més justes, nobles i engrescadores aventures que coneix la humanitat.

D'això va, poc més o menys, el llibre. Ω

La Qüestió Nacional

Tot el
pensament
nacionalista
en una
col·lecció

Edita
PERIFÈRICS
Assaig

col·lecció patrocinada pel
Govern de les Illes Balears

L'Associació Cultural Musical de Ses Salines inicia una nova temporada estival de música

Ses Salines i la Colònia de Sant Jordi s'ompliran de música amb els Concerts d'Estiu 2002 i el III Festival de Jazz a la Fresca.

Un cop més l'Associació Cultural Musical de Ses Salines, i com a set any consecutiu, impulsa de comú acord amb l'Ajuntament, els Concerts d'Estiu de la Banda de Música de Ses Salines. Aquests Concerts s'han convertit ja en una tradició, es solen celebrar al Port de la Colònia de Sant Jordi i congreguen a gran nombre d'assistents.

La Banda de Música de Ses Salines està formada actualment per uns 42 músics, dirigits per Andreu Julià Serra.

Les dates seran: 21 de juliol, al Port de la Colònia de Sant Jordi. 20:00 hores. 4 d'Agost, al port de la Colònia de Sant Jordi i en el marc de les festes d'estiu d'aquesta localitat. 20:00 hores. 21 d'Agost, a la plaça Sant Bartomeu de Ses Salines, en el marc de les festes patronals de Sant Bartomeu. 22:00 hores. 1 de setembre, cloent el cicle al mateix Port de la Colònia. 20:00 hores.

A més, i com a tercer any, l'Associació organitza el FESTIVAL DE JAZZ A LA FRESCA, distribuint tres concerts al llarg del mes d'agost, que seran els següents:

2 d'agost, a les 23:00 h., a la plaça Pou

d'en Verdura de la Colònia de Sant Jordi: PERIKAS JAZZ REUNION MINI BIG BAND. 19 d'agost, a les 23:00 h., al Pati de Ca ses monges de Ses Salines: S'ARRUAL JAZZ MORT. 30 d'agost. 23:00 hores, al Pati de Ca ses monges de Ses Salines, amb els WONDERBRASS.

Ambdues cites son fruit de la feina i l'esforç de l'Associació Cultural Musical de Ses Salines que, a més de mantenir la Banda i l'Escola de Música de Ses Salines vol oferir una completa oferta cultural i musical per a l'estiu al municipi de Ses Salines i especialment a la Colònia de Sant Jordi. Ω

Via Diagonal, 9 Local 15
(Son Bauló)
Tel. 971 851 170
CAN PICAFORT

Avinguda d'Alcúdia, 30-1ª B
Tel. 971 502 695
INCA

Amer
Peluqueria

SANTIAGO BOGARRA, C.B.

MATERIALS BELLES ARTS
MARCS, LLENÇOS, PINTURA

C/. Miquel Calafell 48 • Son Sardina
Tel. 971 438 436 • Fax 971 438 102
07120 Palma de Mallorca

Nave 2 Polígono Industrial Son Llaut
Tel. 971 621 619 • 971 621 618
07320 Santa Maria • Mallorca

E-mail: bogarra@guift.com

Necessitam comercials arreu
de la nació catalana i
especialment
a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005

"Nunca fue la nuestra lengua de imposición, sino de encuentro; a nadie se le obligó nunca a hablar en castellano: fueron los pueblos más diversos quienes hicieron suyos, por voluntad libérrima, el idioma de Cervantes"
(Juan Carlos I de Borbón - 23 d'abril del 2001)

"PORTEM-LO A CAL BARBER"

CAMPANYA PER DENUNCIAR JUAN CARLOS I DAVANT DE LA JUSTICIA FULL D'ADHESIÓ

Dissabte 13 d'abril de 2002, al migdia, 14 entitats encapçalades per l'organització "Jo també em planto", presenten una denúncia contra el rei dels espanyols, en el Deganat dels Jutjats de Girona perquè sigui reexpedida a l'Audiencia Nacional de Madrid, arran de les declaracions que va fer en conseqüència I amb aquest full

M'ADHEREIXO I DONO SUPORT A LES CATORZE ENTITATS QUE HAN PRESENTAT LA DENÚNCIA CONTRA EL REI D'ESPANYA :

1. omplir en cas d'entitat o associació

NOM ENTITAT		NIF
NOM I COGNOMS (en representació)		
ADREÇA (entitat)		
POBLACIÓ	COMARCA	NACIÓ
TELÈFONS	E-MAIL	
SIGNATURA	SEGELL	

2. omplir en cas de persona particular

NOM I COGNOMS		DNI
ADREÇA		
POBLACIÓ	COMARCA	NACIÓ
TELÈFONS	E-MAIL	
SIGNATURA		

LA CAMPANYA NECESSITA TAMBÉ EL **SUPORT ECONÒMIC** DE TOTHOM PER LES DESPESES QUE ANIRÀN SORTINT.

FES - HO AL SEGÜENT COMPTE CORRENT :

0081 0374 57 0001077016

- SEGUEIX LA NOSTRA WEB PER ANAR TENINT NOTÍCIES DE LA CAMPANYA

www.assemblea.org

C/ Rocafort, n° 242 bis - BARCELONA - TFON. 93 419 47 47

assemblea@assemblea.org

PORT D'ALCÚDIA

Fa 13 anys que na Caterina Joan va obrir la botiga Cati al Port d'Alcúdia. Una botiga de flors però que pot a pot ha esdevingut un bazar on s'hi troba de tot. N'Eva és la seva ajudant. Tel. 971 547 121

Fa 2 anys que en Cats i na Caster obren la botiga de tatuatges Cats & Caster al Port d'Alcúdia. Tel. 971 546 373

Fa 3 anys que en Franco i en Leandre regenten el restaurant italià L'Espiga al Port d'Alcúdia. A la foto amb el cuiner Albert. Tel. 971 547 106

RESTAURANTE
Sa Bota
Berenars
Breakfast / Frühstück
Paella
Auberginies Farcides
Porcella Rostida
Angler of the House
Seeteufel des Hauses

Passeig Maritim, 16 • Tel. 971 54 50 72
PORT D'ALCUDIA

Anglada Camarasa, 63
Tels. 971 866 524 - 864 088
PORT DE POLLENÇA

**Cafeteria
MESTRAL**

Baskin 31 Robbins
Heladeria Americana

BAR RESTAURANTE

**CAN RIERA
KÖPI ECK**

Bai Rafel, Detlef,
Joana i Petra

Passeig de Colom, 130
Tel. 971 850 539
CAN PICAFORT

SEXE I CULTURA A MALLORCA

Tres germanes contra l'inquiridor

Això era en aquells temps que l'Inquiridor s'havia de colgar amb ses al·lotes abans de casar-se. I eren tres germanes fadrines, s'ha de casar sa primera, se'n va an es capellà i es capellà... Hi va sa segona i abans de amb s'home ella se resistia, però ell que no. Res, que arriba sa tercera i diu:

-Això no pot anar, aquest no me durà a escoltar es sermó.

I se posen d'acord elles tres i parteixen a cas capellà.

Entra sa primera i no posa resistència, enca-lenteix es capellà i quan està a punt entren ses altres dues germanes ja preparades i entre totes el m'agafen i el fermen despullat. Quan el tenen fermat duen una cabreta petita i li posen sa cabreta que se posa a mamar-li sa verga. I després duen una pota de mè i li enfloquen sa pota de mè a dins es cul i el deixen allà fermat i se'n van.

Amb això, entra s'escolà i me troba es capellà allà i ademés que tenia fama de fer miracles i quan el me veu, aquell escolà, se posa a cridar:

-Miracle, miracle!

I se'n va tot d'una pes carrer crida que te crida que es capellà ha parit una cabra que ja li mama i s'altra que ja li surt pes cul, que ja treu un potó.

Una monja que havia comès dues faltes

Hi havia una monja que anava a veure un malalt a dos quilòmetres enfora des poble i la va agafar un representant amb so cotxo i li va dir si volia pujar, i diu:

-Oh, sí, un bon favor que em farà. Sa qüestió que es representant canviat i posant marxes va tocar un poc ses cuixes a sa monja.

Com varen estar tots dos malament, aturen es cotxo i se'n van dins una garriga i li aferra un bolero ben aferrat, i sa monja, pensa tu, va girar ets ulls en blanc, perquè ningú no l'havia tocada mai.

Com varen haver fet sa feina aquesta, torren a pujar an es cotxo i sa monja diu:

-No sé com m'he d'explicar davant la mare superiora d'aquestes dues faltes que he fetes...

I es representant li contesta i li diu:

-No, només és una.

I sa monja li diu:

-I que no mos tornarem aturar?

En volia un altre, havia quedat llépola, sa monja.

Del llibre «Sexe i cultura a Mallorca», de Gabriel Janer Manila.

ENTREVISTA: Craig Stanford Antropòleg, professor del departament de la Universitat de Califòrnia del Sud

«Sempre faltará una baula per explicar l'evolució».

QUIM ARANDA

Q.A. Què investiga vostè?

C.S. Des de fa deu anys, el comportament dels goril·les i dels ximpanzés, animals que ens poden dir molt sobre la història de l'evolució humana. Perquè tant els uns com els altres comparteixen el 99 per cent de la nostra seqüència d'ADN.

Q.A. I què ens diran aquestes bèsties sobre nosaltres?

C.S. Bé, ara sabem que s'alimentaven amb carn, que eren caçadors, mentre que durant molt de temps es pensava que els ximpanzés eren herbívors...

Q.A. I no ho eren?

C.S. No. I ho sabem per les investigacions de la meua mestra, la professora Jane Goodall, que ho va descobrir el 1960. El que ara fem, doncs, a partir de les seves recerques, és estudiar el registre fòssil humà.

Q.A. Amb quins objectius?

C.S. Amb el de conèixer millor aquella societat, es clar. Per exemple, hi ha evidències que ja fa 2,5 milions d'anys aquests éssers fabricaven eines de pedra, que els servien per caçar animals amb què s'alimentaven.

Q.A. Abans d'aquesta data, els homínids ja menjaven carn?

C.S. La meua conclusió és que els ximpanzés, el seu comportament, constitueix un vincle entre éssers que menjaven carn i altres d'anteriors que no ho feien.

Q.A. És una certesa?

C.S. No, perquè abans que trobéssim les primeres eines de pedra i després d'haver-les posat en relació amb els seus creadors, no tenim evidències que els homínids fossin carnívors. Però és molt més que probable que sí, que ho fossin.

Q.A. De quins animals s'alimentaven?

C.S. Porcs, micos, antflops, qualsevol bès-tia de menys de 15 quilos.

Q.A. Quin és el període clau per a aquesta mena d'estudis?

C.S. Miri, els ximpanzés i els homes es van separar fa entre 5 i 6 milions d'anys. Aquest és el moment que m'interessa, el moment clau. Quan et fiques a estudiar aquest període i els anteriors no pots començar a distingir entre humans i ximpanzés. No. Només hi havia un determinat tipus de criatura.

Q.A. Què en sabem?

C.S. Que era molt semblant al ximpanzé.

Q.A. En quin sentit?

C.S. L'aparença física és la dels ximpanzés. Per això sovint penso que no tenim massa raons per pensar que som tan diferents en relació amb ells i que no podem aprendre res d'ells.

Q.A. Aquesta criatura té nom?

C.S. No.

Q.A. Aquina branca d'homínids pertany?

C.S. El tronc comú és l'Ardipithecus ramidos, l'homínid més antic del qual fins ara hem trobat restes. El que voldríem és trobar-ne un que tingués, almenys, 5,5 milions d'anys d'antiguitat.

Q.A. Què ens diria?

C.S. Sabríem, per exemple, si ja aleshores començava a caminar sobre dues potes. Probablement tindria una alçada d'1,30 metres, s'organitzaven en comunitats no monògames; vivien, de fet, en societats molt promíscues.

Q.A. Els mascles serien els dominants, però?

C.S. Sí, molt probablement. Serien els caps dels grups, però no crec que es pogués dir que

formessin un patriarcat. Perquè també em penso que estem en condicions d'assegurar que les femelles ja tenien sistemes per exercir un cert poder polític; no eren gens submises, no.

Q.A. Perquè aquesta criatura es posa damunt els dos peus?

C.S. Continua sent la pregunta del milió de dòlars. Escric un llibre sobre la qüestió i crec que puc dir que per a l'homínid d'aquell període és important caminar sobre dues cames per l'eficiència energètica que té. Però, es clar, es poden donar altres interpretacions, per causa de la repercussió social que té, etcètera. Continua sent un gran misteri; hi ha moltes teories però totes presenten algun problema.

Q.A. Aquest homínid fabricava ja algun tipus d'eines?

C.S. No ho sabem. Si en feien, no eren de pedra, eren de fusta i, per tant, s'han perdut. Però per les que hem descobert que feien servir els primers homínids, podem deduir que tenien una tradició cultural. Aquesta hipòtesi podria avalar que sí que fabricaven eines.

Q.A. Raonaven?

C.S. Hem de suposar que sí. Cooperaven per la caça, per tant, segur.

Q.A. Com es comunicaven?

C.S. Òbviament, és molt d'hora per parlar de llenguatge, que no es desenvoluparà fins molt més tard. Però sí, tindrien els seus sistemes de comunicació.

Q.A. Si ensenya teoria de l'evolució, no creurà en cap Déu creador de l'univers?

C.S. Personalment, prefereixo les explicacions naturals sobre l'origen de la humanitat que no pas les explicacions sobrenaturals.

Q.A. ¿La ciència que vostè practica és molt inestable?

C.S. Què vol dir?

Q.A. Si un descobriment pot capgirar totes les teories fins ara donades com a bones?

C.S. Sí, per descomptat. La gran màgia d'aquesta disciplina és que fa cent anys no en sabíem res de tot el que li he comentat. Però el descobriment d'un nou fòssil pot fer modificar tots els coneixements. Sempre faltará una baula per explicar la història de l'evolució. Quan algú troba un nou crani, pot remodelar tots els coneixements preexistents. Ω

Tots

«JOSEP CASALTA I CASANOVAS»
<atlasac@hotmail.com>

Els partits PP-PSOE-CiU ho han signat i rubricat, si jo fora d'aquests, m'amagaria baix del llit de TANTISSIMA vergonya que passaria, però ells per què ho han de fer! si tenen els mitjans de comunicació al seu costat, i saben que al seu costat no hi haurà ningú que els digui MENTIDERS!!!.

Els Bisbes ho han dit, que el primer, és el DRET a la vida, (també ho han signat això) clar que al CATALÀ el poden matar, assassinar, trepitjar, vexar amb tota IMPUNITAT ja que els que ho fan i els que ho deixen fer, no seran acusats de criminals, assassins, ni de kalebarroca, res, res, res, d'això, ells ixiran per TV. RADIO, PREMSA (enganyant als pobres d'esperit igual, igual com feia en Franco) dient que ells SON ELS BONS!!!. Ω

CAMPANYA: CONTRA L'ESPANYOLITZACIÓ DE CAPRABO

«Grogui» <grogui@wanadoo.es>

To:

«Caprabo» <Tarjeta_Caprabo@promofon.es>

Srs. del Caprabo:

Com a client vostre, voldria transmetre el meu malestar per la vostra progressiva ESPANYOLITZACIÓ que feu dels vostres productes a la perifèria de Catalunya.

Tal i com em va informar el Racó Català el dia 4 d'Abril de 2002, Caprabo fa un pas enrere en el seu ús del català en el seu nou establiment inaugurat a Castelló de la Plana.

El local que va adquirir pertanyia a Avui-Spar una empresa que sempre havia seguit una política impecable de normalització lingüística al País Valencià, emprant preferentment sols el català i amb força gamma de productes catalans. Caprabo, en canvi, ha optat per retolar tot el seu establiment i els productes propis en espanyol, en contra del que fa al Principat.

Tal com feu als supermercats de la Franja de Ponent Super-

mercats Plus Fresc, la principal cadena de supermercats a Lleida, té botigues a l'Aragó (Mequinensa i Tamarit de Llitera) on tota la retolació i publicitat és íntegrament en català, sense generar cap rebuig entre els clients. Si es pot utilitzar el català en un supermercat de Mequinensa, de ben segur que també es pot fer a Castelló.

Per altra banda, si Caprabo s'ha destacat pel seu compromís amb la normalització lingüística, no és del tot cert, almenys fora del Principat. A Mallorca Caprabo tampoc ofereix gairebé cap producte etiquetat en català. La seva retolació és només en espanyol, cosa que la situa per darrere dels altres supermercats que hi ha a l'illa.

Per tant, us demanaria que reconsideréssiu la vostra política lingüística fora del domini estrictament del Principat de Catalunya. De no ser així em veuria obligat a donar-me de baixa de la vostra targeta del client. Ω

Atentament,

Jordi Casals i Fernández

L'escriptor Fernando Vizcaíno Casas i el fundador d'AP Juan Antonio Montesinos són alguns dels nous membres

PP i PSPV avalen franquistes per al Consell Valencià de Cultura

ESTER PINTER
VALÈNCIA

El PP imposa l'entrada, sense l'oposició del PSPV-PSOE, de destacats ultradretans valencians en el màxim òrgan de cultura de la Generalitat Valenciana.

Els populars van acabar de convèncer els socialistes centrants la negociació en els dos noms de consens.

El president del Bloc Nacionalista Valencià, Pere Mayor, va qualificar ahir de «greu pas enre per al món de la cultura valenciana» la renovació parcial del Consell Valencià de Cultura aprovada a les Corts Valencianes amb els vots del Partit Popular i del PSPV-PSOE.

Entre els onze nou membres triats, dels 21 en total que conformen aquest màxim òrgan consultiu en temes de cultura de la Generalitat Valenciana, figuren, a proposta del Partit Popular, l'autor de llibres com *Y al tercer día*, resucit, ¡Viva Franco! (Perdón) i *Las autonomías*, Fernando Vizcaíno Casas; el matemàtic i fundador d'Alianza Popular a Alacant, Juan Antonio Montesinos; i el catedràtic emèrit de dret polític que es va significar políticament en la Transició pel seu protagonisme en el bàndol secessionista i reaccionari de l'anomenada Batalla de València, Juan Ferrando Badía.

Amés, per consens entre els dos partits majoritaris, es va triar també Eduardo Primo Yúfera, químic i destacat científic que va ocupar diversos càrrecs com a director d'institucions científiques durant el franquisme.

Per aprovar el nomenament dels nous membres del CVC es requereix una majoria qualificada de dos terços del plenari de les Corts Valencianes. La pràctica totalitat dels 79 diputats presents a la Càmera van votar a favor, a excepció de tres vots blancs i tres de nuls.

Negociacions prèvies

En les negociacions prèvies, els polítics del Partit Popular van aconseguir convèncer de seguida els socialistes perquè renunciessin a conèixer prèviament els seus cinc candidats per al Consell Valencià de Cultura abans de votar-los.

A més, els populars van acabar de convèncer els socialistes centrants la negociació només en els dos noms de consens, que en aquest cas eren Primo Yúfera i Elena Negueroles, aquesta última pintora i esposa de l'empresari Fernando Roig.

Dretanització del CVC

Pere Mayor va culpar ahir el secretari general dels socialistes, Joan Ignasi Pla, de «cooperar en la dretanització del CVC» i va lamentar que la presència de «destacats membres del franquisme social més ranci i de coneguts elements retardataris del procés d'autogovern valencià haja perjudicat l'elecció d'altres persones que sí que ho mereixien».

Aquest és el cas de la compositora Matilde Salvador i del bisbe Rafael Sanus, que van ser censurats pel Partit Popular amb l'assentiment del PSPV-PSOE. Ω

Sa Dragonera

El parc natural de sa Dragonera, format per l'illa de sa Dragonera i els illots des Pantaleu i na Mitjana, està situat a l'oest de Mallorca, enfront de la població de Sant Elm, al terme municipal d'Andratx.

L'illa de sa Dragonera té 4 km de llargada, una amplada màxima d'1 km, una superfície de menys de 300 ha, i geològicament es considera com una continuació de l'extrem oest de la Serra de Tramuntana. Es troba a uns 700 metres de l'illa de Mallorca, separada d'aquesta pel canal des Freu, utilitzat abans per a la navegació comercial fins que a principis del segle XX, per evitar accidents, els vaixells van començar a donar la volta pel Cap des Llebeig. Per la seva situació estratègica, sa Dragonera ha estat utilitzada al llarg de la història per corsaris, pirates, contrabandistes... fet que ha generat multitud de llegendes al voltant de l'illa.

Sa Dragonera va patir intents d'urbanització durant els anys 70 i 80 fins que l'any 1988 el Consell de Mallorca va comprar l'illa a l'entitat bancària que n'era propietària. L'any 1995 va ser declarada Parc Natural en aplicació de la Llei 4/89 d'Espais naturals, per assegurar definitivament la protecció mediambiental de l'illa.

La visita a Sa Dragonera pot realitzar-se amb embarcacions turístiques que surten des Port

d'Andratx i de Sant Elm. Per visitar l'illa amb embarcació pròpia es necessita sol·licitar un permís al Consell de Mallorca, entitat que gestiona el parc natural, juntament amb la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Prop del port natural de Cala Lladó, punt d'arribada a l'illa, hi ha una casa restaurada amb un petit museu del parc, el centre dels visitants i la casa dels guardes. Des d'aquest punt es poden fer excursions a peu fins el Puig de sa Pòpia, punt més alt de l'illa; el far de Tramuntana, extrem NE de l'illa; i el far de Llebeig, extrem SW de l'illa. Altres indrets interessants són la cova des Moro, gran cavitat amb petits llacs, el talaïot que hi ha vora de Cala Lladó i les restes romanes a la cova de sa Font.

La flora i la fauna de sa Dragonera són semblants a les de Mallorca, tot i que s'hi poden trobar algunes espècies endèmiques ben interessants, com ara la sargantana anomenada científicament «Podarcis lilfordi ssp. giglioli».

Sa Dragonera conserva tot el seu encant natural i no disposa de cap establiment turístic on allotjar-se ni de cap restaurant. Per compensar-ho Sant Elm i es Port d'Andratx disposen d'una àmplia oferta d'allotjament i els seus nombrosos restaurants serveixen plats exquisits per satisfer els paladars més exigents. Ω

El portaveu de Convergència i Unió al Congrés del diputats de la capital de l'Estat es planyia de la gosadia espanyola o castellana a l'hora de tractar els temes catalans. En una xerrada i tertúlia pronunciada en el marc del Curs d'estiu del Grup d'Estudis Nacionalistes, aquest polític, desesperat i sense neguit, va mostrar-se desanimat en relació a les possibilitats reals per fer prosperar l'autogovern.

Des de les instàncies centrals del Govern espanyol i la seva monarquia, no s'entén que la Generalitat pugui ésser Estat sense ésser ni castellana ni espanyola. Hi ha un profund recel contra la catalanitat, i els seus trets diferenciadors.

En concret, en Xavier Trias es va contrariar per la poca importància que es va donar a la lleialtat catalana en la construcció del nou estat democràtic espanyol, en la celebració dels 25 anys de les primeres eleccions sense el general Franco—les del 1977—. Aquests actes commemoratius ni tant sols van citar per casualitat la configuració de l'Estat com un conjunt de comunitats autònomes, algunes d'elles històriques o nacionals.

La paradoxa de tot plegat és la conclusió final que va obtenir aquest experimentat polític. L'estat de les autonomies, en base al

conegut «café para todos» és un fracàs. És un sistema pensat i forjat per ignorar i silenciar les realitats nacionals dels signants de la Declaració de Barcelona: Catalunya, País Basc i Galícia. Gràcies a l'extensió dels sistemes de les autonomies, per ells, els espanyols, ara és urgent que l'estat recuperi el «projecte comú d'Espanya», amb l'aparició d'un exacerbat nacionalisme espanyol que té una gran públic arreu de Castella i els seus dominis lleonesos, aragonesos i andalusos.

Els castellans o espanyols no volen comprendre ni els interessa el nostre país, en tant que nació que aspira a la seva autodeterminació, per definir com es vol relacionar amb Espanya i la resta de pobles d'Europa.

Sempre l'han volgut mort i han maldat per la seva liquidació. També amb el règim republicà, i no sols com ara amb el monàrquic. Aquest proper més d'agost farà 70 anys de l'Estatut de Núria, un estatut que va ésser volgut pel poble de Catalunya com ho demostra el resultat d'un referèndum popular en que el 99% dels vots van ésser afirmatius, amb una participació del

75% del cens! Era l'any 1932.

Doncs bé, aquest Estatut, tot i el suport popular i la sensibilitat republicana no va ésser respectat. Va haver de passar pel sedàs del Congrés dels diputats i allà, va ésser revisat, corregit i trepitjat. El sistema espanyol de dominació sigui joancarlista o republicà, sempre usa la mateixa brutalitat. Sempre cerca suprimir l'expressió lliure i clara dels catalans. És una constant dels qui actuen per la lògica de la conquesta i la repressió.

Avui és el mateix. I per això, sorprèn la candidesa d'en Xavier Trias, en la seva activitat política a la capital del Regne. Només cal una mica de memòria per prendre total consciència de la mena de gent amb la que estem obligats a entendre'ns.

Des de 1932, la consciència de

tota aquella massa nacional catalana a favor d'una relació autònoma o sobirana amb Espanya va consistir el problema fonamental dels governants i polítics espanyols. I d'aquí, per mil estranyes maniobres de confusió i guerra bruta, com el contuberni FAI - Falange, en va sorgir la Guerra dels Tres Anys, segons el nom donat per Jaume Vicens Vives a la mal anomenada Guerra Civil espanyola. En altres paraules, la guerra d'Espanya o Castella contra Catalunya, en totes les seves vessants militars i lògiques.

I, en una continuïtat digne d'estudi, l'enllaç directa de la «Victòria Nacional» amb les lleis de successió del general Franco i la pantomima de la transició democràtica, amb el monarca borbònic al capdavant.

Pels catalans, només hi ha un Estatut d'Autonomia vàlid. L'Estatut que lliurament es va atorgar ell mateix d'una manera escrupolosament democràtica: l'Estatut de Núria de 2 d'agost de 1932. Un Estatut que mai va ésser admès pels espanyols, tot i saber que havia estat majoritàriament i aclaparadorament votat pel catalans. Mai ens el van voler respectar ni admirar. Tot el contrari, el van retallar i esmenar.

Entre les coses que els va fer créixer una forta urticària hi havia la menció als Països Catalans, l'assumpció de la justícia i l'ordre públic i el control de la hisenda pública. I tot i així, sense deixar d'ésser ciutadans espanyols, doncs l'Estatut de Núria no era secessionista! Ω

© Llorenç Prats-Segarra

(campusjove@correu.vilaweb.com)

La memòria de l'Estatut

III HA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE, ES PENSE I S'ESCRIGA EN CATALA		ÉS LA MATEIXA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE ES PENSE I S'ESCRIGA
---	--	---

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

ELS EXÈRCITS HUMANITARIS

Els exèrcits sempre fan impressió. Els exèrcits poderosos encara més. La democràcia popular i la voluntat del poble és la millor arma que tenim per fer desaparèixer aquesta impressió negativa.

Però només podríem acabar amb els exèrcits si aturem la fabricació de les seves armes, i si anem cap a un món on es respectin les idees, les persones, les nacions oprimides i que sigui econòmicament més just.

Els exèrcits dels estats són l'excusa perfecte per mantenir i perpetuar l'ordre econòmic injust establert.

Des de la II^a Guerra Mundial 30.000.000 de persones han mort en els diferents conflictes armats; 26.000.000 dels quals per l'ús directe d'armes lleugeres, no per avions, tancs o bombes nuclears.

Des del 1947 s'han fabricat 70.000.000 de kalashnikov (AK-47) en 14 països i s'ha utilitzat en 78 països.

Del fusell dels EE.UU M-16 s'han fabricat 8.000.000 d'unitats en 7 països, de l'alemany G-3 s'han fabricat 7.000.000 en 18 països, del belga FN-FAL s'han fabricat 7.000.000 en 10 països, de la pistola d'Israel UZI han fet 10.000.000 d'unitats.

Així veiem com en el món hi ha més de 500.000.000 d'armes a part de les que tenen els polícies i els cossos de seguretat privats.

Als EE.UU hi ha més armes que persones.

Això implica que hauríem d'anar cap a un canvi de mentalitat perquè sinó no sé qui protegirà als que ens haurien de protegir, oi?

Voldria definir què són les armes lleugeres: armes convencionals que poden ser transportades per una persona o per un vehicle lleuger, per exemple pistoles, revòlver, rifles, carrabines, metrallores lleugeres, rifles d'assalt, llença granades, canons antiaeris, material repressiu policial, cartutxos, granades, mines, explosius, etc.

Veiem com l'Estat espanyol continua venent armes lleugeres i munició a països amb embargaments, amb nivells alts de militarització, amb situació de poc respecte als drets humans i nivells de conflictivitat.

En el període de 1992 a 1998 l'Estat espanyol ha exportat armes lleugeres i munició per un valor de 11.000.000.000 de ptes. anuals de mitjana. L'any 1999 va vendre armes lleugeres per valor de 12.172.000.000 de pessetes.

Altres dades interessant de beneficis de venda d'armes lleugeres són: EE.UU, 4.248 milions en pistoles i important venda de munició a l'Àfrica. Ghana, 360.000.000 l'any 99 (des de l'any 1995, 1685 milions de ptes. en

munició); Ghana està acusada de desviar armament a països com Sierra Leone, Nigèria i Angola. A part de Burkina Faso, Mauritània, Senegal, Guinea, República Centrafricana (344 milions).

Turquia, amb enormes nivells de militarització, en conflicte armat amb el Kurdistan i Xipre, i essent un país acusat de no respectar els drets humans va comprar, el 1999, 670 milions de ptes. en armes lleugeres (munició).

Veneçuela, 286 milions; Xile, 130 milions; Filipines, 188 milions; El Líban, 56 milions, i també Argentina, Bulgària, Polònia, Djibouti, Indonèsia, Índia, Portugal, Japó o Xipre.

A Angola el seu pressupost militar és el 14,9% del seu PIB, més del que li costa la sanitat i l'educació. En aquest país hi ha més de 10.000 morts a l'any, a part dels 350.000 refugiats o desplaçats. El seu deute extern és del 297,1 % en relació al seu PIB. Aquest és un bon exemple per analitzar fins a on pot arribar la irracionalitat "democràtica". El capitalisme a nivell mundial ha globalitzat la cultura de la guerra i de la pobresa.

Hauríem d'anar cap a un món on es vegi clarament que no cal usar les armes, on la democràcia popular pogués resoldre els conflictes d'una manera una mica més racional.

El que passa és que som ingenus i ens creiem que vivim en democràcia. La realitat és que la "democràcia" la mantenen els estats per continuar traficant amb armament sense respectar les pròpies lleis signades a l'ONU.

Per tant, cal recalcar que l'Estat espanyol és còmplice de milers d'assassinats, de milers de refugiats i d'altres crims contra la humanitat. Sense esmentar el paper dels EEUU, garants del nou ordre mundial, els exportadors de tones "d'humanitat" i de "pau". Podeu preguntar-ho a les més de 1.350.000 persones mortes a causa de l'embargament de l'Iraq (en altres temps el seu aliat a la zona). En l'aspecte econòmic també veiem com els EEUU també els hi van portar "democràcia". La seva renda per càpita va passar de 3.508 dòlars l'any 1989 a 252 dòlars l'any 1999.

Així veiem com aquests que garanteixen la "pau" i la "democràcia" tan sols exporten el que dia a dia sustenten a dintre dels seus estats.

L'Estat espanyol nega dia rera dia un dret universal i humà bàsic com és el dret d'autodeterminació dels pobles basc, català i gallec. Aleshores, quina democràcia és la que realment ens estan venent? Apa, a informar-se. Fonts: UNESCO, Ardi Beltza, Succedani. Nan Roig. Ω

SOFTCATALÀ: NOUS PRODUCTES EN CATALÀ

Softcatalà anuncia la disponibilitat en català de l'entorn GNOME 2.0 per a GNU/Linux i altres plataformes Unix.

El GNOME és un sofisticat entorn de treball i escriptori per a GNU/Linux que facilita enormement l'ús de Linux i que està guanyant popularitat ràpidament. Aquest entorn ofereix una sèrie de llibreries per tal que els desenvolupadors de programari hi puguin integrar les seves aplicacions.

El GNOME és part del projecte GNU, és programari lliure i s'inclou a pràcticament totes les distribucions de GNU/Linux.

El desenvolupament del GNOME no està controlat per cap empresa, sinó que és possible gràcies al treball de centenars de voluntaris de tot el món, els esforços dels quals són coordinats per la Fundació GNOME, la qual compta amb el suport

d'empreses com ara Sun, RedHat, o Ximian.

Entre les novetats de la versió 2.0 cal destacar una interfície d'usuari molt millorada, més integració entre aplicacions de l'entorn, millores per a usuaris amb disminucions, i una versió molt millorada del gestor de fitxers Nautilus.

Softcatalà ha coordinat els esforços de traducció per a aquesta versió i, de manera conjunta amb altres usuaris, ha contribuït activament en el procés de traducció i correcció.

Softcatalà és una associació sense ànim de lucre que treballa per a la normalització de la llengua catalana en el sector informàtic relacionat amb Internet, a partir de la traducció de programes de prova i de lliure distribució.

Per a més informació sobre el GNOME podeu adreçar-vos al lloc web del GNOME (<http://www.gnome.org>). Ω

TORTOSA: LA INJUSTÍCIA DE LA JUSTÍCIA ESPANYOLA

El diari «Avui» publica aquesta carta que demostra un cop més la injustícia de la justícia a Catalunya sobre la llengua.

Reproduïm íntegrament el text:

Fa pocs dies, he estat condemnat a una multa de 600 euros o 25 dies de presó, cas d'impagament, pel jutjat núm. 3 de Tortosa, per una falta de desobediència a l'autoritat.

Aquesta desobediència és producte de no acceptar un requeriment judicial del ja esmentat jutjat, ja que figurava a nom de Jorge Pedro, quan el meu nom, des de l'any 1977, segons consta al Registre Civil de Tortosa i a tota la documentació habitual de qualsevol ciutadà, es Jordi Pere.

Ja he presentat el recurs d'apel·lació pertinent a l'Audiència Provincial de Tarragona i he tingut contactes amb diverses institucions catalanes, partits polítics i amb el Síndic de Greuges de Catalunya.

Per la present, vull que l'opinió pública de Catalunya, tingui coneixement del que passa en alguns jutjats catalans i amb alguns dels jutges que, tot i no ser catalans, viuen i treballen aquí i que, per tant, almenys, tenen el deure de respectar la nostra tradició, llengua i cultura.

És fonamental que, aquesta mena de jutges, per més jutges que siguin, tinguin clar que no poden capgirar o traduir els noms propis al seu gust i caprici i que, com a humans, si han fet un error en qualsevol dels documents judicials, l'acceptin i modifiquin.

Vull posar el meu e-mail a disposició de qualsevol institució interessada amb el tema i, d'aquesta manera, intentar enllestir d'una vegada per totes les aberracions d'alguns jutjats catalans. L'e-mail és:

jperecasa@teleline.es Jordi P. Casanova (Tortosa)

Font: <http://www.radiocatalunya.ca>

Caixa de Catalunya

Sobre el llibre de Mayor Oreja i la castellanització de l'Entitat

«Grogui» <grogui@wanadoo.es>

To:

<sacient@caixacat.es>

Benvolgut Sr. Director Jaume Sambola del Servei d'atenció al Client de la Caixa de Catalunya:

Amb aquest escrit us pregunto per quin motiu la vostra entitat ens fa a mans un catàleg íntegrament en castellà tot menyspreant la llengua pròpia del país (Promoció «Avui és el dia de paga extra gràcies a Visa Total»). Us demano formalment una explicació i que feu el possible per editar l'esmentat catàleg en català. A més en el telèfon del catàleg 902 302 305 s'han negat a atendre'm en català dient que no m'entenien.

Considero que el catàleg està editat amb MALA FE conculcant els nostres drets lingüístics. M'explico:

L'idioma el castellà i el contingut l'espanyol més pur i dur: Per quin motiu Caixa Catalunya s'implica políticament i ofereix als seus clients el llibre del feixista Mayor Oreja, o el llibre de Harry Potter en castellà (en català ha estat rècord de vendes!), o ofereix el diccionari de la Real Academia española de la lengua i no el de l'Institut d'Estudis Catalans.

Exigeixo una explicació i la ràpida reectificació: El catàleg editat en català i oferint productes culturals en la nostra llengua i respectuosos amb la nostra cultura. I evidentment EXIGEIXO una explicació pel motiu amb que Caixa Catalunya m'ofereix la possibilitat de que m'autoregali (?) un llibre del líder del PP Mayor Oreja..... On anirem a parar!. Ω

Atentament,

Jordi Casals i Fernández

LA LITERATURA CATALANA CONTEMPORÀNIA

Novel·les de la guerra civil

PER JOSEP MASSOT I MUNTANER (1)

«...la repressió mallorquina, descrita a vegades amb un vigor i una passió que fan pensar en *Les Grands Cimetières de Bernanos*» (Josep Massot i Muntaner)

Entre el 1997 i el 2000 hem de destacar tres novel·les dedicades íntegrament a la guerra i a la repressió, escrites per l'escriptor mallorquí més prolífic del moment. Miquel López Crespí, nascut a sa Pobla el 1946, el pare del qual havia estat tancat en camps de concentració de Mallorca. López Crespí, militant des de jove en l'oposició antifranquista, ja havia tocat el tema de la guerra en llibres anteriors, per exemple a *L'illa en calma* (Ajuntament de l'Alcúdia, 1984), que conté una narració en la qual es juga -després de la mort de Franco- amb el retorn de Bayo, de Bernanos i del *conde Rossi*; o bé a *Històries del desencís* (Mallorca 1995), la primera de les quals,

La casa gran, és un monòleg ple de records colpidors d'un aristòcrata que va guanyar la guerra i que va intervenir activament en la repressió, al costat del conde Rossi; o encara a *Notícies d'enlloc* (Palma de Mallorca 1997), on és inclosa la narració *Cop d'estat*, que descriu un nou aixecament militar, posterior al 23-F, molt pitjor que el de 1936.

Núria i la glòria dels vençuts (Lleida 2000) i *Estiu de foc. Dietari d'una miliciana* (Barcelona 1997) són, en realitat, un conjunt, fragmentat a l'hora de la publicació, que lògicament hauria hagut de començar per *Estiu de foc*. López Crespí hi recrea el *Diari d'una miliciana* de l'expedició Bayo de què ja hem parlat altres vegades, inspirant-s'hi molt de prop en alguns casos i completant-lo amb la bibliografia que li ha arribat a les mans sobre la matèria. Com al *Diari d'una miliciana*, la protagonista de *Núria i la glòria dels vençuts* i d'*Estiu de foc* és una noia idealista, anarquista convençuda, que va primer a Formentera i Eivissa i després a Mallorca per fer d'infermera. López Crespí hi afegeix, de collita pròpia, un considerable contingut polític i una ideologia feminista, i a través de les seves notes de dietari -que barregen els fets de Barcelona, del front d'Aragó, de València i de Mallorca, tant al cap de platja ocupat pels republicans com a la resta de l'illa- descriu les vicissituds dels milicians de Bayo fins a la retirada de Mallorca i la posterior pèrdua d'Eivissa, les picabaralles entre els diversos partits i organitzacions, l'hostilitat dels anarquistes envers els militars -incloent-hi Bayo- i la poca col·laboració del govern central, i posa en joc tot un

seguit de personatges històrics (Ascaso, Durruti, Garcia Oliver, Frederica Montseny, Camillo Berneri, el periodista Gilabert, el brigada Marquès -responsable de la repressió de Menorca, que és justificada per complet-, Manuel Uribe, María Teresa León i Rafael Alberti, el governador civil de les Balears Antonio Espina, el militar Miquel Villalonga, els mallorquins de l'Olimpíada Popular i els que aconseguiren passar als rengles dels desembarcats, el conde Rossi i els seus italians...). (2)

Si *Núria i la glòria dels vençuts* i *Estiu de foc* són fonamentalment producte de lectures de l'autor, a les quals ha afegit un fort component ideològic, *L'amagatall* (Mallorca 1999), Premi

«Miquel Àngel Riera» de narrativa (1998), és un altre diari en primera persona, inspirat per la realitat de la repressió mallorquina, d'un comunista de Son Serra que romangué amagat durant moltíssims anys en un petit enfony del 'sostre' de casa seva, i que més endavant es traslladà, encara amagat, a una casa antiga de sa Vileta. López Crespí mateix ha posat en relleu que aquesta obra -com les anteriors i com altres encara inèdites, *Dones en guerra*, *Un tango de Gardel en el gramòfon* (3), *L'alòlota de la bandera roja*, *Nissaga de sang*- és «producte evident de l'empenta que els fets de 1936 (malgrat no hagués viscut directament aquells esdeveniments) tingueren en la meua formació cultural i sentimental. Record ara mateix les històries narrades pel pare i l'oncle -ambdós combatents republicans- en la postguerra poblera, els fets -contats en la foganya- de la repressió en el meu poble: la resistència dels carrabiners (Orozco i els seus companys), la detenció de Jaume Serra Cardell i altres destacats republicans que feren front a la sublevació amb les armes a la mà, tot allò referit a l'enclaustrament (per voluntat pròpia, però espitjat pel terror) de Pau Canyelles («Pau Comàs»)....» (4) El talp que López Crespí presenta a *L'amagatall* és una síntesi de moltes coses que ell ha sentit contar i que sovint tenen un indubtable dring d'autenticitat. Com a les novel·les anteriors, no hi manquen nom si cognoms autèntics, que permeten un tractament molt complet de les diverses etapes de la repressió mallorquina, descrita a vegades amb un vigor i una passió que fan pensar en *Les Grands Cimetières de Bernanos*. (5). Ω

(1) Fragment del capítol «La literatura de la guerra civil a Mallorca» del llibre *Aspectes de la guerra civil a les Illes Balears* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002).

(2) Sobre aquestes obres, vegeu l'article de Miquel López Crespí, *La guerra a les quatre illes*, «Quatre Illes», núm. 4 (6-10 d'abril de 2000), pàg. 27 i núm. 5 (20 d'abril-3 de maig de 2000), pàg. 28.

(3) *Un tango de Gardel en el gramòfon* a estat publicada per l'editorial Set i Mig, després d'obtenir el Premi de Narrativa Villa de Puçol 2000. En una vuitantena de pàgines, conté notes de dietari d'un imaginari mallorquí republicà, Andreu Ximbó, espardenyer amagat durant una colla d'anys a casa seva mateix, en un suburbi de Palma, a partir del 19 de juliol de 1936. Com a la resta de llibres de López Crespí, s'hi parla de la duresa de la repressió -simbolitzada en un malanat anomenat Barral, és a dir, el tristament famós cap de la policia Barrado- i es recorda el desembarcament de l'expedició de Bayo i els estrangers que l'hi acompanyaven, i no hi manquen referències als Fets de Maig de Barcelona, representats com «un cop contra els revolucionaris» de les «forces del Govern central, arribades expressament de València, juntament amb destacaments del PSUC i del PCE» (pàg. 45).

(4) Miquel López Crespí, *Literatura mallorquina i guerra civil*, «El Mundo-El Día de Baleares», 24 de maig de 1999, Cf. Id., *La literatura catalana i la lluita antifranquista*, «L'Estel», núm. 431 (15 de març de 2000), pàgs. 16-17.

(5) Miquel López Crespí és també autor d'una peça de teatre titulada *El cadàver* (Lleida 1997), referent a un dels botxins que van assassinar el darrer batlle republicà de Palma, el Dr. Emili Darder. Sobre aquesta obra, vegeu Miquel Ferra Martorell, *Miquel López Crespí i el teatre mallorquí de la guerra civil (1936-39)*.

Això es lo natural

Climent Garau de Llucmajor

Tel. 971 662 820

Es nin surt de seva mare,
I quan sa boca badarà,
El bon aire li entrarà,
Cosa que molt li agrada.
I quan sos ullet ell bada,
Li vendrà grossa claror,
És obra del Creador,
En els pocs moments ja mama.

Una llei hi ha establerta,
Que duu sa direcció,
Tothom en aquest favor,
Per força se la respecta.
Per això, aquest concepte,
Al nin se'l batiarà,
Això fa temps que s'usà,
Sa consigna se respecta.

L'infant anirà creixent,
A dins sa societat,
Per un camí assenyalat,
A dins ordre competent.
Manca de enteniment,
Haurà de seguir sa ruta,
Si a ell sa sort li ajuda,
Jutjarà de on ve es vent.

S'infant s'anirà fixant,
Sa llum que des sol vindrà,
I l'aire per respirar,
Cosa que és universal.
L'aigua és essencial,
Per poder viure sa vida,
Això s'atenció li crida,
Se diu lo fonamental.

L'aigua líquid general,
Quan plovia s'aplegava,
Dins sa cisterna es guardava,
Això feia cada qual.
Això era el ritual,
Que d'enrera ja s'usà
S'autoritat no donà,
Cap llum en aquest fanal.

Molts de batles hi va haver,
A dins el poble algaidí,
Cap de ells no donà camí,
Per sa set apagar-la,
Gran sorpresa va ésser,
Quan Francesc Antic entrà
Gegant obra començà,
Dignament va acabar-se.

Una obra magistral,
Va quedar ben acabada,
Per tots els carrers passada,
Entubada general.
Portetes per cada qual,
Pel consum controlar-lo,
Se guanyà segell d'honor,
De capità general.

Un esperit constructiu,
A ell hom aprecià,
Dins sa política entrà,
En elevat distintiu.
Lo que sap un ho escriu,
Per poder-ho donar entendre,
Aquest encertat exemple,
Vos Francesc Antic teniu.

Ho va ser com un miracle,
Un fill de picapedrer,
Que es cap tan obert tingué
Per dirigir grossa barca.

Aquest cas no gens s'usava,
De temps enrera és pot dir,
Sempre el mando va tenir,
Qui més finques aportava.

Amb so clero concordava,
L'honorable gran senyor,
El rector era factor,
D'allò que se projectava.
La seva firma posava,
Per donar conformitat,
El projecte demanat,
En marxa ja se posava.

Tots els partits mallorquins,
Exceptuant el PePe,
Una pinya varen fer,
Per obrir uns nous camins.
Pacte de progrés es diu,
Aquest partit que és formà,
Molta feina va trobar,
Per netejar els camins.

Ha donat passa molt llarga,
El fill d'aquell jornalero,
Que dins Algaida nasqué,
Ja fa llarga temporada.
Cap moment no se pensava,
Tenir un fill tan decidit,
Que fora cap d'un partit,
De tan immensa volada.

Sa gent pobra ha donat,
Un lliçó als senyors
Que foren els directors,
Durant tot el temps passat.
El pobre era emprat,
Per tot el treball que hi havia,
De ell se n'abusaria
En jornal escatimat.

L'obrar de bona persona,
Ha tingut admiració
Observant la gran labor,
A tota la gent conforma.
Degut a sa bona norma,
Del seu tan digne obrar,
A dalt son cap brillarà,
Molt distingida corona.

Aquest cas n'és molt present,
Perquè se pot demostrar,
Senyor Antic se posà,
De ses Illes, president.
Sent home intel·ligent,
i molt ferm treballador,
a no res ell te temor,
Segueix el seu pensament.

Ell no se pot descuidar,
Per tenir molts de contraris,
Ses gents que passen rosaris,
De cap en confiar.

I dels qui varen comandar,
Els peixos de casta grossa,
Recordant la seva força,
I molts de milions tocar.

Senyor Antic 'nau lluitant,
I aplicau en tot justícia,
Que vos durà benefici,
Si sa malícia escurçau.
Perquè dins un món nedau,
A dins un món dislocat,
Que durà mal resultat,
si el fre no hi aplicau. Ω

CAN PICAFORT

En Pau i na Sandra són els amos del Restaurant Los Faroles a can Picafort. Un lloc on se meja a la carta per una quinzena d'euros. Tel. 971 850 901

Fa un mes que en Lino Rodríguez a qui veiem amb el seu fill Marc ha obert el Supermercat M.B. a la carretera de can Picafort. Tel. 971 850 741

Fa 2 mesos que en Santiago Barranco ha obert la botiga de reparació i venta de Motos Wheels a can Picafort. Tel. 971 852 383

Fa 5 anys que na Cristina Sabater va obrir la botiga Mobles casa Rossa a can Picafort. Tel. 971 850 537

Fa 20 anys que en Joan Ramon de Manacor va obrir la botiga Mobles Nou Estil a can Picafort. A la foto amb la nostra ajudant Mònica López. Tel. 971 851 429

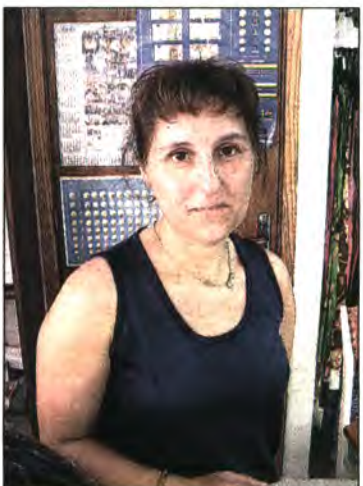
Fa 14 anys que na Montse Rosselló regenta el Super ASPA a can Picafort. Tel. 971 851 134

Fa 20 anys que la família Valiente regenta el Restaurant El Port, al port de can Picafort. A la carta se menja per uns 15 €. Tel. 971 850 942

Fa 2 mesos que en Daniel Molines a qui veiem amb la seva filla Neus regenta el Bar Zodiac al carrer d'en Colom de can Picafort. Despatxen berenars i begudes. Tel. 971 851 726. Els seus pares, en Jordi i na Caterina des Zodiac obriren aquest establiment l'any 1964. La seva dona, n'Adelina Reus és la madona de la Perruqueria Reus a la Via Suïssa. Tel. 971 853 117

Fa 15 anys que na Maria Molientes regenta la botiga Koskova al carrer d'en Tries de can Picafort. Els seus pares obriren aquesta botiga fa 28 anys. Tel. 971 850 667

Fa 4 anys que na Margarida Amer a qui veiem amb na Martona va obrir la Perruqueria Amer a son Bauló de can Picafort. Tel. 971 851 170

Fa 25 anys que en Pep de ca sa Rossa regenta el Restaurant Ca sa Rossa a can Picafort. La seva avia Magdalena Rossa va obrir aquest establiment fa 60 anys. A la foto amb el seu cuiner Pep Mariando i la seva cunyada i ajudant Rossi. Tel. 971 850 386

VOLEM SEXE EN CATALÀ. CATALUNYA LLIURE I PROMÍSCUA

Els sota signants creiem que ja està bé de tanta colonització sexual i reivindicuem la nostra pròpia identitat, per això hem pensat que hem de defensar la nostra essència sexual, així que manifestem el següent:

- I altres coses també els ensenyarem...
- Volem desfilades militars de soldats i soldades en pilotes i que acabin en una bacanal descomunal al Parc de la Ciutadella; i ara a Alacant...
- Li volem veure el cul a totes les mosses catalanes. Nosaltres estem disposats a ensenyar els nostres.
- Sabem que la dona no és un forat... exactament són tres forats; i l'home dos. Tot i que a la fi se'n poden trobar més...
- Prohibirem la religió que no és més que un succedani del sexe. Tant excitar-se amb imatges, papes i hòsties...
- Volem escagarrinar-nos a sobre de tots els polítics i polítiques botiflers/eres i reprimits/des que no deixen que la nostra terra pugui viure en llibertat i promiscuitat absolutes.
- Enviarem a tots els violadors disfressats de mones a un zoològic ple de gorilles assedegats de sexe anal.
- Volem pelis porno a la televisió catalana i no aquestes pelis nord-americanes on les dones es dutxen amb el llençol perquè no se'ls vegin els mugrons. I on els homes la deuen tenir microscòpica perquè mai se'ls ha vist res...
- O és que als nord-americans se'ls ha encongit amb tant menjar transgènic...?
- El jovent estem cansats d'amagar-nos per cardar (quan cardem...).
- Volem cardar amb dignitat o us cardarem.
- No volem res més que sexe clar i català...
- Volem pelis porno en català.
- Estem cansats d'orgasmes i gemecs en llengua estrangera.
- Volem quotes de català a les Sales X, del 99% i qui no ho entengui que es masturbi a casa seva.
- També volem més Sales X i menys pel·lícules violentes. I que les pel·lícules no siguin sexistes.
- I que els nens i les nenes puguin entrar a aquestes sales perquè vegin com es fan els nens i les nenes, i com s'ho passen els nens i les nenes si són bons i arriben a grans.
- Ja està bé de tantes històries d'abelles i flors, i gavines que venen de París, que amaguen la veritable naturalesa humana i deixen beneïts als nens i les nenes.
- Perquè aquí les úniques gavines que arriben venen de Madrid i es caguen per tot arreu.
- Volem preservatius i Viagra gratuïts i en català.
- I que al Canal Pus doblin les pelis porno en la nostra llengua, encara que sigui amb subtítols. I que no s'inventin llengües artificials com el «valenciano» medieval del que parlen els peperos i els falangistes.
- I que treguin les ratlletes dels collons (o de les figures), que ens estem quedant cecs.
- Volem veure com les sardanes acaben en una orgia descomunal i a tots i totes se'ls canvia la cara, que sembla que vagin estrenyits quan ballen.
- Volem que a Montserrat hi facin un Parc Temàtic Pornogràfic, i que tothom hi vagi a passejar en pilotes, això sí, amb barretina. (Total, sembla que ja els va el rotlló sexual als d'allà dalt, encara que sigui gai...)
- Volem fotre a fora a tots els masclistes dels Països Catalans i que el seu lloc l'ocupin estrangeres assedegades de sexe. Nosaltres els ensenyarem la nostra llengua.

Donat que en aquesta societat manen els reprimits i les reprimides, fruit d'una educació masclista, sexista, feixista i espanyolista a part d'unes quantes coses més que ara no ens venen al cap però de segur que acaben en «ista», hem pensat que millor us adheriu al manifest... i quina millor manera de fer-ho que ingressant el vostre diners al nostre compte, oi? **Dionís TC i Joan García. Ω**

Per col·laborar econòmicament amb la campanya aquí teniu el Nº de Compte Corrent: 1234-567898765-4321... i dos números més... de La Faixa de Catalunya.

C A N P I C A F O R T

Fa 17 anys que en Rafel Riera de Llubí va obrir el Restaurant Can Riera a can Picafort. És un lloc de cuina alemanya on se menja a la carta per una mitjana de 7 €. Tel. 971 850 539

Fa 5 anys que en Gaspar Caro és representant de la Distribuidora Bordoy a Mallorca. Fa les comandes de cervesa, llet Agama, aigua Font Major, etc. Els trobareu al 627 279 268

Fa 17 anys que la parella Santos-Fernández regenta el Bar Manolo a can Picafort. Despatxen menjar i begudes. Tel. 971 851 978

Fa 22 anys que en Joan Mandilego aquí veiem amb la seva dona Joana Maria Reus, el seus fills Jaume i Maria regenta el Restaurant Mandilego a Can Picafort. Se menja a la carta per una mitjana de 35 €. El president balear Cristòfol Soler hi duia n'Aznar a sopar quan encara estava a la oposició. A la paret de darrera hi ha quantitat de fotos de personatges il·lustres que hi ha anat a menjar Tel 971 850 089

PRIMER MANIFEST DE LA CLASSE SOBRERA

Qui som:

- La classe sobrera som tots nosaltres, els qui llegim coses com aquest escrit, o el succedani, els qui ens interessa la història, la literatura, la filosofia...
- La classe sobrera és oberta. No hi ha límits d'edat ni de diners. Tothom pot sobrar i molts n'estem ben orgullosos
- Pensem, i aquest deu ser el problema
- No ens agrada treballar. Ho fem perquè no hi ha més remei. Volem jornades de 35 hores o menys i mitges jornades. No volem més que el que ens cal per viure. No acceptem mals ambients de treball, ni males condicions laborals. No ens deixarem trepitjar per diners, ni tampoc volem trepitjar els altres
- No tenim res en contra dels immigrants
- No volem integrar-nos al sistema ni a la societat, sigui el que sigui el que això significa
- No tenim Déu ni déus: només la música, els colors i les persones

Què volem:

- Volem que tot plegat faci un pet d'una vegada
- Volem veure cremar els parlaments
- Volem abolir les fronteres, la mala gent, el deute extern, el PP i en general la gent de dretes
- Volem que tot sigui més fàcil
- Que no hi hagin ETTs ni, en general, empreses
- Que no hi hagi presidents
- Que es practiqui més el sexe
- Volem desconnectar les TVs i que la gent torni a sortir al carrer
- Que siguin els mossos, nacionals i guàrdia civils els que es juguin la pell amb les pastures
- Volem llegir més
- Tenir més temps
- Més alcohol
- Més de tot i menys de res

Què recomanem:

- Sortiu de nits i de dies, empapeu-vos de carrer, de camins, de camps, d'arbres, d'homes, de dones, de drogues, de vi i cervesa, d'estar a casa, d'escoltar música, de fer el manta, de caminar per les muntanyes, de viure
- Practiqueu l'amor i el sexe en totes les variants que us agradin
- Deixeu-vos estimar
- Parleu molt i escolteu més
- Beveu
- Beveu més
- Escolteu Extremoduro
- Trenqueu cadenes
- Bon cop de falç
- Falç i martell
- Ompliu garrafes amb calimotxo
- Aneu pels pobles
- Ompliu les hores
- Que véssin els gots
- No torneu tan d'hora
- Trenqueu algun vidre
- No feu mai cas de la policia
- Canteu amb alegria
- Vigileu amb les burilles
- Planteu maria
- Cuideu els amics
- Passeu els petes
- Refresqueu les idees
- Torneu a beure
- No feu cas de cap consell
- No volgheu saber per què
- No llegiu tantes coses com aquesta: escriviu-les i salut!. Ω

Aidue —i sis-centes seixanta-sis firmes més—

D'esquerra a dreta: Tomeu Llabrés, secretari de la recent remodelada Associació de la Tercera Edat de Can Picafort, Joan Gaià, tesorero, Mercè Martínez, relacions públiques de les Dones d'Empenta del PP, Pere Gaià, president i Pere Serra, soci i l'amo de la casa on els trobarem fent l'aperitiu i tirant junta per tal d'atreure associats. Tenen la seu social amb bar i altres serveis a la Via Suïssa, 29 de can Picafort. L'Ajuntament de Santa Margalida els cedeix el local, despeses pagades i el Consell de Mallorca els dona una subvenció de 1.800 anuals. Els 120 socis que tenen actualment paguen 9 anuals de quota. Tel. 971 523 458

Fa 5 anys que en Miquel Tur a qui veiem amb el seu fill, regenta el Bar Nàutic a can Picafort. Despatxa els entrepans i els variats. El menú val 6'50 €. Tel. 971 854 939

Na Maria Agustina Paieres i la seva cosina Maria Antònia Santandreu són les madones joves de la botiga d'electrodomèstics Expert Paieres a la carretera de can Picafort. Tel. 971 851 097

Fa 12 anys que en Biel des Carreró de sant Joan regenta el Bar sa Plaça a la Plaça de l'Ajuntament de can Picafort. Despatxa els plats combinats i els entrepans. Se menja per uns 6 €. A la foto amb el seu fill Joan i els seus dependents. Tel. 971 851 502

L'antifeixisme a Mallorca. VIII LLIBRE (Les lluites del segle XXI)

Lluita i organització contra el feixisme: el cas dels "Papers de Salamanca"

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

«Salamanca és la ciutat més catalana d'Espanya. Ens estimen moltíssim. Ens estimen tant, que s'aferren als nostres papers com si fossin seus» (Mikimoto)

«Españoles: no dejéis que os quiten lo que habéis ganado con la fuerza de las armas»
(Gonzalo Torrente Ballester)

El dossier «Els papers de Salamanca» que ens ha fet arribar la Comissió per la Dignitat ens informa de les intencions que ens empenyen vers aquesta mobilització activa contra les restes del feixisme espanyol que encara campa arreu

No cal dir que tots els catalans i els antifeixistes hauríem de participar activament en les activitats que, per recuperar la documentació que ens va ser robada per l'exèrcit de Franco l'any 1939, porta a terme de manera activa i incansable la Comissió per la Dignitat. Totes les persones que estimin la nostra terra i la nostra història s'haurien de mobilitzar, com ja ho han fet nombrosos col·lectius, partits i les més diverses organitzacions socials dels Països Catalans, per acabar amb la vergonya que ha significat aquesta espoliació per les armes. El dossier «Els papers de Salamanca» que ens ha fet arribar la Comissió per la Dignitat ens informa de les intencions que ens empenyen vers aquesta mobilització activa contra les restes del feixisme espanyol que encara campa arreu, menyspreant els símbols de la nostra història: «El retorn de la documentació sotreta a Catalunya i retinuda actualment a l'Arxivo General de la Guerra Civil de Salamanca, constitueix una legítima aspiració amb la finalitat de normalitzar l'anòmala situació produïda durant la Guerra de 1936-1939 per l'actuació del règim franquista en disgregar per la via de l'espoli els arxius».

Nosaltres, i moltes de les personalitats i institucions signants de la «Declaració» contra l'espoli militar de la nostra història pensam que, tant des del punt de vista de la tècnica arxivística com del polític el seu acompliment [el que ens retornin els nostres documents] seria un acte democràtic i just d'a-

cord amb la línia iniciada des de l'inici de la democratització a Espanya que va compensar alguns greuges del franquisme, com la Llei d'Amnistia política, les indemnitzacions econòmiques a particulars pels serveis que prestaren a institucions de la Segona República (1931-1939), o la devolució d'alguns immobles requisats pel règim de Franco. Recordem que aquest retorn de documents espoliats seria d'acord amb el practicat per altres estats de dret de la Unió Europea, com és el cas dels arxius confiscats pels nazis i retornats pels aliats a França, Bèlgica i Països Baixos el 1945, o els fons del Ministeri d'Afers Exteriors i de la Cancelleria del III Reich restituits pel Regne Unit a Alemanya entre 1956 i 1958. I en època més recent el 1992 Estats Units va restituir a Polònia el fons del Ministeri d'Afers Exteriors (1918-1940).

Cal recordar que l'espoli franquista va ser d'una importància considerable. La Generalitat de Catalunya i diferents institucions públiques i privades van ser desposseïdes dels seus arxius i documents. Com explica a la perfecció el dossier que ens ha enviat la Comissió de la Dignitat a més de la Generalitat de Catalunya (1931-1939), quedaren afectats diferents municipis catalans, com els de Barcelona, Lleida, Reus, Sort, Tarragona, entre d'altres. També foren espoliades organitzacions polítiques i sindicals com la CNT-FAI, JL, PSUC, JSU, CADCI, UGT, USC, POUM, ERC, Sindicato de Profesiones Liberales, Unión Republicana de Valls, Sindicato Único de la Sanidad, Sindicato Único Regional de Luz y Fuerza de Cataluña, Asociación de Trabajadores Agrícolas, etc. I les associacions com Soçors Roig Internacional (SRI), i Solidaritat Internacional Antifeixista (SIA).

Llorenç Villalonga, un escriptor falangista i anticatalà que ajudà intel·lectualment a Franco en la lluita contra el comunisme, el socialisme, l'anarquisme i el nacionalisme.

El que hi ha és la voluntat manifesta de no alterar la victòria de 1939 ni, menys encara, les seves conseqüències

Convé aclarir que darrere la negativa a retornar tota aqueixa documentació arxivística hi ha motius polítics, i no pas tècnics, contra allò que l'espanyolisme (del PSOE primer, del PP després) pretén de tant en tant: si interessa conservar aquella documentació a Salamanca a títol informatiu, n'és igualment útil la microfilmació, que, a més, ja està feta. El que hi ha és la voluntat manifesta de no alterar la victòria de 1939, ni, menys encara, les seves conseqüències. No oblidem que aqueix arxiu de Salamanca, és a dir, l'actual Archivo Histórico Nacional, Sección Guerra Civil, no és altra

cosa que l'antic Archivo de la Causa General contra el Marxisme, el Separatismo y la Masonería, convenientment rebatejat arran de la Transició postfranquista. Efectivament, aqueixa agrupació documental no és tan sols producte d'un espoli: la seva mateixa raó d'existència fou l'aplec contra tots els pobles de l'Estat, incloent-hi l'estructuradíssim intent de fer-ne desaparèixer uns quants.

Els contactes per ajudar a l'èxit d'aquesta campanya s'han de fer amb la Comissió de la Dignitat <dignitat@patal.com> o per correu postal amb Enric Borràs, Apartat de Correus 9034, 08080 Barcelona.

Els companys i companyes de la Comissió de la Dignitat m'informen igualment que l'organit-

zació vol publicar tota la llista dels signataris (a hores d'ara són prop de quatre-centes persones significades, moltes d'elles catedràtics dels cinc continents, però també excaps d'Estat, escriptors, artistes, premis Nobel...) a la premsa diària, en forma d'anuncis de tota una pàgina a l'Avui, El Punt, El Periódico, El País, La Vanguardia, diaris que han seguit amb més atenció aquest cas i la lluita per recuperar «els Papers de Salamanca». Els ajuts econòmics per a portar endavant aquest projecte d'informació general de les nostres reivindicacions s'han d'enviar al compte de la Comissió de la Dignitat (la Caixa): 2100-3936-35-0100089647. El telèfon de contacte és el 667976517.

Segons m'ha informat el company Enric Borràs, un dels responsables d'aquesta lloable campanya de reivindicació dels nostres drets nacionals i de recuperació de la nostra història espoliada pel feixisme, fins dia 14-V-02 (data del correu electrònic enviat per l'amic abans esmentat) les organitzacions, partits i sindicats dels Països Catalans que ja donen suport a la iniciativa cívica que comentam són: ACCAT, ACP, ALP, Amics de Josep Sunyol, APPEC, Associació Josep Narcís Roca i Farreras, Associació Lluís Companys, CADCI, CAL, CAOC, Centre d'Estudis Campus Jove, Col·lectiu 1714, Comissió Obrera Nacional de Catalunya, Consell Nacional Català, Esquerra Republicana de Catalunya, FCCC, Free Catalonia, Heràldica Catalana, Inter-sindical-CSC, IPECC, JERC, JNC, Nou Congrés de Cultura Catalana, Òmnium Cultural, Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona, Sindicat de Professors de Secundària, Un País Una Bandera, Unió General de Treballadors de Catalunya, Unitat Nacional Catalana, Veu Alternativa, Xarxa

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA IX LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2002 fins a l'agost de l'any 2003)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

EP!!!

**PARES, EDUCAU-ME EN
CATALÀ, A MALLORCA HI HA
EL MEU FUTUR**

d'Entitats dels Països Catalans.

La carta pública que hem signat aquestes més de quatre-centes persones i que serà publicada en la premsa dels Països Catalans diu:

«Els sotasignants, personalitats d'arreu en els àmbits de l'arxivística, de la història, de l'educació, de les arts, de la cultura, de la política i dels drets civils, assabentats del fet que, amb motiu de la proclamació de Salamanca Ciutat Europea de la Cultura 2002, el Consorci organitzador d'aquesta efemèrides ha programat l'Exposició 'Propaganda en Guerra', prevista del 5 d'octubre al 22 de desembre d'enguany, i per l'origen dels fons documentals -i com foren aconseguits- que pensen utilitzar per a la dita exposició, ens veiem en la necessitat de fer la següent

Declaració

'Un percentatge molt alt dels materials que hom vol exposar a Salamanca és fruit del robatori a què fou sotmès el poble català -i, ambell, el seu govern, ajuntaments, organitzacions, associacions i personalitats- d'ençà de l'abril de 1938 quan s'inicià l'ocupació de Catalunya per l'exèrcit de Franco.

'Els fons documentals espoliats constitueixen una part molt important de l'Archivo General de la Guerra Civil Española (iniciat el 1996): 'Aquest Arxiu General està format en el seu nucli principal pels documents de la Delegación del Estado para la Recuperación de Documentos que l'exèrcit de Franco obtenia selectivament [...] durant la Guerra Civil [...] constituint una de les

fonts bàsiques d'informació per al Tribunal Especial para la Represión de la Masonería y el Comunismo creat el 1940'.

'Atès que l'Estat Espanyol ratificà (9 de juny de 1960) el Conveni Internacional de La Haia sobre Protecció de Béns Culturals en Cas de Conflicte Armat (14 de maig de 1954), que defensa la immunitat dels béns i el deure de la seva salvaguarda davant de qualsevol tipus de requisita o apropiació, ja siguin conflictes internacionals o no.

'Atès que el Consell Internacional d'Arxius, adscrit a la UNESCO, s'ha manifestat repetidament pel que fa al dret dels legítims propietaris a exigir la restitució de la documentació objecte d'espoli o sostracció per motiu de conflicte bèl·lic (Resolució 46/10 de l'Assemblea General de l'ONU, 1991).

'I atès que des del 1978 fins avui, representants electes dels catalans i el mateix Parlament de Catalunya per unanimitat (Resolució de 18 de maig de 1989) han demanat reiteradament la devolució dels documents manlevats -públics i privats-, instem a les autoritats espanyoles per a què:

A compleixen, sense més dilacions, l'acord del Consell de Ministres del Govern espanyol (15 de març de 1995) que decideix el retorn dels fons

'Suspenguin, i retirin de la programació dels actes a celebrar a Salamanca, l'Exposició 'Propaganda en Guerra' en el cas que no es realitzés amb el permís exprés i en col·laboració amb la Generalitat de Catalunya».

Per quins motius unes autoritats que formalment es declaren «democràtiques» no ens volen retornar la nostra documentació històrica?

Podem deslligar el que s'esdevé actualment a nivell de consolidació de la reacció i el feixisme, ¿ho podem deslligar de la transició espanyola (la reinstauració de la monarquia borbònica)?

L'autor d'aquest article fet especialment per a difondre i promocionar arreu les activitats reivindicatives de la Comissió de la Dignitat ja va escriure en el llibre No era això: memòria política de la transició (Edicions El Jonc) algunes de les seves opinions pel que fan referència al reviscolament actual del feixisme. Per què avança el més brutal espanyolisme arreu de l'Estat? Per quins motius unes autoritats que formalment es declaren «democràtiques» no ens volen retornar la nostra documentació històrica? Podem deslligar el que s'esdevé actualment a nivell de consolidació de la reacció i el feixisme, ¿ho podem deslligar de la transició espanyola (la reinstauració de la monarquia borbònica)? En el llibre d'assaig No era això: memòria política de la transició vaig escriure l'any passat:

«Actualment hi ha una forta polèmica damunt qüestions històriques. Tot ha vingut motivat per un escadusser informe de la 'Real Academia de la Historia'. Molta gent es demana per l'origen autèntic de l'actual batalla política. En el fons, el debat que el PP ha obert

en el front de l'ensenyament (i, per tant, en el de la ideologia i de la cultura, en el de la història i la filosofia) no es pot deslligar dels resultats de la transició espanyola. És evident que ens trobam amb sectors nostàlgics de 'la España eterna', aquella Espanya imperial que ens ensenyaren els professors atemorits per falangistes i la Gestapo del règim (la Brigada Social). Recordem que, després de la victòria del nazifeixisme en la guerra civil, la majoria de mestres, professors liberals, republicans, socialistes, quan no van ser executats van haver de marxar a l'exili (penseu solament en la gran quantitat d'intel·lectuals que hagueren de reorganitzar la seva vida a Mèxic). Aquí, en el desert assolat per la repressió, només hi restaven els fidels amants de la maniquea història imperial (El Cid, Don Pelayo, Els Reis Catòlics, aquell «Imperio donde no se ponía el sol», el món de Carles I, Felip I -que ells anomenaven Carlos V i Felipe II-, no hi mancava més, Felip VI!). Ara bé, la batalla ideològico-cultural de la dreta contra l'esquerra en el camp de la història no és tan sols 'nostàlgia imperial'. Ni molt manco! Si no ens fixam atentament com anà la transició, sobre quins pactes i renúncies (històriques, polítiques, culturals) es va aconseguir que l'esquerra oficial arribés a l'usdefruit de les poltrones institucionals, haurem entès poca cosa del combat del present. Recordem que l'esquerra oficial aconseguí la seva legalització (per part dels sectors franquistes reciclats) a costa d'abandonar els seus signes d'identi-

tat històrica, és a dir, al preu de renunciar al marxisme, a les tradicions republicanes (s'acceptà de seguida la monarquia). En el fons, aquestes renúncies significaven enterrar quasi un segle i mig d'història liberal de l'Estat espanyol. Igualment s'abandonà la lluita democràtica per l'autodeterminació i la possibilitat de federar comunitats autònomes... Acceptant els antipopulars Pactes de la Moncloa, desactivant el moviment obrer (abandonant les pràctiques de democràcia directa, acceptant la divisió sindical, posant sordina a celebracions republicanes, cada vegada més silenciades, no em parlem de servir la memòria de la guerrilla antifeixista!), els poders fàctics trobaven en una esquerra amnèsica (per conveniència) el millor aliat per a conservar l'essencial del sistema. Aquesta era la primera batalla que havia de guanyar el poder abans de passar a noves fases de la seva ofensiva. La batalla en el camp de la història, el que estam veient en el present, es deixava per a més endavant, quan la primera etapa del pla es consolidés».

Disgregar els fons històrics de les nostres institucions i organitzacions culturals i polítiques forma part igualment d'aquesta campanya contra el nostre poble i la nostra història. I no és estrany que els hereus del feixisme ens neguin alhora que els nostres drets nacionals (impossibilitat d'exercir el dret a l'autodeterminació) la documentació que permetria poder reconstruir esdeveniments cabdals de la història dels Països Catalans. Ω

Història del Segle XX: la transició als Països Catalans

La revista «Debat Nacionalista» recomana l'assaig de Miquel López Crespí No era això: memòria política de la transició

La revista «Debat Nacionalista» (número 35) recomana l'assaig de Miquel López Crespí *No era això: memòria política de la transició* que va ser editat recentment per Edicions El Jonc de Lleida. Diu la prestigiosa revista nacionalista del Principat (pàgina 98):

«L'autor, polític i prolífic escriptor (ha publicat més de trenta-cinc llibres), és un dels escriptors més guardonats de les lletres catalanes. En aquesta obra explica la mena de pac-

tes i renúncies històriques, polítiques i culturals que van acompanyar l'anomenada 'transició'. En la introducció ja exposa que 'aquestes renúncies significaven enterrar quasi un segle i mig d'història i de lluita del moviment obrer i de les nacions oprimides de l'Estat, així com abandonar la lluita per l'autodeterminació i la unitat territorial dels Països Catalans'.

'Així de clar i contundent va desgranant les raons que ens

han portat a la situació actual. En el fons, explica M. López, 'l'actual debat que el PP ha obert en el front de l'ensenyament i per tant, en el de la ideologia i de la cultura, en el de la història i la filosofia no es pot deslligar dels resultats de la transició espanyola. És evident que ens trobem amb sectors nostàlgics de l'Espanya eterna, aquella Espanya imperial que ens ensenyaren els professors atemorits per falangistes i la Gestapo del

règim (la Brigada Social)'.

'Aquest llibre denuncia, destaca per la seva claredat i valentia en l'anomenar cada cosa pel seu nom. Ens fa recordar les covardes renúncies de la dreta democràtica i, fonamentalment, de l'esquerra. Una pretesa esquerra que renuncia (renúncies de conveniència per xumar la poltrona) de seguida a demanar un referèndum que serveixi per conèixer la voluntat popular quant a la qüestió de monarquia o república.

'En resum, es tracta d'un llibre que, fent revisió de la història política immediata, resulta de rabiosa actualitat, perquè dona algunes de les claus necessàries per entendre l'ofensiva del neofranquisme actual, aquest que torna a posar en marxa l'Espanya eterna, com la recorda l'autor. És un llibre que ens documenta i recorda el que mai no hauríem d'haver acceptat». Ω

REGIONALISME

El Sr. Iñaki Anasagasti va reblar el clau. El portaveu nacionalista basc va dir, va declarar el que una majoria de catalans pensen, però que no gosen dir en públic: que CiU no és una força nacionalista. Com a màxim és un partit regionalista.

Un servidor, fa una pila d'anys, ja va dir que CiU era una força política confosa (ideològicament parlant) i molt oportunista (nacionalment parlant), que exercia un, molt característic, regionalisme reduccionista. De fet, pràcticament d'ençà de 1988, CiU va entrar en un procés d'acomplexament nacional i de preferir voler defensar els interessos econòmics dels sectors benestants de centredreta (força espanyolistes), per damunt dels, cada cop més reprimits, drets nacionals de Catalunya.

Tot això, no vol dir, de cap de les maneres, que a hores d'ara no hi hagi (sobretot entre el gruix de la militància i els simpatitzants de C. D. C.) un alt percentatge de gent de bona voluntat, que creu en la veritable sobirania de Catalunya i que està a favor del dret a l'autodeterminació dels pobles. Aquests són ciutadans, autènticament nacionalistes, que dintre dels seus cercles íntims comparteixen l'opinió (millor dit la constatació científica) que no anem bé; però que aquesta idea no la volen expressar massa en veu alta per respecte i fidelitat a la figura històrica de Jordi Pujol o bé perquè no visualitzen encara una alternativa clara a la dramàtica situació de regressió nacional i social que actualment patim els catalans. Ω

JOSEP M. LOSTE i ROMERO

35

debat
NACIONALISTA

L'opinió del director:
- Quo Vadis CIU

Editorials:

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m², cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

Venc a ses Rotes d'Alaró adossat forrat de pedra. Tres dormitoris, tres sales de bany, saló amb xemeneia. Vistes molt bones i molt de sol. Portassa per a dos cotxes i traster. Preu 420.710 €.

A Binissalem, venc casa. Dues altures, 12 metres de façana, 3 dormitoris, 1 bany, terrassa, garatge, porxo, jardí. Opcional caseta de convidats. 144.243 €. Centric. Tel. 661 427 008.

Particular ven local de 100 m². Més de 100 m² de terrassa adequat per a qualsevol negoci a la Plaça d'Orson Wells de Ciutat. 110.000 €. Tel. 971 770 099.

Colònia de Sant Jordi. Venc taller nàutic 360 m². Amb vivenda de 80 m². Tel. 658 846 065.

Binissalem. Ven casa dues altures, dos dormitoris, cuina amoblada, bany, porxo, terrassa, portassa i pati. 144.420 €. Tel. 661 427 008.

Binissalem. Traspàs bar al carrer del Fang, completament equipat i pantalla de cine amb tot l'equip de projecció. Tel. 667 516 011 - 600 443 924.

SERVEIS
PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 43830 <http://paisos-catalans.org//tres>.

Amb acompanyament musical, soprano mallorquina, canta a les vostres noces, noces de plata, comunions... Tel. 971 121 123.

Comunions, festes. Gran espectacle de pallasos en català. Tel. 677 898 462.

Comunions, festes. Gran espectacle de Màgia en català. Tel. 658 117 262.

PERSONALS

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommiu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Llovers. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

Coneixeria seixantina enamorada de Mallorca i les seves coses. Tel. 657 012 568.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaut de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Llengua (Ensenyansa a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berripapera (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2- 01020 Victoria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Escaiola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Ja ha sortit el número 5 de la revista de música popular i tradicional "La Canya". Podeu demanar-la a la Bústia Postal 696 d'Alacant 03080 (Catalunya Sud) Tel. 963 485 517.

Des de l'Arxiu de Documentació i Propaganda Política-ADP estam fent un gran fons documental de la propaganda editada pels partits polítics, sindicats i moviments socials. Si teniu per casa adhesius, calendaris de butxaca, targetes reivindicatives... que no les feu servir ens les podeu fer arribar a: ADP Ap. de Correus nº 1.106 07080 Ciutat de Mallorca. Correu elec.: adp@mallorcaweb.net. Disposam d'un fons de material repetit per inter-

canviar amb altres arxius o particulars interessats.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlarem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Venc ciclomotor Mobiclette Rural, primera mà, 5 anys. 390 euros. Tel. 655 417 727. Joan, sa Pobla, hora-baixes.

VENDES

Venc taula de cuina 80 x 80 i 4 cadires, tot de fusta del nord a estrenar, 290 €. Tel. 661 872 342.

L'odi redemptor

«M'odien, i això no té importància; però m'obliguen a odiar-los, i això sí que la té», va deixar escrit Joan Fuster. I és que l'assagista de Sueca va patir més d'un atemptat amb bomba i altres agressions per raons ideològiques. Tot i així, les declaracions de Fuster sovint acostumen a ser malvistes perquè parla d'odiar, verb que fa lleig de sentir i que és desagradable de pronunciar. La majoria dels mortals tenen catalogat l'odi com un sentiment contraproduent, que cal extirpar de la condició humana. Segons el psiquiatre andalús Carlos Castilla del Pino, però, en qualsevol dels sentiments hi ha aspectes bons i dolents.

Tant és així que considera que la humanitat no seria el que és si no hagués estat per l'odi: «L'odi a la injustícia ha dut a gent, que anomenem idealista, a assolir transformacions socials importants» (El Mundo, 18-11-00). Tenint en compte que els sentiments s'aprenen, Castilla del Pino no té manies a l'hora de dir que s'ha d'ensenyar als nens a odiar la injustícia i la tirania: «Hi ha odis positius, com l'odi a la injustícia, al mal, a un dictador. Detestar Pinochet o Franco és positiu, perquè si no fos així, no es lluitaria contra ells» (Muy interesante, març-abril 2001). Si bé Castilla del Pino justifica l'odi davant del mal, també diu que allò que no el justifica és l'acció que provoca aquest odi. I posa d'exemple la mort dels qui eren a les Torres Bessones.

Estem fent apologia de l'odi quan cantem «Bon cop de falç, defensors de la terra, bon cop de falç», en la versió moderna d'Els Segadors? És evident que quan la cançó parla d'esmolat «ben bé les eines» no és només per segar el blat. A més, els primers originals del romanç relaten, entre d'altres fets, l'execució del virrei del Principat (Corpus de Sang) i conviden a la sublevació: «A les armes, catalans, que el rei ens declara guerra». Mantenir 10.000 soldats reials en terra catalana i suportar tota mena d'abusos i exigències per part d'aquests, va desencadenar un aixecament secessionista català contra la monarquia hispànica (1640-1659). L'odi popular davant d'aquest conflicte s'ha mantingut en la nostra tradició oral. Tant és així, que és l'himne nacional dels catalans des de 1899. Enfront la insolència, l'advocat Alfons Quintà pensa que «cal conservar la memòria i la ràbia» (Avui, 6-1-98).

I és que en situacions d'anormalitat nacional, com la dels Països Catalans, es desencadenen respostes històriques d'allò més divers. L'odi no se n'escapa. No serà Freud qui dirà que l'odi brolla de la lluita instintiva del jo per a la seva conservació i manutenció? Quan un poble nega a un altre poble el dret a la seva lliure existència, és inevitable que entre els sotmesos es desperti odi, entre moltes altres reaccions d'indignació i d'impotència. Joan Salvat-Papasseit, el poeta que tantes vegades va cantar a l'amor, escriurà l'any 1923: «No sospiréssiu pas la nostra llibertat sense passar per l'odi. Mentre no els odiem no els podem vèncer mai! Cal, doncs, propulsar l'odi contra Espanya o deixar d'existir» (L'independentisme de Salvat-Papasseit de Jordi Bilbeny). En termes similars s'expressa Hebe de Bonafini, presidenta de les Madres de la Plaza de Mayo: «L'odi és un sentiment, com l'amor, absolutament necessari. S'ha d'estimar el poble i el seu alliberament. I l'odi, per a l'enemic. Si no l'odies com el combatràs?» (El Triangle, 27-5-2002).

Malgrat ser una manifestació políticament incorrecta, en certs casos l'odi esdevé el motor propulsor de la lluita en favor d'una sèrie de causes justes. I, consegüentment, la força que transmet queda equiparada a les qualitats d'una persona digna i arriscada. Ω

QUIM GIBERT, ENSENYANT

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....

Cognoms.....Tel.....

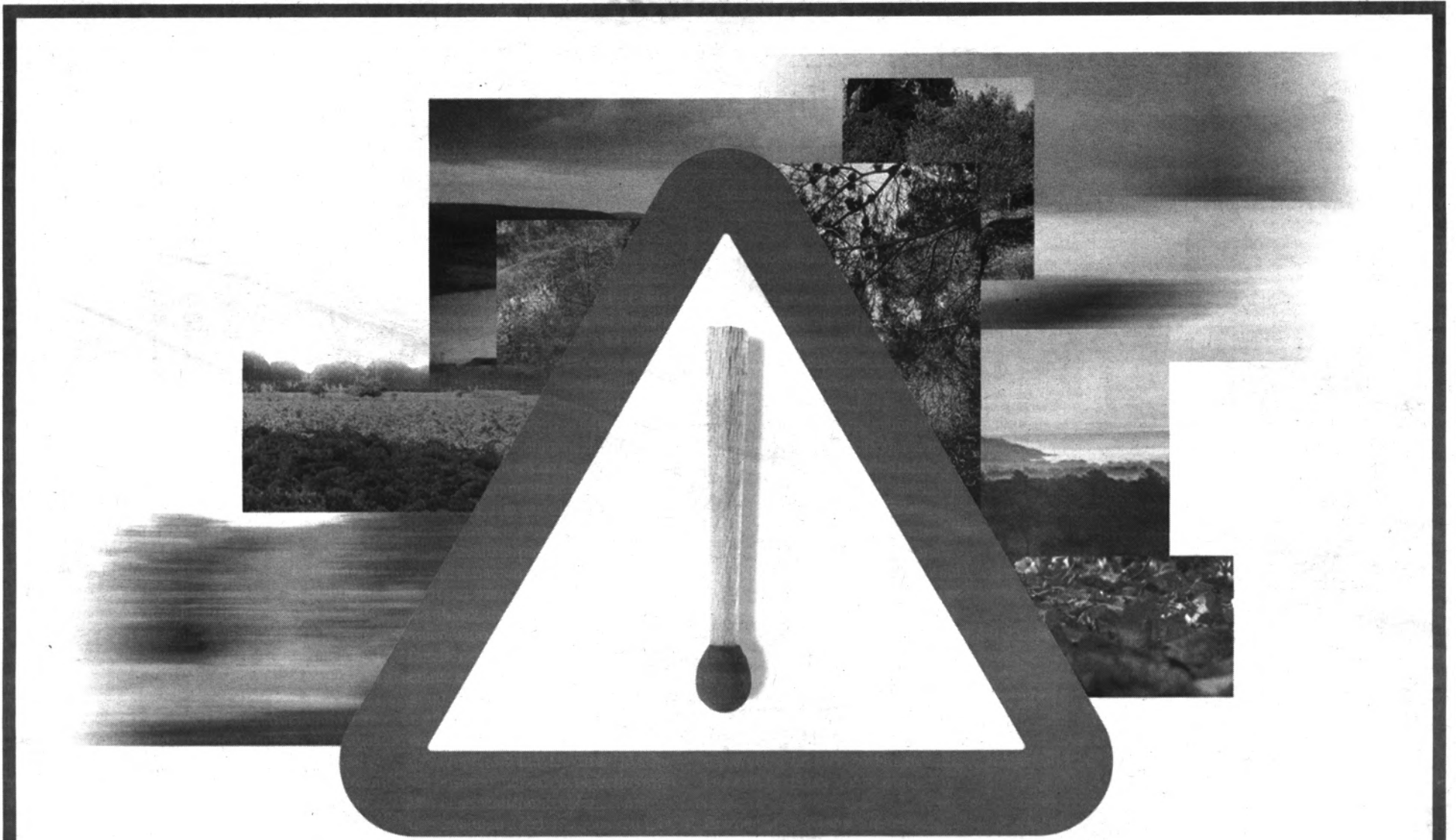
ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005

EVITA EL FOC!

DIT COMUNICACIÓ

Des del 20 de maig al 15 d'octubre està prohibit:

- Encendre foc a qualsevol terreny forestal o a menys de 500 m d'aquest sense autorització.
- Llençar mistos i llosques des dels vehicles.
- Llençar qualsevol tipus d'objecte que pugui causar un incendi forestal (vidres, papers, petards, coets,...).

www.evitaelfoc.caib.es

AL BOSC, TOT EL SENY ÉS POC

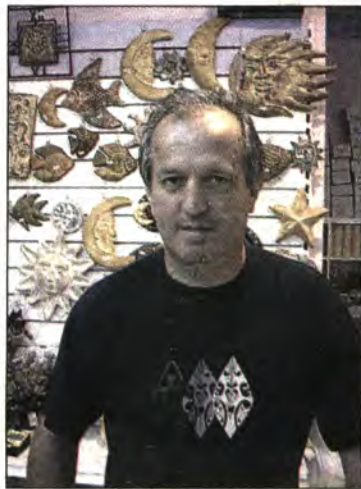
**GOVERN
DE LES ILLES BALEARS**
Conselleria de Medi Ambient

Quatre illes,
un país
cap frontera

CAN PICAFORT

Fa 18 anys que en pere Màs de Maria, a qui veiem amb els seus fills va obrir el Supermercat can Pere a can Picafort. Tel. 971 850 231

Fa 4 anys que en Joan Seguí regenta la botiga de records Somart a l'Avinguda d'en Colom de can Picafort. Tel. 971 851 919

Fa 5 anys que na Maribel Ferriol va obrir la Licoreria Xisca i Toni al carrer de Suïssa de can Picafort. Tel. 971 854 943

Fa 15 anys que na Maria Mandilego va obrir la botiga de moda Ema a l'Avinguda Colom de can Picafort. Tel. 971 850 891

Fa 24 anys que na Maria Bisquerra de Muro va obrir la Guarderia El Recreo al carrer Randemar de can Picafort. Tel. 971 851 468

En Llorenç Cladera de sa Pobla, a qui veiem amb sa mare Eulàlia Cladera és germà de l'ex conseller de Turisme del temps d'en Canyelles, Jaume Cladera. De tota la vida ha estiuejat a can Picafort ja que el seu avi Llorenç va comprar una casa per 500 ptes. davant el petit port on hi cabien una dotzena de barques l'any 1937 a aquest poble que aleshores no era poble encara.

SANT PERE

Fa 6 anys que en Jordi Ribes, argentí d'ascendència vilera va obrir la fusteria Ribes a la Colònia de sant Pere. En Jordi és un fuster primater especialitzat en ebanisteria i restauració de mobles. Tel. 971 589 085

Fa 2 anys que na Maria Teresa Jaume és l'encarregada de l'oficina de l'Ajuntament d'Artà a la Colònia de sant Pere. Un poble que només té 300 persones empadronades, però que a l'estiu passa de les 2000 ànimes. La trobareu 5 dies a la setmana de 10 a 14 hores. Tel. 971 589 297

En Rafel Quetgles és agent comercial de l'empresa Prefoc d'Inca. Li agrada l'Estel perquè hi veu a totes els seus clients de les botigues i bars ja que els ven i els recarrega els extintors. Tel. 686 417 899

Fa 3 mesos que na Margalida Ferrer i na Maria Francisca Maiol han obert el Bar Hamburgueseria El Pescador a Sant Pere. Despatxen els plats combinats, les hamburgueses i els entrepans. Se menja per devers 5 €. No Margalida és filla del guàrdia civil Ferrer que els anys 50 va estar 12 anys a Sant Joan, de manera que és un poc santjoanera, i na Maria Francisca és la neta d'en Jaume Sol de sant Joan. Tel. 971 589 315

Fa 4 anys que ne Dolors Ribes, a qui veiem amb els seus fills i els seus cans, viu a una casa ben joliosa amb en Lluçia Faramelli a la Colònia de Sant Pere. Ara els darrers dies de juliol va organitzar un mercadot de puges i pucetes pels infants del poble a fi de fomentar la seva creativitat i fantasia. Tel. 971 589 012

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Adreça

C.P.

Població

C.I.F. Tel.

M'interessa una subscripció

ANUAL 35 €

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa

Adreça

Núm. entitat Núm. sucursal

Compte núm.

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**